

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petlistrva (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 3 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Za avtonomijo!

Deželni odbor kranjski je razpisal službo na Studencu. Kako je prišlo od tega, ne razpravljamo, ker so to znane stvari. Zvedeli smo pa, da je predložil prošnje vladi, oziroma njenim zdravstvenim večščakom v presojo. To nas sili k besedi.

Najprej splošno izražamo svojo najutemeljenejšo prepričanje, da sedanji deželni odbor sploh ni sposoben za nobeno reč, nego da klavirno dalje vleče nujna in redna opravila v deželi. Zastopnika ogromne večine ljudstva sta v manjšini; deželni odbor komandira neka čmetna večina, ki nima razen nasprotja do nas nobenih skupnih stvari. Zato opozarjamo v imenu tiste večine, ki je danes vsled brutalnosti enih in neznanosti drugih še potisnjena v kot, naj se deželni odbor zaveda, da pridejo njegova dejanja pred najnatančnejšo sodbo, in naj si nikar ne misli, da se bo kdo izmed nas od sedanje deželnozborske večine dal preslepiti s kakimi publicami.

Za taka dela, med kakršna spada preureditev deželnih dobredelnih zavodov je treba enotnih načel, pred vsem pa zaupanja v ljudstvo. Tega pa liberalna večina dež. odbora nima; proti nji govori vedno utemeljen sum, da se ji gre samo za strankarske koristi. Tam, kjer odločuje dr. Tavčar, ne moremo iskati objektivnosti, ker je ni, in je po značaju liberalne stranke sploh biti ne more.

Deželni odbor sam jako dobro pozna razmere, ki živi v njih. Dobro ve, koliko je bila ura ljudskega zaupanja zanj; dobro pa tudi ve, da mora delati hitro, če hoče kaj narediti. To nam izpričuje dejstvo, ki smo ga navedli na čelu današnjemu članku.

Deželni odbor dokazuje, da je sam uverjen o svoji nesposobnosti in nezmožnosti in zato si hoče pri vladi poiskati zase trdnih tal. Ta igra je v tem oziru poučna. Odbor je res tak, kakršnega se kaže v tem slučaju. Toda žalostno je, da vladajo v naši deželi take razmere, da izvrševalni organ avtonomnega deželn. zastopstva išče glede na osebnosti pomoči in sveta pri vladi. Majhna je naša avtonomija; in še to naj mečemo proč. Že zdaj sega birokracija v vse in povsod; in mi jo še podpiramo v tem?

To nam dokazuje, da je naša deželna

uprava skrajno bolna. Izpremeniti se mora ne že samo zato, ker je liberalna in v diametralnem nasprotju z ljudsko večino, marveč tudi zato, ker je za nič.

Zanemarjena mladina.

Avstrijski shod glede na varstvo zanemarenih otrok.

Prihodnje leto meseca marca so napovedali prvi avstrijski shod glede na varstvo zanemarenih otrok. Zborovali bodo na Dunaju. O shodu se je tudi temeljito posvetovala »Avstrijska družba katoliških dobredelnih organizacij« in je sklenila, da se shoda udeleži. Priporočila je tudi vsem krščanskim dobredelnim društvom, zavetiščem in zavodom, naj se udeleže shoda. Nameravani shod glede na varstvo otrok ima popolnoma neustrankarski značaj. Vlada se zelo zanima zanj. Ministrstva nameravajo namreč izdati več novih postav in pa odlokov v prilog zanemarenih otrok, a predno to store, žele, da se izjavijo o njih oni, ki so izkušeni v tej stvari in ki delujejo na tem polju.

Katoliška dobredelna društva imajo torej dovolj povoda, da se shoda udeleže. Gre se zato, da z prav obilno udeležbo preprečijo namene framasonov, ki nameravajo dati shodu svoj, brezverski značaj.

Na tem shodu od 18. do 20. marca 1907 na Dunaju se bodo posvetovali v treh oddelkih o varstvu otrok, o skrbi za mladino in pa o kazenskih določilih glede na mladino. Prvotno so nameravali, da se pečaj shod tudi o otročjem delu, a so sklenili, da obravnavajo o tem poznejši shod. Obravnavali bodo pa osobito o sledečih stvareh: 1. Kaj naj se stori glede na varstvo otrok, ki so v reji pri ptujih ljudeh in kake pravice naj bi imeli njihovi redniki? 2. Ali kaže, da dobé zavodi, društva in korporacije, ki skrbje za zanemarjene otroke, tudi varuške pravice in dolžnosti in pod kakimi pogoji. 3. Bi-li ne bilo prav, da se ustanove po posameznih občinah samoupravni organi, ki naj bi podpirali sodišča v dolžnostih varuške oblasti? Kaže li, da se s posebnimi kazenskimi določili varuje zdravje, telesna in moralna integriteta otrok? 4. Kaj naj se stori v prvi vrsti glede na otročje varstvo in na skrb za mladino in kaj se mora posebno vpoštevati? 5. Vzroki grdega ravnanja z otroci in kako to preprečiti? 6. Izkušnje sodniških zdravnikov glede na grdo ravnanje z otroci? 7. Kako naj bi se uredila vzgoja in skrb za zanemarieno mladino v Avstriji? 8. Temeljna določila mladinskega kazenskega prava v Avstriji.

Na shodu bodo poročali: med chir. dr. Riether, deželnosodni predsednik dr. vitez Vittorelli, ministerialni svetnik Schauer, dr. princ Ed. Liechtenstein, mag. ravnatelj dr.

Weiskirchner, dvorni svetnik prof. Lammasch, prof. dr. Schrattenfroh, Lidija pl. Wolfring, prof. Haberda, prof. Kolisko, iur. dr. Reicher, prof. dr. Lenz in dr. Baernreither.

Pohvaliti moramo pripravljalni odbor, ker izda, še predno se vrši shod, spise, ki se pečajo z vprašanji, o katerih bodo razpravljali na shodu. Pred vsem izdajo poročila o zanemarenih otrocih po posameznih kronovinah; nadalje priobči pripravljalni odbor približno meseca januarja prihodnjega leta besedilo poročil, po shodu pa priobčijo tudi besedilo razprav.

Udeleženci shoda dobe proti vstopnini 8 kron izdane tiskovine brezplačno. Pisarna za shod je na Dunaju I. Biberstrasse št. 2.

Milčinskega knjižica o zanemarenih otrocih na Kranjskem.

Vzrokov dovolj imamo tudi Slovenci, da se udeležimo dunajskega shoda. To izpričuje 30 strani obsegajoča knjižica o zapuščenih in zanemarenih otrocih, ki jo je izdal sodni tajnik Franc Milčinski (Verwahrloste und entartete Jugend in Krain. Vom Gerichtsssekretär Franz Milčinski. Sonderabdruck aus der »Laibacher Zeitung«. Laibach 1906. Im Selbstverlage. Druck von Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg.) Obžalujemo, da ni knjižica izšla v slovensčini in v slovenskih listih, ker bi tako v deželi sami bolj vzbudila zanimanje za stvar. Razumemo, zakaj ni pisatelj priobčil svoje razprave tudi v ljubljanskih dnevnikih. »Narod« ima preveč posla, da uniči klerikalce in mu pridejo zanemarieni otroci prav, ker ti niso in tudi navadno ne postanejo klerkalci. In naj li priobči svojo razpravo v »Slovenca«? Sicer bi »Slovenec« tako velezanimivo in trudoporno delo rad priobčil. Pa pisatelj je sodnik. In ko bi pisal v »Slovenca«, gledali bi ga po strani njegovi predniki, vlekli in nagajali bi mu tudi njegovi stanovski tovariši, ki so v pretežni večini liberalnega naziranja.

Knjižico Milčinskega prav toplo priporočamo vsem, ki jih zanima velevažno in pereče vprašanje, kako skrbje za te reveže, zapuščene parije človeške družbe. Milčinskega delce je sestavljeno kot poročilo pripravljalnemu odboru za dunajski shod glede na varstvo otrok. Truda je imel pri svojem delu obilo, ker na Kranjskem manjka statističnih podatkov in jih je dobil pisatelj le s težavo.

Obseg in vzroki zanemarjenja.

Statistika, nepopolna seveda, pozna na Kranjskem od 1. julija 1904 do 30. junija 1905 le 20 slučajev zapuščenih, pretepanih in zlorabljenih otrok, izmed katerih so nekateri slučaji starejši. Opaža se, da so na Kranjskem stariši premalo strogi. Stiri otroke so zapustili stariši. Beračiti je moralo na povelje starišev sedem otrok, dasi sta bila dejansko potrebna le dva otroka. Ostali so morali bera-

čiti za svoje očete pijance. Trije nezakonski otroci so bili veliki reveži pred svojimi materami, katere so dobile nove prijatelje.

Varstvena sodišča na Kranjskem so se pečala v 70. šolska oblastva pa v 76 slučajih z zanemarieno, pravno manj vredno mladino. Pet slinih slučajev moramo odšteti. Ostane jih še 141. Kaznovali so jih 40, ostalih niso kaznovali, ker so bili le v 33 slučajih otroci stari nad 14 let.

Otroci se morajo ljubeznivo vzgajati. Stariši morajo postopati glede na vzgojo otrok sporazumno. Kjer pa tega ni, so otroci vedno v nevarnosti, da se pokvarijo. Največja nevarnost grozi pa sirotam, zapuščenim in nezakonskim otrokom. Pa tudi otroci takih starišev, ki nimajo vsled boja za obstanek časa, da bi se bavili z njimi, so v vedni nevarnosti, da se popolnoma pokvarijo. Krivi so na seveda tudi taki stariši, ki popolnoma zanemarijo ali zlorablajo svoje otroke.

Na zanemarjenje otrok pa posebno vpliva tudi alkoholizem, bodisi samostojno ali pa v zvezi z revščino, neizobraženostjo, indolenco ali pa kriminalitetjo. Otroci pijancev so redno tudi duševno ali telesno manj razviti. Malovredni otroci prihajajo navadno iz delavskih in kajžarskih rodbin, katerih očete so udani žganjepitju. Ker zapijejo očete ves zaslužek, trpi rodbina pomanjkanje. Spori, prepiri in prepriji so v takih rodbinah na dnevnem redu. Naravna posledica je beračenje in tatvina. Stariši dajo otrokom slabe izglede s pijančevanjem, lenobo in drugimi nenravnimi čini. Otroke jemljejo stariši seboj v gostilne, kjer jih nalivajo z žganjem. Pokvarjenje mladine in alkoholizem sta v tesnejši zvezi kakor so zvezani kazenski slučaji z alkoholizmom. Dokler se zakonito ne prične boj proti alkoholizmu, je tudi nemogoča uspešna ureditev glede na preskrbo mladine. Pokvarjeni stariši ne morejo imeti dobrih otrok. Slabi otroci pa pokvarijo tudi druge otroke in zato je še bolj nujno, da se skrbje za zanemariene otroke.

Do 16. leta in tudi dalje bi morali biti otroci skrbno nadzorovani. To pa pri tujih rodbinah skoro mogoče ni. Veliki reveži so osobito nepoklicani gosti, ubogi nezakonski otroci.

Sodišča za zanemariene otroke.

Pohvaliti moramo delovanje kranjskih sodišč za zanemarieno mladino iz zadnjega časa. Najrajši so sodišča posvarila krive oskrbnike in otroke. Naročila so jim, da poročajo ob gotovem času sodniku, kako se obnašajo otroci, katere so morali pripeljati seboj.

V devetih slučajih so vzeli očetom oblast nad otroci. A o uspehu tega energičnega koraka sodišča sama niso prepričana, ker ima največ dobička od tega oče sam. Skrbeti mu ni treba za otroka in zato še več zapije brez skrbi. Gre se v takih slučajih zato, kako preskrbeti zanemariene otroke. Tu pa imajo so-

LISTEK.

Manom Simona Gregorčiča.

Tvoje truplo že razpada v prah. Jaz pa sem šel in zbral sem tvoje raztresene ude. Ne vseh! A vendar toliko, da se spozna tvoje plemenito srce. — Jaz sem te ljubil, a videl te nisem nikoli. Tvoje poezije in tvoj lastnoročni podpis na drobni razglednici od letošnjega meseca septembra, to je vse, kar imam od tebe.

Drugi so te videli in te poznali od blizu kakor človeka, jaz pa sem te gledal in poznal v svojih sanjah kakor pesnika. Vendar te nisem ljubil manj nego oni, zakaj nekateri ljubezni je lastno, da gori iskreneje čimdalje od cilja svojih misli in želja.

Neštetokrat sem te gledal v svojih sanjah. Ne daleč od rojstne cerkve pod Krnom si stal. V roki si držal gosli iz javora, tri strune iz domačih glasov so bile nategnjene na njih. Bila je ravno nedelja, oni čas, ko prihajajo v cerkev pestre množice iz gorskih krajev in gajev. Ti si še zarana čakal na svojem mestu, kdaj pride ljudstvo mimo, da mu zasviraš in zapoješ.

Kadar zōra se čez gōre
Nam prijazno nasmehljā,
Rajski svit rumene zore
Z rādstjō nam duh navdā.

In pogledal si naokoli po zlati naravi in topla čuvstva so se razlila po tvoji duši.

Oj, pašniki solnčni, lesovje temno,
Vi viri, potōki studeni,
Ti slap moj grmeči, ti selo mirno.
Pri srci ko nekda ste meni!

Srečen, svoboden, vesel, kakor kralj na planini visoki zazdel si se samemu sebi.

Nikomur tu nisem na poti,
Na poti ni meni nikdo;
Kdo čisto veselje mi moti,
Kdo moti življenje mirno?

Globoko zamišljen si strmel pred se, kakor da si zaslišal šumenje bistre Soče in bi gledal v nje bōdre valove:

Krasna si, hči planin!
Ti meni si predraga znanka!
Ko z gorskih prišumiš dobrav,
Od doma se mi zdiš poslanka
Nesoča mnog mi ljub pozdrav . . .

Iz teh sladkih sanj so te zbudili bližajoči se koraki. Glej, ljudstvo prihaja v cerkev! Nove pesmi — nove rože si utrgal na svojih srebrnih strunah.

Deve zorne, dečki zali
Brali bodo rože te,
V kite bodo jih spravljali,
Devali jih na srce.

Pravkar je pritekel semkaj po potu tak zal deček. Majhen je še in skoraj se te je zbal. Tolažiti ga moraš:

Nikar, nikar se me ne boj,
Nedolžni, nežni angel moj!
In precej se približa bliže tebi in gledata

si oko v oko, kakor bi se pogledalo nebo v globoki tolmun. Ah! Koliko je zvezdā na tem in koliko skritih viharjev je v tem tolmunu. Ti si bil žalosten tega temnega tolmana, a detetu si naročal, naj se veseli svojih zvezd:

Saj ko porasteš, dete zalo,
Drugače bode mnogokaj;
Da bi le vedno mi ostalo
Nedolžno, čisto kakor zdaj!

A kdo pride tamkaj. Mlado dekle. Na roko si je nateknila prstan in krog gostih las si je ovila venček in se zameknila v sladke sanje, misleč, da je nihče ne vidi. A ti si jo videl in ko je ona zapazila, da ni bila čisto sama, tedaj sramežljivo

Povésila kodrasto temence je,
Nasmehnila se, zarudela,
Popravila svatovsko bremence je
Bila je nevesta.

Odšla je. Spremljale so jo tvoje iskrene želje: Ohrani Bog te v cvetju, planinska roža ti.

Naenkrat si zaslišal pred seboj lepo umerjene, glasne korake. Fantje so!

Pomladni cvet odeva svet
Tako cvetemo mi;
Pod neboim ptičev trop nešet,
Po cesti gremo mi!

Tudi njim zapoješ navdušeno pešem o domovini, o vzorih in o značajnih srcih.

Sedaj prihajajo možje, ali vidiš? In zopet si udaril ob glasne strune:

Ne plaši se znoja, ne straši se boja,
Saj moško dejanje krepčuje moža,
A pokoj mu zdrave moči pokonča!
Dejanje ti ljubi, a boj se pokoja!

Dolžan ni samo, kar veleva mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan!

Kako so te gledali možje! Niso se več bali resnobnih dni in trud in njih delo je blagoslovilo nebo.

A hipoma si postal žalosten. Čemu? Ah! že vem, čemu? Počasi je stopala mimo tebe žena tožna in opravljena v črno obleko. Poleg nje je šla kopica otrok-sirot. Žena je bila očitno vdova. In ti si jo spoznal in z bridkim plačem si vzdiknil:

Oj, mati vdanega ti sina,
Oj, zlata mati — domovina . . .
Kdaj slečeš to obleko žalno,
Kdaj solnce zlato sine ti . . .
Oj mati moja domovina,
Ljubezen moja ti edina,
Ti moja skrb in bolečina
Bog čuvaj dobrotljivi te,
Bog živi te, Bog živi te!

A bridka skrb in smrtna boleost ni zapustila več tvojega srca. Še si pel, a tvoje pesmi so bile žalne nagrobnice. Tvoja Muza je bila kakor velika krasna solza. Odložil si gosli iz javora in legel si počivat v miren dom pod Krnom.

Ljudstvo pa, ki je hodilo mimo tebe v cerkev pod Krnom je z velikim hrepenenjem pilo tvoje srčne glasove in z radostnim začu-

dišča veliko težko. Očetu dveh bratov B. je odvzelo sodišče očetovsko oblast. A predno je sodišče od občine naravnost izsililo letno občinsko podporo 144 kron, je preteklo celih 13 mesecev. Sodišče je imelo 13 razprav in je poslalo 45 dopisov ne le kranjskim, marveč tudi vsem znanim štajerskim sirotišnicam in otročjim zavetističem: s srce pretresujočimi prošnjami je nastopilo sodišče tudi pri kranjskem deželni odboru, pri okrajnem glavarstvu in pri deželni vladi za otroka. Ko bi bil vse to delal kak odvetnik, bi bil zaračunal najmanj 400 kron. A sodišče je bilo glede na druge žalostne izkušnje zadovoljno, da je spravilo brata v salezijanski zavod na Rakovniku. Sodišča so oddala 9 otrok drugim rodbinam, eni materi, ki je beračila radi revščine, je pa izposlovalo malo občinsko podporo. Kazenska sodišča so odkazala 14 otrok, oskrbovalna sodišča pa 5 otrok poboljševalnicam. Žalibog, da sodišča niso mogla spraviti vseh otrok v poboljševalnice.

Ljubljana in zanemarjeni otroci.

Na Ljubljano pripada izmed zanemarenih otrok, s katerimi so se pečala sodišča, nesorazmerno visoko število 40, toraj nad četrtino. Dekle je bilo 14, toraj približno ena tretjina. Ker pride na vseh 141 zanemarenih otrok po celem Kranjskem dekle 28, toraj približno petina, je dokazano, da je za pokvarjenje ženske mladine v Ljubljani nevarnost veliko večja, kakor na deželi. Ljubljansko okrajno sodišče vodi od 1. 1900 sem pregled nezakonskih otrok. Prvo polovico 1. 1900 jih je bilo 303. Izmed nezakonskih mater je bilo 92 poslov, 66 tvorniških delavk, 15 hčera kajzarjev in posestnikov, 13 šivilj, 9 zasebnic, 4 posestnice, 3 žene posestnikov, katerih soprogi so v Ameriki, 1 učiteljica in 1 ekspeditorka in pa neznan matične neke najdenke. Nezakonskih otrok je umrlo 42. Legitimirali so v poznejšem zakonu 43 nezakonskih otrok, izmed ostalih 115 so za 39 skrbeli nezakonski očetje, za 28 so prispevali nezakonski očetje le en del, za 48 nezakonskih otrok so pa skrbeli nezakonske matere same. Nad polovico nezakonskih otrok je v tuji oskrbi povečini na deželi. Pa tudi nezakonski otroci, za katere skrbje matere, so reveži, ker skrbje za nje v času, ko matere delajo, drugi ljudje. Matere pošiljajo pa tudi pozneje rade svoje otroke, ko so kakih 8 let stari, na deželo, kjer postanejo poljedelski delavci, kar ni morebiti sijajno, a dobro zato, ker je na deželi manj prilike za pokvarjenje, kakor v mestu.

Mesto Ljubljana zadene velika krivda, da za zanemarene otroke prav nič ne stori. Seveda, naša komunalna avtonomna občinska uprava skrbi pred vsem, da se vzdrži politično na površju. Skrb za zanemareno mladino pa prepusti rajši političnim svojim nasprotnikom, tako sovražnim klerikalcem. Kje imajo sedanji gospodarji avtonomne Ljubljane kak mladini namenjeni dobroteljni zavod? Kar store koristnega nižjemu ljudstvu, store le primorani po postavi. Sodišče je odredilo, da se odda neki 13letni F. K. v dež. prisilno delavnico. Šolo je zamudil 1. 1903/04 nič manj kakor 250-krat, policija ga je večkrat kaznovala, ker je opuščal šolo, se potepal, kradel, metal kamne ter kradel v neki trgovini. Nemoteno se še klati po ljubljanskih ulicah, ker ljubljanska občina ni hotela plačati zanj stroškov za prisilno zavarovalnico. Tudi za nevarnega 12letnega postopaka in tatu F. Š. ni moglo sodišče kljub polletnim prošnjam in pritožbam pri ljubljanski občini ničesar doseči. To ni prav nič čudno! Kdaj je še okoščeneli in egoistični liberalci skrbeli za kak družega, kakor za svoj žep in pa za svoj trebuš. Sodniški krogi priporočajo, naj bi glavno mesto Ljubljana sklenilo, dokler ne uredi država skrb za mladino, pogodbo s salezijanci glede na sprejem zanemarenih in pokvarjenih moške mladine. Dvomimo, da ljubljanska liberalna občinska uprava prostovoljno to stori. Pokvarjeno mladi

dino rabi njen zistem, da množi svoje vrste s temi ubogimi žrtvami. In pogodba liberalcev z redovniki, ko pa njihovo glasilo pozdravlja odpravo dobrotelnih redov na Francoskem.

Zanemarjena mladina in deželni odbor.

Naravnost nečuvno je, kar se mora očitati glede na zanemarjeno mladino naši deželni upravi. Dežela ima v prisilni delavnici neko izobraževalnico, o kateri sodijo sodniški krogi, da se mora naravnost pozdraviti, ker je odklonila štirim mešana deželna komisija izmed 14 sodnijsko nakazanih gojencev vzgojevalnice prisilne delavnice sprejem, češ, da so zasedeni vsi prostori. In odklonjeni so bili otroci, popolnoma zreli za poboljševalnico. Sprejeli pa niso izmed onih petih otrok, ki so jih nakazala oskrbovalna sodišča, v deželno poboljševalnico niti enega. Deželni odbor je odklonil sprejem, češ, da nima denarja, da bi pokrili stroške zanje.

V tem zavodu poboljšajo tako svoje gojence, da med 23 od 1898 do 1902 odpuščenimi, ljubljanskemu sodišču pristojnimi gojenci le 4 niso bili zopet kaznovani. O teh štirih jim pa tudi ni znano, če že niso umrli ali kako drugače izginili. Ostalih 19 »gojencev« je pa napravilo nič manj kakor 18 hudodelstev in 63 prestopov. Boljšega uspeha tudi ne pričakuje nihče, ki pozna razmere v tej nevzgojevalnici. Letos meseca marca so imeli v njej 35 gojencev in sicer 11 iz Zgornjega Avstrijskega, 10 s Kranjskega, 6 s Koroškega, 5 s Tirolskega in Predarlškega in 3 s Primorskega. Stari so pa bili ti gojenci 6 do 14 let (najmlajši 11 let!), 27 do 18 let in dva 19 let, po narodnosti je pa bilo 22 Nemcev, 8 Slovencev in 5 Italijanov. Katehet in učitelj nista kriva nevspehov. Saj pošiljajo druge kronovine v našo deželno poboljševalnico le take zanemarjence, katerih ne marajo izborni domači zavodi. Vodstvu poboljševalnice je vse to dobro znano in ve, kje tiči napaka. Toda naš deželni odbor je tako moder, da išče v poboljševalnici vire deželnih dohodkov in po tujih gojencih pokvari kranjske gojence še bolj, kakor so bili ob sprejemu.

A ne obsojamo preveč našega detoljubnega kranjskega dež. odbora. Saj je nedavno pred kratkim ustanovil 6 ustanov po 200 K za po pedagoških in ne kakor v svoji vzgojevalnici po arestantovskih staroveških načelih vodeni salezijanski zavod na Rakovniku. A le dovolil in nekaj plačal, potem pa zopet ustavil izplačevanje, češ, da ni zanj pokritja! To zaostuje, da vemo, kako skrbi deželni odbor za zanemareno mladino. Prav nič ne zaostaja za napredno ljubljansko občino, katero celo nadkričuje, ker ljubljanska občina vsaj nima lastnega zavoda, kakor dežela, kateremu bi morali očitati sodni krogi, da pravzaprav po svojem zistemu kvari mladoletne zavodove gojence! Seveda, v koliko vpliva na pokvarjenost odrasle mladine ljubljanska hiša strpnosti, ki jo trpi občina, molče sodniški štatiški zapiski, kakor tudi o škodi po čitanju liberalnih časnikov.

Krščanska ljubezen in zanemarjena mladina.

Država se zanima za zanemareno mladino. Zanj se zanimajo in izkušajo rešiti kar jim je le mogoče sodišča. Ljubljana se brani skrbeti za zanemarene reveže, dežela vidi v svoji poboljševalnici le vir dohodkov. Vsekakor turške razmere! Poklicani čuvaji mladine store zanj premalo. Še manj za zanemarene mlade reveže.

Vsaakega človeka je škoda, ki zavozji na kriva pota. In če se to zgodi še z mladim človekom mehkim liki vosek in dovzetnim tako za dobro kakor za slabo in po krivdi onih, ki zdaj reprezentirajo javnost pri nas, je to vnebovpijoče. A da niso razmere med kranjsko in osobito med ljubljansko mladino še slabše, se ima zhaliti naša javnost krščanski ljubezni, krščanski karitas, ki jo goje

pred vsem klerikalci in pred vsem od nje tako zaničevani »farji« in »nune«.

Od 1. 1881 sem že obstoji na Poljanski cesti deška sirotišnica Marijanišče, ustanovljena po Vincencijevi družbi največ po prizadevanju rajnega blagega kanonika in imenovanega ljubljanskega knezoškofa Gogale. Zdaj ima 190 notranjih in 50 zunanjih azilcev.

In na ravno tej Poljanski cesti je pa Liechtenturnov zavod za deklice, ustanovljen nekaj let pozneje kakor Marijanišče. Prej so pa že skrbeli za sirote ljubljanske usmiljenke, dasi v manjšem obsegu.

Naj bi ne bilo teh dveh zavodov, ki delujeta že toliko časa, število zanemarenih kranjske mladine bi bilo večje, kakor je.

In na Rakovniku ustanovljeni zavod salezijancev. Milčinski sodi o njem tako: Mladina se bolj boji one poboljševalnice v prisilni delavnici, kakor ječe in zapore. A radi so na Rakovniku. Sodnike iznenadajo prošnje zanemarene mladine, ki prosijo, naj jih spravijo v salezijanski zavod. A sodnikom krvavi srce, ker so lani le tri dečke spravili v zavod. Ni sredstev za vzdrževanje pokvarjene mladine.

Salezijanci sprejemajo dečke od 8. do 14. leta. Vzdrževalni stroški znašajo mesečno 24 kron. Za obklo in obuvanje morajo posebej skrbeti. Brez predpisane perila in obleke zavod ne sprejme nobenega gojenca.

Preteklo šolsko leto so imeli salezijanci 50 gojencev. Sodišča so spravila v zavod le tri gojence. Brezplačnih mest sodišča svojim varovancem niso mogla izposlovati. Vodstvo zavoda namreč sodi, da morajo varstvena sodišča ne le čuvati zanemarene in pokvarjene mladino, marveč tudi skrbeti za sredstva glede na varstvo svojih gojencev.

Salezijanski zavod ima in že lahko kaže na lepe vspehe. Seveda izključijo take, ki se zelo pregreše proti predpisom. Salezijanci nameravajo izpolniti svoj zavod tudi z delavnico, kjer bi popolnoma izurili gojence v rokodelstvu. To bi bilo prav, ker bi bili tako pedagoško nadzorovani čez šolsko dobo moralno slabši dečki. Poklicane javne oblasti salezijancev prav nič ne podpirajo. Znak, kako malo jim je mar za zanemareno mladino.

Slika oskrbe kranjske zanemarene mladine je temna, žalostna. Kaže le nekaj svetlih, solnčnih žarkov. Naj bi ne bilo krščanske karitas, krščanske ljubezni, bila bi brezupna, temna brez svetlih potez.

Za zanemarene dečke je vsaj nekaj preskrbljeno. Odločno premalo se pa stori za deklice. Nikakor ne zadostujejo sedanji zavodi za osirotelo in zanemareno mladino, kjer zbira deco iz cele kranjske dežele. Kje so cenenji zavodi, kjer bi dobila osobito v Ljubljani delavska mladina zavetje med dnem, ko starši delajo? Ni jih.

Zato pa imamo dovolj povoda, da bo Kranjska prav dobro zastopana na dunajskem shodu, kjer se bo šlo za varstvo zanemarene mladine! Ljubitelji mladine, na shod!

Tedenski pregled.

Pogrebni sprevod pesnika Gregorčiča v Gorci je bil nepričakovano sijajen. Zadnjo čast so izkazali rajnemu vsi sloji. Navzoča je bila šolska mladina vseh zavodov. Prišli so k pogrebu ne le domači dostojanstveniki, ampak tudi obilica izvangoriških Slovencev. Ob pogrebem vozu je korakala častna straža zdravnikov, profesorjev, juristov in bogoslovcev. V cerkvi, kjer so blagoslovili truplo, je molil za pokoj umrlega nadškof dr. Sedej; poslovljni govor pa je imel profesor Berbuč. Pevci so zapeli »Blagor mu...« in Gregorčičevo »Nazaj v planinski raj«. Ljudstva na »Travniku« je bilo zbranega do 7000. Trgovine so bile za časa pogreba povečjem zaprte. Truplo pokojnega pesnika so prepeljali v rojstni kraj v Libušnjah. Med potjo v soško

dolino je prirejalo ljudstvo povsod slovesne sprejeme. Sodelovali so Sokoli, požarne brambe in druga društva.

»Narodovo« socialno delo. »Slovenski Narod« je 24. novembra napisal o ljubljanskem škofu zopet celo »historijo«, ki je v njej lažljivo razpravljala o škofovih dohodkih, oziroma davkih. Pisal je o velikem verskozakladnem davku, ki ga je škofu vlada naložila, dalje kako se je škof pritožil na vse strani, a povsod propadel, kako je prosil vlado, naj se mu davek zniža in podari, da je vlada dala škofu kraljevo darilo, da je preklcala, kar je prej dognala itd. S takim fantaziranjem hoče ta list hujskati ljudstvo na škofa in vlado. — Res je pač to, da škof plačuje vsevrstne davke, da je oblast predpisala škofu poleg tega še velik verskozakladni davek, a naučno ministrstvo je na podlagi s paragrafi utemeljenega rekursa določilo, da se odmera popravi in da se škofu pravica izkaže.

Na Poznanjskem je umrl vnet zagovornik pruskih Poljakov, nadškof Stabilewski; zadela ga je kap. Sodijo, da je vplivalo nanj zatiranje Poljakov. Kakor znano, imajo Poljaki pod prusko vlado nemške šole, a verouk se je od nekdanj poučeval v poljsčini in molilo se je po poljsko. Zadnji čas so jim pa hoteli vladni organi še to mrvice pravic vzeti. To je razburilo poljske prebivalce. Začel se je štrajk, in skoraj do sto tisoč otrok noče moliti po nemško, ker starši ugovarjajo. Poljska zavest se je s to afero jako poživila; noter do Berolina so vasi, kjer je štrajk. — Poljski pisatelj Sienkiewicz je pisal nemškemu cesarju pismo ter se pritožuje radi krivic, ki se gode Poljakom pod njegovo vlado.

Poljudno časopisje je na Poznanjskem čudovito razvito. Dva taka časopisa štejeta skupno nad sto tisoč naročnikov. Prav tako lepo se razvija tudi delavska organizacija.

Doslednost. Zadnjič je objavil v našem dnevniku ljubljanski župan Hribar pismo, ki v njem med drugim dokazuje, »da ne spada med tiste ljudi, ki menjajo politično prepričanje«. Leta 1894 je ta gospod delal na to, da je narodna stranka v program sprejela to-le: »Zahteva se verska šola in načela katoliške vere se priznavajo kot trden temelj razvoja slovenskega naroda...« Dne 15. novembra t. l. pa je isti gospod Hribar predsedoval shodu svoje stranke, kjer je bilo sprejeto to-le načelo: »Stranka ne pripozna cerkvi nikake pravice do šole, ter zahteva od cerkve popolnoma svobodno šolo.« — »Slovenec« je z ozirom na vse to po pravici vprašal: »Kaj je politik Ivan Hribar?« Enako »doslednost« »Slovenec« sedaj vsak dan dokazuje tudi dr. Tavčarju, dasi je v državni zbornici 22. novembra t. l. konstatoval, da svojega mišljenja nikdar ni izpremenil.

Društvo »Abstinenc« je imelo zadnjo nedeljo občni zbor. Pri tej priliki je podal dr. Krek v svojem govoru mnogo lepih resnic. Dokazoval je, da vživanje alkoholnih pijač ne izvira iz potrebe, ampak da je le razvada in navada, ki se more s primerno voljo odpraviti. Ta navada je škodljiva zdravju, kar pričajo razne bolezni, ki se pojavljajo pri pivcih. — Alkohol je strup za poštenje, to dokazuje statistika; alkohol je strup za redno gospodarstvo, strup, ki ovira umsko izobrazbo. Gospod govornik je povdarjal: Ne smemo nehati, dokler ne zanesemo boja proti alkoholu v zadnjo rodbino gorske vasi. Prav primeren je bil tudi poziv, da treba pri prihodnjih državnozbornih volitvah podpirati le tiste kandidate, ki se zavežejo, da hočejo v zbornici storiti vse, kar je mogoče proti alkoholu. — Tajnik gospod Podlesnik je nato podal natančno poročilo o enoletnem delovanju tega društva.

Pred porotniki je stal v sredo 23letni Alojzij Župevc iz Krške gore, ki je 3. septembra

denjem se je divilo tvojim goslim iz javorja. Še ko so bili v cerkvi in ko so šli iz nje, jim je neprestano v srcu zvenela tvoja sladka in topla beseda. Tako da niso več vedeli; jeli so te oživljajoče poezije in ljubezni polne besede slišali v cerkvi od svečenika ali tamkaj pred cerkvijo od pevca. Doma so pripovedovali in peli tvoje pesmi tudi drugim. Vse jih je pelo, mlado in staro. In rekli so: Ne vemo, ali smo te pesmi čuli v cerkvi ali pred cerkvijo? Ali je bil naš svečenik — pevec? Ali je bil naš pevec — svečenik? A bil si oboje! Vseposvoda po slovenski zemlji so zveneli glasovi tvojih zlatih strun. In nekdanj sem jih v svojih mladostnih letih zaslišal tudi jaz. Bilo je zvečer rožnega meseca junija. Pri sosedu je ležala na mrtvaškem odru mlada deva — cvet deklet iz naše vasi. Ob njej so pele družice milotožno pesem. Drag mi je bil njen napev, a še dražja mi je bila pesem sama. Stopil sem tik pod okno, da ne preslišim nobenega verza. Dekleta so ravnokar zakončavale ganljivo žalostinko:

Tam se v veke bom združila
Z njim, ki bil je tod mi vzlet:
Kar je bridka smrt ločila,
Mila smrt zedini spet.

In odtistihmal sem te jaz poznal in nosil v svojem srcu. Neštetokrat sem te gledal v sanjah — kakor pevca s srebrnimi strunami na javorjevih goslih. In te strune so bile: Gorka ljubezen do lepe domovine in še gorkerjša ljubezen do plemenitih vzorov in najgorkejša ljubezen do Vzora vseh vzorov, do Boga.

Za druge, ki so te videli in poznali kakor človeka — si umrl. A zame, ki sem te gledal in te gledam v sanjah — še vedno živiš. In za domovino, ki si ji izročil v pesmih svoje veliko srce — ne umreš nikoli. V Bogu svojem zadnjem cilju pa počivaš in živiš na veke. Vsaka trava na tvojem grobu bo ponavljala od pomladi do pomladi od roda do roda:

Kot solnce se žari nevgasno
In svet oživlja z visocin,
Svit tvojih del sijal bo jasno
In nam pomlajal tvoj spomin.

Silvin Sardenko.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Dons sm pa že pr tak vol, k sm vidu, kuku zidari ta nova genina zija zidaja, kedr gre prou hedu dež, de use mrguli pu

grušteh, kedr je pa lep ureme, pa sam dva stara mužakarja soje fajfe pucata, de jm um ud samga douzga cajta puvedu ena vestorja ud dveh divjev zajčku.

Veja, gor na Gurejnskem sa ena mamka

kepil dva divja zajčka pud ruk. Enga ud teh dveh zajčku sa misel špenderat sojmo sinčke, ke u Iblan v šula hod, ta družga pa enmo drugmo sinčke, ke je tud u Iblan, pa na hod več u šula, ampak je že use puštederu, kar je blu za puštederat, in zdej družga na štedera, kokr ki je bulš pijačca za dubit ter ni nhn sinček, ampak le brat od nhga sinčka, pa ne pred pastava. Ke sa mamka na Gurejnskem use tu potuk naročl in kam nej zajce skumendera, sa ji pa dal še en cegle za ena gespa u Iblan. Potuka uzame zajca in tist cegle in ja mahne preke Iblan in ke pride u Iblana, nese ta peru tist cegle tist gespe, k sa mat od sinčka, k je že use puštederu. Gespa uzame cegle in k je bla ferbčna, praša potuka, kam te dva zajčka nese. »I, enga nese sinčke, ke u Iblan štedera in ima mammo na Gurejnskem, ta družga pa ta drugmo sinčke, k je nehu in k nč več ne štedera!« — »A, tku je ta reč!« sa se gespa razjezl. »Ti uš enga zajčka nesla tistmo sinčke, ke nč več ne štedera, ta družga zajčka uš pa lepu tlela pr men pestila, zatu ke tist sinček, ke še štedera, na u zajčku jedu, ampak jh um jest! Adja!« Potuka je mal grdu pugledala, rečt se pa ni upala nč, k s je mislela, gespa je le gespa in gespa morja že vedet, kermo se zajčki bl prležeja. Kušnila je holt gespe roka, pestila ji enga zajčka, s ta drugmo je šla pa hitr h tistmo sinčke, ke nč več ne štedera, k se je bala, de b ji še tega kašna huda gespa na kumfescirala.

Taka je ta vestorja ud teh dveh divjev

zajčku in ud tiste mame z Gurejnskega. Douga glih ni, zatu je pa tulk bl žmahna in jest dobr vem, de b ja prou gvišn za med nadruka! u tistmo almanahe, ke bo u Belmograd u svetmo Neko! vn dan in zavle kerga sa se soj cajt iblansk pisateli raufal, ud kerga u ta peru notr nadrukan. Zdej pa čakaja na tiste bukile iz Belgagrada, kokr čaka dohtar Taučar, de b ga dohtar Kam na kašna viža vn zrezu in mu spet leberalna armada skp zbobnu, pa u tud tanar bl gvišn čaku du sodnga dneva, de mu ja boja anglčki iz trubentam h žeujejn zbudl.

Zadne cajte se je tulk pu cajtngah pisal, kua in kuku sta gespud žepan in dohtar Taučar zadnkat na leberaln nazaupnem shode guvurla, de b čloun hmal verjeu, de je blu res tku, kokr je blu u tisth šesteh taužentoh »Sluenskga Naruda« nadrukan, če b m bl sreč na pršou dohtar Taučarju govar, ke ga je mou na enmo ceglece napisanega u roka.

Veja, jest grem unkat enkat tam pu Judusk gas bl pozn pu noč preke dum. Ke pridm ke du »Rože«, pa stop glih dohtar Taučar vn in s če neki iz šnajet.hlnam nus ubrisat. Kokr putegne šnajet.hnl iz varžeta, pa pađe ud nega en zmečkan pupir. Jest, k sm mislu, de je kašn bānkuc, se hitr putulm u en kot in čakam, de b dohtar Taučar naprej udšou, tku de b lohka jest tist bankuc pubrau in ga na rotuž nesu in tam pugervu, de se m prucenti vn plačaja, k sm pušten ta najden gnar nazaj prnesu. Dohtar Taučar res, ke s je enkat dobr nus ubrisu, ud kubaca ke preke Bre-

na ljubljanskem polju prerezal vrat služkinji Neži Mlakar. Obsojen je na smrt ter bo obesen. Ko se je razsodba razglasila, je bil mladenci popolnoma top in brezčuten.

Avstrijska delegacija se je sešla 25. novembra v Budimpešti. K otvoritvi je prišel cesar sam, ki je s kratkimi besedami pozdravil delegate ter očrtal politični položaj monarhije. Prvo sejo je otvoril knez Lobkowitz; predstavil je ministra za zunanje zadeve barona Arentthala, ki je nato izročil predlogo skupne vlade. Skupni proračun zahteva 21 milijonov kron več kot lani. Pri mornarici in pri vojnem ministrstvu so poskočili za dobrih 15 milijonov. — Cesar je govoril skoraj z vsemi delegati; dolgo se je pomudil pri posameznih ljudskih poslancih, z ekscelencami je pa topot hitro odpravil. Proti odposlancem gosposke zbornice se je izjavljal, da želi, naj bo volivna reforma v magnatski zbornici hitro rešena. Prva plenarna seja delegacij bo dne 4. decembra.

V pogovoru z dr. Šusteršičem je cesar omenjal tudi razmere v kranjskem deželni zboru in odločno izrazil željo, da bi se že enkrat povrnila normalne razmere.

Državna zbornica je razpravljala o paragrafu 42. volivnega reda. Ta paragraf določa, da se more izpremeniti razdelitev volivnih okrajev le, če je od 516 poslancev navzočih najmanj 343; po odsekovem kompromisnem sklepu zadošča navadna večina od 343 navzočih poslancev. Pri glasovanju je obveljal paragraf 42. po predlogu odsekov.

V torek zvečer so jeli razpravljati o razdelitvi poslancev in volivnih okrajev na Češkem, Moravskem in v Šleziji. Razprava je bila deloma jako burna. Poslanec Zazvorka je imel obstrukcijski češki govor. Poslanec Kramář je privoščil Nemcem na Češkem 55. Čehom pa 78 mandatov; dr. Pergelt pa je zahteval, naj se Nemcem trije mandati navržejo. Odsekovi predlog ima razmerje 55:75. Nastopilo je več govornikov, slednjič tudi ministrski predsednik Beck, hoteč nekoliko ublažiti in pomiriti razburjene duhove. — Ko bi obveljal dr. Kramářev predlog, bi morala volivna reforma nazaj v odsek. »Slovenska zveza« radi tega ni mogla glasovati za ta predlog, ker bi v nevarnost spravila volivno presnovno sploš; po dvehurnem posvetovanju je obveljal sklep, da klub glasuje, kakor je sklenil odsek s pogojem, da tudi proti Pergeltovemu predlogu glasujejo oni Nemci, ki so podpirali v odseku posredovalni Löckerjev predlog. — V petek je zbornica o čeških volivnih okrožjih sprejela odsekove predloge. — Neko nebičstvo, za češke radikalce neugodno glasovanje je provzročilo v zbornici škandalozne prizore, pretepe, razbijanje in zmerjanje. —

Drobiž. Iz poštnege voza pri Rogovu na Ruskem je bilo oropanih 1 milijon 400 tisoč rubljev. — Carinski uradniki strajkajo na Laškem. — Shod »narodne stranke« v Rajhenburgu dne 25. nov. se je popolnoma izjalovil. Za novo stranko so hoteli dobiti kmetško ljudstvo, a so slednji prirejali burne ovacije dr. Šusteršiču in zavrgli novo stranko, ko je župnik Cerjak dokazal, da je protiverska. — Na Lipovcu pri Boštanju so pri požaru zgoreli trije otroci; staršev ni bilo doma. — V italijanskem parlamentu je izjavil pravosodni minister Gallo, da bo vlada stala strogo na stališču nepristranosti nasproti cerkvi in bo varovala svobodo bogoslužja. — V Dortmundu se je razletela tovarna eksplozivnih snovij ter napravila strašno opustošenje v okolišču, razrušenih je 25 hiš, več ljudi je mrtvih in grozno razmesarjenih. — Na Kitajskem trpi lakota 10 milijonov ljudi. Odbor tujih konzulov se obrača na Evropo in Ameriko za pomoč. — Mlekarski tečaj so otvorili na slovesen način v Cerknem; tečaj bo trajal 6 tednov in ga obiskuje 17 učencev. Upajo, da se bo ustanovila v Cerknem redna mlekarska šola, ker imajo ondi edino vzorno mlekarstvo na Goriškem. — Pretekli četrtek se je osnovala

»Slovenska krščanska socialna zveza« za Štajersko. — Te dni se začne graditi železnica Kranj-Tržič. — Zadruga ljubljanskih gostilničarjev je sklenila, da velja po novem letu po vseh gostilnah vrček piva 22 vinarjev; s 1. januarjem ustavijo gostilničarji tudi prodajo smodk in svalčic, dokler ne dobe provizije. — G. Zajc je nasvetoval, naj bi se prihodnje spomlad vršil shod kranjskih krčmarjev, kar se je sprejelo.

Godovi prihodnjega tedna: Nedelja (1. adventna) 2. dec.: Pavlina, Bibijana, Kromacij; ponedeljek, 3. dec.: Fračišek Ksav., Lucij; torek, 4. dec.: Barbara, Peter Zlat.; sredo, 5. dec.: Saba, Krispin; četrtek, 6. dec.: Nikolaj, Apolinar; petek, 7. dec.: Ambrozij, Agaton; sobota, 8. dec.: Brezmadežno spočetje Marije Dev'ce.

Gospodarstvo.

g Tržne vesti. Tudi ta teden ne moremo poročati o vpoštevjanju vrednih spremembah, ker je položaj tisti, kakor zadnji teden. Kupčija spi in se kupci kakor tudi ponudniki rezervirajo. Kupuje se le takojšnja potreba, in pa daljši termini. Ponudbe pa so neznatne, ne presegajo zahtev, tako, da ni bilo prilike pri cenah kaj odščipniti. Pomanjkanje transportnih sredstev traja nespremenjeno naprej in pridružilo se so še vreče, katere so se podražile in jih ni dobiti. Železnično ministrstvo je obljubilo, da bo de skrbelo za zadostni material, da se zopetne neprilike preprečijo. Za prihodnje leto je naročeno že 4500 vagonov, medtem ko jih je letos primanjkovalo okoli 2500. Pomanjkanje se tako ne bo ponovilo, ali za vsak slučaj ta trditve ne velja, ker se slučajni in nepričakovani dvig prometa, ki se ne more vpoštevati, lahko tu pa tam pojavi. Tudi ogrsko trgovinsko ministrstvo je na razne pritožbe odgovorilo, da je poskrbelo za zadostni naročili in drugimi ukrepi za to, da se prihodnje leto pomanjkanje ne ponovi.

g Pšenica je nespremenjena. Cene stalne, tendenca mirna, ker so ponudbe in cene neznatne. Tudi svetovnega tržišča tendenca je mirna.

g Rž se je popolnoma pridružila pšenici in je tudi v tem predmetu promet neznaten.

g Oves je edini, ki noče odnehati in zahteva ne le svoje visoke cene ampak si še pridobiva. Dovozi tega blaga ne zadostujejo in vključ visoki ceni ni ponudnikov.

g Turšica je v ponudbah nekoliko oslabela zato pa v ceni pridobila. Tendenca nespremenjena stalna. Novo blago prevladuje popolnoma položaj ter odgovarja v vsakem oziru.

g Moka. Cene in tendenca ugodne, ker je pšenica stabilna. Prejšnji čas so bili producenti v denarnih stiskah in so spravili blago v večjih množinah takoj po mlačvi na trg. Letos pa niso prišli z blagom na pozorišče in prodajajo le kadar jim konvenira. Uvozna carina je jako visoka in utrjuje stališče ekonomov. Mlini so pa primorani, da si pravočasno preskrbijo zalogo za bližajoče praznike in naj ne čakajo na zadnje z naročili, sicer bodo ostali brez blaga, ker mlini ne morejo poljubno eksportirati.

Toraj naročite že sedaj za praznike. Otrobi so ostali na svojem trdnem stališču. Zalogo so se precej spraznile in so se termini vsled tega dvignili. To velja posebno o rženih otrobih.

Spirit ni le obdržal svoje visoke cene ampak skušajo doseči še višje cene za takoj in za sklep. Pričakuje se, da današnja cena v bližnjem času ne bo padla, ker je dovoz sirovin minimalen, konzum se pa dviga.

g Sladkor svojega stališča ni spremenil.

g Javno kladnico namerava napraviti postojnska občina.

g Gospodinjstvo kot obligatni šolski predmet. Občinski svet v Strassburgu je skle-

nil naprositi vlado, da uvede v ženske šole gospodinjstvo kot obligatni predmet.

g Proti uvažanju goveje živine iz Italije. Ker se je avstrijska vlada izrekla za uvažanje goveje živine iz Italije, je deželni kulturni svet za Nižje-Avstrijsko sklenil protest proti temu, češ, da razsaja goveja kuga v Italiji tako, kakor na Francoskem. Uvažanje goveje živine iz Italije bi bilo torej nevarno za domačo živnorojo.

g Bosanski povodil (lekvar). Vsled carinskega spora s Srbijo se je moral konzum zadovoljiti z bosanskim povodilom. Ta je tudi popolnoma odgovarjal zahtevam in je bil konzum s kvaliteto zadovoljen. Spekulativni židje pa so začeli kuhati povodil iz starih, že posušenihih sliv in ga prodajajo za sveže blago. Ali povodil iz starih, posušenihih sliv se ne obdrži, se lahko skisa in nima ne istega okusa in ne sladkorne množine, kakor pa iz svežih sliv kuhani.

g Gōška pivovarna je v preteklem poslovnem letu zvarila 216.553 hl piva. Čisti dobiček znaša 333.538 K 12 v.

g Avstro-ogrsko banke dividenda bo letos 90 kron proti 70 kron preteklega leta.

g Letina šampanjca je letos izborna.

Koroške novice.

k V spom'n Simona Gregorčiča. Ob začetku seje odbora družbe sv. Mohorja dne 29. novembra se je družbeni predsednik preč. gospod Janez Vidovic s srčnimi besedami spominjal nenadne smrti našega odličnega pesnika Simona Gregorčiča in izrazil sožalje družbenega odbora ob bridki izgubi, ki je zadel naš narod slovenski. Odborniki so se v znak sožalja dvignili s sedežev.

k Mesečno zborovanje krščansko-socialnega delavskega društva. Preteklo nedeljo zvečer se je vršilo v prostorih Otičeve gostilne v Celovcu mesečno zborovanje našega krščansko-socialnega delavskega društva, ki je bilo prav dobro obiskano. Prvi govornik č. g. Fr. Lasser je govoril o slabih časnikihi, ki so posebno nevarni za delavca. Oni ugonobijo v narodu spoštovanje do vere. Milijoni in milijoni ljudi jih vsak dan berejo in srkajo iz njih svojo duševno hrano. In kolikim je že slab častnik vzel vero. Drugič škodujejo slabi častniki posebno tudi narodu. To občutimo na Koroškem. Povsod se bere »Bauernzeitung« na kmetih in drugi slabi listi, ki hočejo koroške Slovence kar utajiti. Nekaj dogodkov iz lastnega življenja gospoda govornika je lepo oživljalo celi govor. Drugi govornik gospod predsednik društva Ravnik je govoril o socialni demokraciji, ki zmira vpije po svobodi, a vendar ne pusti nikomur, razven sebi, prostega mišljenja. Govoril je tudi o njih nauku o enakosti, ki jo hočejo vpeljati med vsemi sloji. Z navdušenjem pozdravljen je nastopil kot tretji govornik gospod deželni poslanec Fr. Grafenauer, ki nam je v toplih in v srce segajočih besedah slikal nevarnost, ki preti delavcu od vseh strani. Le krščanska misel in dobri častniki, kakor tudi dobra društva mu morejo ohraniti največji svetinji: vero in narodnost. Živahno ploskanje je sledilo vsem gospodom govornikom. Hvala jim za podučljive besede. Za zabavni del so skrbeli tamburaši pod spretnim vodstvom gospoda Ravnika in pevci. Predsednik je bil gospod Kržišnik.

k Morilca Sitterja je izročila po zdravniško-sodni preiskavi včeraj bolnica usmiljenih bratov v Št. Vidu na Glini c. kr. deželnemu sodišču v Celovec. Sitter je precej okrevan ter je bil pri izročitvi popolnoma miren.

k Duhovniške vesti. Dne 29. nov. je bil inštaliran v knezoškofjski kapelici v Celovcu č. g. Anton Stres kot župnik za Podkloster. — Provizorju g. Martin Baumannu v Melbičah je podeljen konikanat pri kolegijatnem kapitelju v Velikovcu. — Prestavljen je provizor v Gorinčicah, g. Matevž Trepal v Melbiče.

k Vojaško nadzorovanje. Dne 29. nov. je nadzoroval v Celovcu brambovski pešpolk št. 4 novoimenovani brambovski divizijski poveljnik, podmaršal pl. Hortstein. Ostal boe tukaj do 1. decembra potem se pa odpelje v Inmost.

k Ubojnik oproščen. Od celovškega porotnega sodišča je bil oproščen uboja hlapca Berhold, kateri je 1. julija t. l. nekoga dnarja v Selah tako s kamenjem obdelaval, da je čez dva dni potem umrl. Oproščenje je obudilo veliko pozornost med poslušalci v sodni dvorani. Oproščen je bil opisan kot trezen in marljiv človek.

k Lokalna železnica Svetna vas-Borovlje je izročena prometu. Tehnično-policijska preizkušnja se je vršila 27. t. m. Vlaki bodo vozili sledeče: Odhod iz Svetne vasi ob 5. uri 18 min. zjutraj, 8. uri 30 min. dopoldne. 12. uri 25 min. in 4. uri 45 min. popoldne, slednjič ob 7. uri 46 min. zvečer; prihod v Borovlje ob 5. uri 34 min. zjutraj, 8. uri 47 min. dopoldne, 12. uri 42 min. in 5. uri 2 min. popoldne ter ob 8. uri 2 min. zvečer. Zvezo imajo ti vlaki z iz Celovca, glavni kolodvor ob 6. uri 45 min. zjutraj, 11. uri 24 min. dopoldne, 3. uri 18 min. in 4. uri 3 min. popoldne ter 7. uri 8 minut zvečer odhajajočimi vlaki. Pri vožnji nazaj odhajajo vlaki iz Borovelj ob 5. uri 48 min. zjutraj, 9. uri 43 min. dopoldne, 3. uri 13 min. popoldne, 6. uri 33 min. in 8. uri 23 min. zvečer. Ti vlaki imajo zvezo s Celovcem, kateri prihajajo v Celovec, glavni kolodvor ob 6. uri 44 min. zjutraj, 10. uri 46 min. dopoldne, 4. uri 13 min. popoldne, 7. uri 41 min. in 9. uri 7 min. zvečer.

k Poštne vesti. Prestavljen je poštni ofical H. Bittner iz Mürrzuschlaga v Celovec.

— Brzojavni ekspeditori Matildi Thuma in pa Ana Grüner ste imenovani poštini oficijantijama, in sicer prva za Prevalje in druga za Freze.

k Tržnico bodo v Celovcu postavili na benediktinskem trgu, razun tega pa tudi še eno skladišče za trgovsko blago blizu tovarnega kolodvora. Občinski svet se je o tej zadevi že posvetoval ter jo je oddal upravnemu svetu, kateri mora predložiti proračun za stroške nadalje do konca februarja 1907. V ta namen bodo tudi vzeli 100.000 kron iz desetmilijonskega posojila v pokritje nekotikih stroškov. — Občinski svet je tudi sklenil spomladanski letni semenj preložiti na drugi ponedeljek meseca aprila. Ako bi bil pa na ta dan praznik, bode pa semenj potem v torek. Z ozirom na poljedelce bode semenj aprila meseca pripravlnejši, kakor pa dosedanj, kateri je bil še le sredi maja, ker ravno o tem času ima vsak poljedelec največ opravka doma.

Štajerske novice.

š Slovensko krščansko delavsko društvo »Domovina« v Gradcu je priredilo v nedeljo, dne 25. t. m., veselico v dvorani gostilne »Pri divjem možu«, ki se je nepričakovano dobro obnesla. Prostorna dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Pri veselici sta sodelovala društven tamburaški klub in moški zbor, ki je pod vodstvom gospoda iur. Juvana zapel osem izbranihi pesmi. Burka »Trije tički« je izzvala pri občinstvu mnogo smeha. Veselica je pokazala, da živa društvo »Domovina« mnogo ugleda med graškimi Slovenci.

š Mlačnost, zaspanost ali ka-li? Kaj je z narodnimi društvi v mariborski okolici, oziroma v Slov. goricah, ali spe? Kje je nekdanja Jarenina, kje St. Ilj, kje St. Peter in drugi kraji s svojimi izobraževalnimi društvi? Ali je morda naše ljudstvo že tako visoko izobraženo, da ni treba izobraževalnega dela? Vse je kakor mrtvo, kakor da bi bilo začarano. In politična društva? O teh je boljše, da se jih nikdo ne spomni, sicer je hitro huda zamera. Gospod urednik, pustimo torej spati spanje pravičnega, naša društva v Jarenini, v Mariboru, pri sv. Lenartu in drugod. Saj je naše ljudstvo že kar na cente pripravljeno na bodoče nove volitve... Mi spavamo, a sovražnik seje ljuliko... Žalostno!

š Deželni veterinarski referent na Štajerskem g. dr. Albert Schindler je šel v pokoj in je dobil tem povodom naslov vladnega svetnika. Svoje dni je služboval tudi na Kranjskem ter je bil kot deželni živinozdravnik nasledn. dr. Janeza pl. Bleiweisa-Trsteniškega. Vladni svetnik dr. Schindler je bil obče priljubljen, osobito pa v krogu svojih podrejenih živinozdravnikov, katerim je bil vedno dobrohotni tovariš.

š Izpred mariborskega porotnega sodišča. Pred mariborskim porotniki je bil obsojen 25 let stari Filip Krašek, bivši gostilničar v Mariboru radi goljufije na 18 mesecev težke ječe. — Radi separij je bil obsojen 33letni kočar Alojzij Polanec na tri leta težke ječe. vili: za meščanske šole: Henrik Drugovič v Ptuj; za ljudske šole: Marija Gajšek v Kalobji, Marija Pavlošič v Novi cerkvi pri Ptuj, Josip Zagar v Celju (okoliška šola), Antonija Ježovnik v Mozirju, Maks Drofenik v Lučanih, Andrej Leskovšek v Mariji v Pušcavi, Friderik Lešnik v Poljčanah, Maks Gniletz v Radvinji, sestra Alojzija Železnik pri Sv. Petru (Maribor), Terezija Jurič v Studenicih pri Mariboru, Frančiška Podobnik pri Sv. Benediktu v Slov. Gor., Stefanija Scheligo v Vidmu, Franc Segula v Majšbergu, Antonija Ravnihar pri Sv. Jakobu v Slov. Goricah, Karol Vollmaier v Pernici, Justina Coretti v Framu, Marija Colnarič v Brunnsee, Franc Fink pri Sv. Urbanu niže Ptuja, Martin Koren v Novi cerkvi (Ptuj), Viki Kosi v Teharihi, Franc Košir v Ptuj (okoliška šola), Anton Kovačič v Št. Vidu pri Ptuj, Ivan Lešnik v Novi cerkvi pri Ptuj, Ana Mešek pri Sveti Marjeti, Radovan Melavšek v Reki, Marija Pirkmaier v Framu, Martin Staute v Celju (okoliška šola), Gustav Vodusek v Vodah pri Trbovljah in Marija Friedl v Celju.

Književnost in umetnost.

*** Antologija slovenskih pesnikov** izide, kakor čujemo, letos v »Hrvaški Matici«.

*** K premieri Zajčeve opere »Nihilistice«.** Pri prvi vpriizoritvi »Nihilistice« bo navzoč lastnik velike založniške tiskarne v Lipskem, Bard, in poleg njega zastopniki nekaterih dunajskih gledališč. Bodoče premiere se bodo vršile v Osjeku, Budimpešti, Monakovem in na nekaterih drugih avstrijskih gledališčih.

*** Pietro Mascagni,** znani komponist »Cavallerie rusticane«, je sklenil v Milanu z založnikom Sonzognom, ki je razširil njegovo slavo z omenjeno opero po vsem svetu, pogodbo, po kateri se je zavezal napisati dvoje novih oper. Dobival bo 40 odstotkov tantieme. Sonzogno mu bo dal na razpolago tiste librete, ki bodo dobili pri splošnem natečaju prvo nagrado. Kakor znano, se je bil Mascagni s svojim prvim založnikom Sonzognom sprl lansko leto, a zdaj se je zopet k njemu vrnil. — Od Mascagnijevih oper, ki jih je napisal po »Cavalleriji rusticani«, ni imela nobena znatnejšega uspeha in ni našla istotako nobena poti v svet. Nekatere so celo ponekod propadle. Kaj bo z novimi, bo pokazala bodočnost.

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh gostilnah! — Zahtevajte „Slovenca“ na kolodvorih!

ge, jest pa puberem hitr tist puper in letim pud ena lehterna, de vidm kuku in kaj. Kumi razvijem tist puper, že vidm, de je gor zapisan: »Moj govar na leberalm nazaupnm shod u Narodno Dome.« Holt, sm s mislu, tula u pa še več uredn, ket kašn bankuc, in začnem pud lahterna naprej pušteberat: »Gspoda moja! Nelub moj poslušanci in neprijatli! Kokr sami vidte, sma se dons tuki zbral. Za kua sma se zbral, pa mende na veste in jest, pu pravic puvedan, tud na vem. Kdur ve, za kua sma se zbral, nej roka uzi-gne.« (Tuki u mogu dohtar Kam roka uzi-gnt in puvedat, de sma se zatu tuki zbral, ke sa nas klerekalci iz spajna zbudl.) »Astn, dohtar Kam, moj prijatu in moje ube roke nam je puvedu, za kua sma se tuki zbral; astn zatu, ke sa nas klerekalni faloti iz spajna zbudl. Gspoda moja! Kdur se jest iz spajna zbedim, ta nar preh mislm na kašn dobr frushtek. Ke sma pa zdej tku douh spal, de sa nas mogl klerekalci zbedet, morma še tulk bl na dobr frushtek mislet. Zatu jest dons, gspoda moja, ke sma se tku lepu skp zbral, mislm, de guvarim usm iz srca, če rečm, de pejmna frushtat. Za puvedat s tku nimama nč. Če pa glih kermo kej na srce leži, pa glih tku lohka pr frushtke puve. Gspoda moja! Kdur je z mana, nej gre z mana! Žiuja!«

Tku je bli na tismo cegelce zapisan, ke ga je dohtar Taučar guvuru in nč drgač, pa nej cajtne pišeja kukr čja.

Kokr sm tud zvedu, pa gespud žepan še nč guvuru ni, če prou je prnesu »Sluvensk Narud« šesttauzentkrat cele litanije ud nega, ampak je sam ene dva trikrat kihnu, k je u Sukolsk teluavadne na durheug štrauhn nalezu, pošlušanci sa mu pa na tu ene parkat žiuja zaupil, k sa mislel, če gespud žepan da kašna štima ud sebe, nej bo iz ustn al pa iz nusam, more bt že kej pusebnga, za uguvarjat pa tud ni na kihajne nč.

Ke sm use prebrau, sm letu hitr na rotuž, ke sm s mislu, de um za dohtar Taučarju govar dubiu Buh ve kulk špisu precentu. Kokr pridm na rotuž u tist vahcimer in dam enmo pulcaje tist puper in pugervam precente, začne pulcaj brat, pa še ni prebrau en ferkle ud govvara, pa me že prime za kumat in me lifra vn na plac in začne za mana upt, kuku morm bt tku naumn, de mislm, de um dubiu za dohtar Taučarju govar kej precentu, k sa usi dohtar Taučarju govori ena figa uredn.

Tku se je gudil iz dohtar Taučarjum govaram

Boltatume Pepete iz Kudeluga.

Jeseniške novice.

j Delavska akademija se vrši na Jesenicah dne 8. in 9. decembra t. l. Spored: V soboto, dne 8. dec. ob pol deseti uri dopoldne začetak. Govori: 1. Dr. Pavlica: Zgodovina delavskega varstva v Avstriji; 2. Iv. Premrov: Zadrugništvo in delavstvo. Popoldne: 3. Dr. Breclji: Higijena glede na delavstvo; 4. Dr. Dermastija: Delavsko varstvo; 5. Prof. Jarc: Izobrazba in delavstvo. Zvečer ob pol osmih veselic. V nedeljo, dne 9. decembra: 6. Dr. J. Ev. Kerk: Zgodovina delavske organizacije; 7. Jožef Gostinčar: Delavska politična izobrazba; 8. Dr. I. Ev. Kerk: Strokovna društva. Natančnejši program se bo še objavil. Obravnavale se bodo za delavstvo tako važne reči, da se mora zanimati vsak zaveden delavec zanje in udeležiti se akademije. To je prva akademija te vrste, ki jo priredi krščansko soc. delavstvo. Pričakovati je obilne udeležbe od domačega delavstva, pa tudi od drugod.

j Slovensko kmetско društvo za gorenjsko dolino je ustanovil Kam. »Kmete« iz občin Jesenice, Kor. Bela in Dovje vabi na večji kmetiski shod, na katerem naj bi se društvo konstituiralo in volil predsednik ter odbor. Za to »kmetско« društvo pa so najbolj navdušeni ne k m e t j e, kakor fotograf Pavlin, Schreyer pisar Bokali, čevljar Trojar, učitelj Fabinc, občinski tajnik in gostilničar Humer itd. Ker je Kam plačan agitator narodno napredne stranke, ki hoče vse sile zastaviti, da izvrši svoj program, katerega glavna točka je ločitev cerkve in šole, potem vsak razsoden človek lahko ugane, čemu Kam išče kmetov po deželi. Napredna stranka po deželi nima zaslombe, zlasti med kmeti ne. Po splošni in enaki volilni pravici nima pričakovati veliko zase. Dosedaj se napredna stranka ni brigala za kmeta. Kmete je zmerjala za duševnimi revčki in analfabeti, ter jih smatrala za ljudi nižje vrste, jara gospoda po mestih je bila steber napredne stranke. Blizajo se volitve v drž. zbor, pri katerih bo glas kmeta veljal toliko kot glas jare gospode in tedaj bodo glasovi meščanov in uradnikov utonili v morju kmečkih glasov. Gorje naprednjakom tedaj, nobenega poslanca ne spravijo v državni zbor, če kmetov ne dobe zase! Zato hite ustanavljati »kmetiska društva«, in nastal bo pravi lov na kmete.

j Učen postane sedaj kmet lahko čez noč. Drugače mu ni treba storiti, kot da se zapiše v Kamovo »kmetско društvo«. Kam sam ga bo hvalil in slavil, kako pameten in napreden in razviliten da je in v »Gorenjcu« in v »Narodu« bo celo tiskano in brali bodo po celem slovenskem svetu, kako se je otrešel vsega »mračnjastva« in »srednjeveškega pneumnjevanja«.

j Kmete zoper delavce bi rad Kam nahujskal. I, seveda! Delavci na Savi in Javorniku poznajo Kama, pa mu nič ne zaupajo in so mu dosti jasno pokazali naj se pobere, od koder je prišel! Pri »neumnih« kmetih, upa več doseči. S hujškanjem zoper delavce si misli pridobiti zaupanje kmetov in obenem znositi se nad tistimi delavci, ki mu ne zaupajo. To so pa krščanski socialci. Ti so šiba, s katero bo tepen slovenski kmet. Tako pripoveduje Kam v »Narodu«. O je! O je! Krščanski socialci, ki zahtevajo, da je vsak delavec (ali kmet ni delavec?) plačan po zasluženju, da naj vlada ljubezen in pravilnost pri delodajalcu pa tudi delavcu?

j Kamov načrt, oziroma načrt napredne stranke za radovljški okraj je ta-le: V volilnem okraju radovljškem utegnemo pri državnozborni volitvi zmagati, ako vsaj nekaj kmetov še zase pridobimo. Na Jesenicah je med tovarniškimi delavci veliko socialnih demokratov, v celem okraju je posebno veliko sedaj železničarjev, samo na Jesenicah do 200, vsi ti so večinoma socialni demokrati, v Radovljici in na Jesenicah je veliko naprednjakov, Bled, Begunje, Lesce, Kranjska gora, Koroška Bela se tudi ponašajo z velikim številom naprednjakov, ako obe svobodomiselnih stranki, socialnodemokratska in napredna, nastopita skupno, pa mora propasti Slovenska Ljudska Stranka. Dobiti je treba le še nekoliko več zaslombe med kmeti. Ustanovi naj se »kmetско društvo«. To bo vleklo. Kdor bo enkrat v tem društvu, bo kmalu popolnoma naš — on in njegov glas.

j Kmetje in posestniki, pozor! Varujte se Kamovega društva! To društvo se je ustanovilo, zato, da bi tem lažje izvršil program napredne stranke. V tem programu je ločitev cerkve in šole. Ali hočete pomagati tudi vi, da se uvede razporka, da se palne krščanski nauk iz šol? Stojte na straži!

j Biserno srce, igrokaz v dveh dejanjih, priredi v nedeljo, dne 2. decembra katoliško delavsko društvo v svojih prostorih pri Markotu na Savi ob polu 8. uri zvečer. Na vsopredju in tudi petje in tamburanje. Vstopnina 80, 60 in 30 vinarjev.

j Miklavžev večer priredi katoliško društvo delavcev v sredo 5. decembra zvečer ob polu 7. pri Arkotu na Savi. Predstavljal se bo igra »Miklavžev večer« (nova), in otroci bodo deklamovali. Slednjič bo Miklavž delil darove. Pri prosti zabavi tamburanje in petje. Vstopnina 20 vinarjev. Posebna vabila se ne bodo izdala.

j Izstopila iz katoliške cerkve je na Javorniku na Gorenjskem Klara Lazar, vdova tovarniškega uradnika. Imenovana se hoče poročiti z Arnoldom Sorgo iz Ptuj, ki je tudi pred časom iz katoliške cerkve odpadel. Ker ženin ni dovolil, da se katoliško poročita in katoliško svojo bodočo družino vzgojijeta, je pa nevesta dala slovo veri, v kateri je bila skrbno vzgojena. Žalostno!

Idrijske novice.

i Umrla je 93-letna Ivana Uršič, znana pod imenom Hana Božičeva. Ves čas svojega življenja je bila vesela. Znala je dolgo vrsto starih nar. pesmi ter jih še v visoki starosti rada prepevala v veseli družbi pri kupci dobrega vinca. Zadnji čas je bila navezana na sobico, ki jo je 11 let brezplačno imela pri g. Nagodetu. Sedaj so ponesli fantje naše najstarejše dekle k večnemu pokoju.

i Ponesrečil se je 72-letni Gregor Pajer. Zdrsnilo mu je v ponedeljek, 26. nov. na stopnjah doma in padel je tako nesrečno, da je isti večer umrl. ne da bi se bil pred smrtjo še kaj zavedel.

i Lepe dneve imamo, tako prijetne, da se vzbuja tudi ob tem času speča narava. Na vrtu g. Nagodeta nasproti občinski hiši se mlada jablana ponaša celo z več lepimi blede-rdečimi cvetovi. Da bi le kaj dolgo tako ostalo!

i Zapriseženi organi so bili krivi, kakor je pisal »Narod«, da so naložili na škotova posestva višji davek. Zakaj povsod gosposka ne daje ceniti tako nepristranskih možem, kakor pri nas. Tukaj je tak zapriseženi organ cenil, da je stanovanje sredi mesta, obstoječe iz treh sob, vredno ravno 18 goldinarjev na leto. Kaj ne, Tinče, ako bi take cenilce uporabili za cenitev škofovih starin, bi se davek še znižal!

i Ali bo mestna realka poddržavana? To je pač resno vprašanje za Idrijo, žal, da vsaj nekoliko zadovoljivega odgovora ne dobimo od odločilne strani. Liberalci le molče v javnosti, v njih ožjem krogu pa je mogoče vjeti marsikako zanimivost. Zadnjič smo poročali, kako je na javnem shodu poročal Kristan o uspehih na Dunaj odposlane deputacije. Kajpada je prišla ta zadeva tudi v občinski seji v razgovor. Ker smo Kristana že slišali na javnem shodu, pričakovali smo, da bo pri seji pa kak liberalci popisoval vtise, ki jih je dobil na Dunaju v tem oziru. Saj sta bila v deputaciji dva, župan in kanclist Vidic. A smo se motili, govoril je zopet le Kristan. Zakaj neki? Menda se ne motimo mnogo, ako sodimo, da zato, ker je tudi na Dunaju le sam govoril poleg dveh, ne recimo nemih, ampak manj zgovornih prič. Nekaj bi bil pa že lahko tudi Vidic povedal, saj ga menda ne pošiljajo samo tje, kjer bi bilo treba le prikimati, ali pa, kamor ne mara nihče iti. Statista mož še v rajnem gledališču ni hotel nikdar igrati.

i Krivice pa vendar ne smemo delati nikomur. Nekateri odborniki pravijo, da se je pri razpravi o uspehih deputacije na Dunaju oglašil tudi Vidic. Ko je namreč Kristan pripovedoval, da je bil tudi pri dr. Šusteršiču sam, zaklical je neki odbornik: »Kje sta bila pa tisti čas unadva?« Pri teh besedah je župan molčal, a se je osokolil član deputacije Vidic in je nekaj — zagodrnjal. Kaj je hotel povedati, niso razumeli niti najbližji sosed. No, godrnjal je vendarle, da ni bila ravno vsa pot zastoj Seveda pridejo taka »godrnjava« poročila precej drago stati občino, ki že tako trpi na primanjkljaju.

i Ne gremo k dr. Šusteršiču! Tako sta sklenila liberalna člana na občinske stroške odposlane deputacije. Internacionalni Pernertorfer je bil sorodnejši slovenskima narodnjakoma. Kakor naši naprednjaki sami pripovedujejo, so tu pa tam dobili nasvet, naj se obrnejo na dr. Šusteršiča, a župan in Vidicu ni dalo, da bi bila to storila, le Kristan se je zavezal, da deputacija mora pozabiti na vsako strankarstvo, ter je šel, kamor ljubezniva tovariša nista hotela iti, sam — neoficijno. Kristan je povedal, kod je hodil neoficijno srca mečit, prav zanimalo bi vsakega, ako bi sedaj povedala še župan Šepetavec in kanclist Vidic, koga sta neoficijno skušala pridobiti za akcijo, ki je potrebna, da pride do podržavljenja realke. Obljube vedne molččnosti pač nista napravila! Če se Kristan ne boji povedati, da ni bil brezuspešno pri dr. Adlerju in dr. Šusteršiču neoficijno, naj govorita še župan in Vidic, koga vse sta pridobila. V zabavni družbi so pravili, da je med tem, ko sta govorila Kristan in dr. Šusteršič, zgovorni župan Šepetavec obdeloval svojega dunajskega kolego dr. Luegerja, inteligentni Vidic pa Osk. Gabrščka. A takoj smo videli, da je to izmišljeno, ker je bil dunajski župan ob tistem času hudo bolan, Osk. Gabršček pa po opravljenih zdržanju doma v Tolminu. Le izpod mernika torej!

i Prečudno je, da »Slovenski Narod« tako molči o deputaciji, ki je šla prosit podržavljenja mestne realke. Življenjsko vprašanje za Idrijo je, ali in kdaj se mestu odvzame to breme, a naprednjaki mislijo, da so že dosti storili, ako so poslali na Dunaj dva moža iz svoje srede, ki pa sedaj v javnosti niti povedati nočeta, kaj sta dosegla s tem, da sta tudi na Dunaju na občinske stroške pokazala se kot pristaja in pristna kranjska liberalca, ki upata uspehov, ako pokažeta javno, da prezirata poslanca naše Slovenske Ljudske Stranke. Prepričani pa ste med seboj: Idrijska mestna realka ostane občinska, ako bodo samo kranjski liberalci delali za podržavljenje.

i Mestna realka in c. kr. rudniška šola. Govorilo se je v zadnjem času, da se bo stopilo z državo v dogovor, naj država prevzame mestno realko, mesto pa bo prevzelo erarično ljudsko šolo, ako bi dežela tega ne storila. Dobi se jih mnogo, ki to ne samo verjamejo, ampak se jim zdi še precej všeč. Zato ne bo napačno, ako dodamo k tem besedam svoje opomnje. Pred vsem rečemo, da je navadna neumnost, misliti, da se bo dala izvršiti taka barantija. Erarično ljudsko šolo vzdržuje poljedelsko ministrstvo, ki bi se je v zadnjem času rado otrešlo. Vzrokov našteva več, a poglavitni med vsemi je finančni, ker mora res vsako leto šteti dokaj tisočakov za njeno vzdrževanje. Poljedelsko ministrstvo bo jako veselo, ako se oprosti tega bremena, novega pa si prav gotovo ne bode nakladalo. Koliko truda je bilo, da so otvorili 5. potem 6., lani 7. razred na dekliski šoli, 8. smo zastoj pri-

čakovali. Sedaj pa naj poljedelsko ministrstvo prevzame realko! Pa bi tudi prav ne bilo!

i Mestna realka naj pride pod naučno ministrstvo, kamor pripadajo visoke in srednje šole. Predno je naša mestna občina ustanovila realko, je bila deputacija pri naučnem ministrstvu, kjer je dobila zagotovilo, da ne bode ministrstvo nasprotovalo zavodu, ako ga bo vzdrževalo mesto. Sedaj je bila nova deputacija na Dunaju, ki je prosila podržavljenja. Najbolj radovedni smo, ali je bila ta deputacija pri naučnem ministrstvu in pri katerih referentih. Saj je znano, da si je treba pri imenovanjih možeh o tako važnih stvareh utrditi tla. Ministri so od danes do jutri. Kaj je deputacija dosegla ali vsaj zvedela v naučnem ministrstvu, to je najvažnejše. Od liberalnih članov deputacije ne pričakujemo pojasnila, ker sta še pri seji molčala, pač pa upamo, da Kristan pove, kako je s to zadevo. Povedal bo tem lažje, ker tega pota gotovo ni storil sam, sicer bi se morali vprašati, po kaj sta prav za prav napredna zastopnika šla na Dunaj, ako niti tam nista potrkala, kamor želimo vsi, da bi v prihodnje pripadala realka — ako nista bila niti v naučnem ministrstvu.

i Katoliško politično društvo. V nedeljo, dne 9. decembra, bode ustanovni shod od c. kr. deželne vlade potrjenega »Katoliško-političnega društva za idrijski sodni okraj« v gospoda Didičevem salonu ob pol štirih popoldne.

Društvo slovenskih trgovskih potnikov.

Trgovski potniki zavzemajo dandanes v kupčiji jako važno stališče. Konkurenca je postala kakor umevno jako velika in pismene ponudbe nimajo več svoječasne vpliva ne veljave, ker jih trgovci redkokdaj upoštevajo. Ako hoče fabrikant ali grosist napraviti kupčijo, mora imeti potnika, brez njega ne more izhajati, ker bi sicer bil brez odjemalcev in bi prej ali slej zaspal. Število potnikov je danes veliko, ker vsako večje podjetje ima nastavljenec, kateri obiskujejo pokrajino in nabirajo naročila. Ali trgovski potnik ima jako težko stališče. Konkurenca mu otežkuje kupčijo, truditi se mora in napeti vse sile, da zadovolji svojega šefa, kateri bi rad videl mnogo naročil.

Pa ne samo konkurenca mora premagovati, tudi druge težkoče na potovanju mu ovirajo kupčijo. Ne le da je v vedni nevarnosti se ponesrečiti, večkrat ne pozna kraja in razmer, ne pozna značaja trgovcev in troši vsled tega po nepotrebnem čas in denar, pa tudi trud je večkrat brez primernega uspeha. To je navadno pri mlajših tovariših, katerim bi starejši in izkušeni potniki lahko mnogo pomagali z nasveti itd.

Ako se kateri tovariš ponesreči, potrebuje mnogokrat podpore, in te bi lahko pričakoval le od tovarišev.

Morda izgubi službo in do te bi mu zopet lahko izpomožli tovariši potniki. To in mnogo drugih dobrot pa je možno doseči le, ako se slovenski trgovski potniki združijo v društvo potnikov. Gojiti bi se morala v tem društvu stanovska zavest, prijateljstvo in bratstvo med tovariši, ker vsi imajo iste težnje in zahteve, delovati bi se moralo složno v interesu trgovskih potnikov.

Pa tudi za slovensko in slovansko trgovstvo bi bilo tako društvo velike važnosti. Slovenski trgovski potniki imajo namreč posebno težko stališče in si ne morejo priboriti dobre službe, ker mu to zabranjuje slovensko trgovstvo. Naše trgovstvo je narodno tako mlačno ali nezavedno, da ne zahteva slovenskih potnikov od trdke, katera hoče kupčevati z njim, pač pa protežira Nemca, samo da je manj Slovencev potnikov, ker bi ti po mnenju naših trgovcev preveč intenzivno obdelovali provinco in majhneja odjemalca.

To mnenje ni le napačno in obžalovanja vredno, to je za naše trgovstvo naravnost sramotno, ker iz ničnega vzroka raje podpira tujca in odriva Slovenca od kruha. Ako bi vse slovensko trgovstvo odločno zahtevalo, da jih obiskujejo le slovenski potniki, bi mnogo Slovencev dobilo dobre službe in nemški potniki bi se ne norčevali iz naših trgovcev, češ: »Der windische Krämer ist froh, wenn man mit ihm deutsch sprechen will.« To se je resnično govorilo in kaže, da tujci nimajo potrebnega spoštovanja do slovenskega trgovca.

Tu je še veliko polje za slovenske trgovske potnike, delati sistematično in energično na to, da se dvigne narodna zavest med trgovstvom, spodbijati se morajo napačni predsodki, kateri le Slovencev škodujejo.

Tega pa ne doseže eden, to zamorejo le združeni slovenski potniki. Le združeni slovenski trgovski potniki zamorejo razširjati sistematično narodno zavednost in pripomoči mnogim Slovencev do kruha. Potniki bi pa tudi lahko branili posebno manjšega trgovca pred židovskimi potniki, kateri goljufajo našega trgovca, kjer le morejo, posebno razni »Essenzlarji« so velika nesreča za naše manjše trgovce na deželi.

Pridružili bi se pa tudi slovanski tovariši, posebno Hrvati. Tako bi se število tovarišev jako pomnožilo in bi postale naše sile mnogo lažje, seznanili bi se slovanski potniki in tako gojili v praksi vzajemnost.

Tu sem navedel le nekaj malo podatkov, podal le malo nasvetov. Ali to bi naj bilo navodilo, da bi tovariši potniki začeli premišljati o svojem stanovskem, narodnem društvu. Upam, da ne bo ostalo brez uspeha in da se v kratkem tovariši potniki oglašajo, ker morajo priti do prepričanja, da je ideja društva slovenskih trgovskih potnikov velikega pomena in važnosti ne samo za stanovske

interese trgovskih potnikov, ampak tudi v narodnostnem oziru. Nemški tovariši imajo svoje društvo in to jim donaja velikanske koristi in dobrote. Zakaj bi slovanski tovariši istotako kaj takega ne dosegli! V združitvi je moč, pokažite, da jo znate ceniti, uvedite pa slovansko vzajemnost tudi v praksi.

P. Z.

Poslano.

Skrb vsake gospodnje je posvečena družinski blaginji

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega proizvajanja okusna, zdrava v prospek in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Pozor! Pri nakupovanju izročeno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavojke z varstveno znamko župnik Kneipp.

STENSKÉ URE

Z bitjem podobno zvonu

so 72 cm dolge, omara, je iz naravnega orohovega lesa najfinejša politirana, blye vsake pol in celo ura. Cena K 11' — z navadnim bitjem K 10' —. Ista ura z godbo, igra vsako turo najlepše korakce in ples, K 14' —. Zbog in zavojina k vsaki uri -0 v Te stenske ure se vsled krasne izdelave tudi lep in eleganten sobni okras. — Budilka z godbo mesto zvonca K 12' —, ponoči svetleča K 3-40, niklasista Roskopf-remont, ura K 4' —, prična srebrna remont, ura K 10' —. Vsaki uri je priloženo 3 letna pisarna jamstva. Pošilja se le proti povzetju.

Velik ilustriran cenik o urah, verižicah, prstanih itd. zastoj in franko.

JOSIP SPIERING,

DUNAJ, I., Postgasse 2/20. 2474 a 13-5

Dunaj-

sko železodone kapljice, vetrove odganjajoče in železodni krč utešujoče priznano uspešno ljudsko zdravilno sredstvo. Steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 K.

Odvajalne kroglice, posrebrene, učinkujejo očiščujoče, ne da bi povzročile bolečin. Skatljica 70 vin. — Dobita se v lekarni Mardet-schlaegerja, kemika pri zlatem orlu v Ljubljani na Jurčičevem trgu poleg železnega motu.

Zaloga kozmetičnih preparatov »Ada« (oblastveno zavarov.): Ada-milo, Ada-kream, Ada-ustna voda, Ada-zobni prašek, Ada-voda za lase in Ada-pomada. 1-3 40-44

Ustanovljena 1862. Telefon 584.

Najstarejša tvornica

2660 peči in ognjišč 6-2

c. kr. dvorni mašinst

RUDOLF GEBURTH, Dunaj (Wien)

VII. Kaiserstrasse 71, na vogalu Burggasse.

Zaloga ognjišč, štedilnikov in strojnih ognjišč za vsako porabo od navadne do najfine in najeleгантnejše izpeljave, v vseh velikostih, črne ali bogato emailirane.

Sušilnice, plinove peči, kamini.

Vse vrste peči tudi s trajnim gorenjem.

Specialni katalogi gratis in franko.

Zaščitna znamka: »Sidro«

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za **Pain-Expeller**

Je splošno priznano kot izvrstno bol blažujoče mazilo; cena 80 v., K 1'40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod pri-ljubljenega domačega sredstva, naj se jemlje le originalne steklenice v skat-ljah z našo zaščitno znamko »Sidro« iz Richterjeve lekarne, potem se je gotovo prejel originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri »zlatem levu« v Pragi Elizabethstrasse št. 5 nova. Drugega razpokitjanja.

Češko-nemški okraji.

Dunaj, 30. nov.

Predlog dr. Kramfa je odklonjen. Slovanska solidarnost je razbita! Tako so včeraj in danes kričali sovražniki volivne preosnove. Tako bodo kvasili tudi slovenski »naprednjaki« v svojih glasilih. Ves ta krik pa je humbug, prazne čenče političnih babnic, ki reglajo v umazani luži. Najprvo konstatujemo, da o slovanski solidarnosti v zbornici doslej sploh ni bilo govora. Dalje je tudi javnosti že znano, da bi bili poljski in jugoslovanski poslanci že v odseku glasovali za dr. Kramfa predlog, ko bi bili češki poslanci to brezpogojno zahtevali. Tega pa niso storili, dobro vedo, da pade vsaj za to zasedanje vsa volivna preosnova, ako obvelja Kramfjev predlog, da dobe Čehi več tri in Nemci tri poslance manj. Ista situacija je sedaj v zbornici. Preden je včeraj sklenila »Slovanska zveza« glasovati proti vsem preminjavalnim predlogom glede na razmerje poslancev na Češkem, je dobila od najmerodajnejše strani zagotovilo, da more mirno brez vsakršnih posledic za narodno stvar glasovati za Löckerjev posredovalni predlog. In ko je včeraj dr. Ivčević prečital v zbornici izjavo »Slovanske zveze«, ploskal je najglasneje dr. Kramf. Isto takisto, kakor »Slovanska zveza«, so imeli Poljaki. Načelnik vitez Abrahamovič je včeraj opetovano zadrževal v zasebnih razgovorih, da bi Poljaki najraje glasovali za Kramfjev predlog. Le tako bi bilo mogoče vreči volivno preosnovo, s katero se Poljaki nikakor ne morejo sprijazniti. Toda — rekel je Abrahamovič — mi Poljaki smo lojalno postopali v odseku in to storimo dosledno tudi v zbornici, da ne onemogočimo volivne preosnove, za katero se ravno Mladočehi in Jugoslovani najbolj ogrevajo.

In kdor se ni prepričan, da more biti dober Slovan in da ne ruši slovanske solidarnosti, ako ne glasuje za vsak Chocov ali Fresslov predlog, ta naj čita včerajšnji govor dr. Kramfa. On je govoril odločno, govoril je prepričevalno in ogorčeno, da se krivica godi češkemu narodu. Te besede pa niso bile govorjene na naslov slovanskih, marveč nemških poslancev in vlade. Vladi in Nemcem je očital, da si tudi v novem volivnem redu hočejo zagotoviti privilegije. Takoj pa je dostavil z resignacijo: »Vem, da branim izgubljeno postojanko... Ako pa Mladočehi vsled tega ne pokopljajo volivne preosnove, ampak prevzamejo največje žrtve, store to zaradi socialne pravičnosti.« In mladočeški poslanci so burno pritrdili svojemu načelniku. To so torej taktični razlogi in psihološki nagibi, iz katerih poljski in jugoslovanski poslanci, izvenzí Tavčarjevo armado, niso glasovali za dr. Kramfa predlog.

Vihar v zbornici.

Že začetkom seje je češki poslanec Holansky, ožji tovariš grofa Sternberga in nasprotnik volivni preosnovi, poskušal uganjati obstrukcijo. Komaj se je seja pričela, že je Holansky predlagal konec seje.

Nato je najprvo zbornica odklonila predlog dr. Pergelta, ki je zahteval 58 nemških in 72 čeških mandatov na Češkem. Drugi predlog je bil poslanca Chocov, naj Čehi dobe 81 in Nemci le 49 mandatov. Ta predlog je bil odklonjen z 224 glasovi proti 68. Ravnotako je bil odklonjen predlog dr. Kramf, naj dobe Čehi 78 in Nemci 52 poslancev. Obveljal pa je odsekov predlog, po katerem dobe Čehi 75 in Nemci 55 mandatov.

Nato je bilo nebroj glasovanj o izpremembah v posameznih volivnih okrajih. Večino dotičnih predlogov je zbornica odklonila. Ko pa je predsednik grof Vetter izjavil, da je odklonjen tudi skupni predlog poslanca Zazvorke in Čipere s 188 proti 126 glasovom, nastal je nenadoma neposreden krik v zbornici. Čehi so namreč zahtevali, da se neka občina izloči iz 111. volivnega okraja ter priklupi nekemu drugemu. Za ta predlog so glasovali Poljaki, Čehi, češki veleposestniki, Jugoslovani, Italijani in Rumuni. Kazalo je, da je predlog dobil skoraj polovico glasov. Izid glasovanja, oziroma štetje glasov je torej iznenadilo vso desnico. V tem trenutku planejo divje kričice češki radikali Fressl, Choc, Klobač, Sobotka in drugi proti predsedniku, iztrgajo mu glasovnico iz rok ter kriče: To je goljufija! Sedaj dobi pogum tudi Holansky, skoči preko stolov in min. sedežev proti predsedniku, da mu iztrga vse zapisnike. Kakor mački pridre od leve Einspinner, Albrecht, Wolf, Prohaska, Jelinek in drugi. Kakor bi trenil, butalo in pehalo se je med stoli gotovo do 50 oseb. Kričali pa so seveda tudi ostali poslanci. Fressl je vzdignil težak stol, da udari po glavah; Grössl in Klobač sta se davila, Albrecht, Choc in Sobotka so se obdelovali s pestmi. Schönerer in tovariši pa so z gore doli kričali in tulili kakor besni. Velikanski krik in ropot je privabil v zbornico tudi ministre, ki so imeli ravno posvetovanje. Baron Beck, Bienerth, Auerperg in dr. Foß so mirili na desno in levo. Nevarnost je že bila, da nastane krvav pretep, ki morda celo onemogoči volivno preosnovo. Grof Vetter prigovarja, dr. Kramf, dr. Gross in drugi posredujejo; nekateri Nemci zmerjajo italijanske poslance, ker so glasovali za češki predlog. Ker le ni miru, pretrga predsednik sejo za deset minut.

Ko se malo poleže vihar in hoče grof Vetter nadaljevati sejo, nastane nova rabuka pred poljskimi klopmi. Ondi je ministrski predsednik pogovarjal poslanca Klobača. Kar

se približa nemški zapisnikar Albrecht. Ko ga Klobač zagleda, prične kričati: »Ta-le je napakno štel glasove, ta je goljuf!« Albrecht pa udari s pestjo Klobača po obrazu, da mu zbijе ščipalnik z nosa. Klobač zgrabi Albrechta, Jäger Klobača, Pogačnik Jäger; ko bi trenil, se je lasalo, pehalo in s pestmi obdelovalo zopet do 30 poslancev. Najhujša sta bila Klobač in Glöckner, ki je kričal, kakor lačno kozle. Ministri so zopet mirili na levo in desno; po telefonu so poklicali rešilno društvo, ki pa ni imelo posla.

Polagoma je nastal zopet mir in zbornica je nadaljevala glasovanja o posameznih volivnih okrajih na Češkem. Pri vsakem glasovanju je znani komedijant Malik zahteval, da mora predsednik prešteti glasove ter naznati natančen izid. To štetje traja vselej do deset minut. Zato kriče nad Malikom tudi mnogi Nemci, naj gre spat ali pa da mir. Končno je zbornica odobrila število poslancev in razdelitev okrajev na Češkem, Moravskem in v Šleziji.

Galicija, Bukovina.

Razprava o volivnih okrajih v Galiciji in Bukovini je trajala komaj dve uri. Galicija dobi 106 poslancev, od teh utegne biti vsaj 27 Rusinov. Nemški levčarji pa so zahtevali tudi v Galiciji poseben nemški mandat. Ta predlog je utemeljeval mariborski Wastian, pa je ž njim pogorel, ker celo gališki Nemci, ki so večinoma židje, nočejo posebnega nemškega mandata. V Bukovini pa zahtevajo Poljaki poseben poljski mandat. Tudi ta predlog ni obveljal in Bukovina dobi pet rusinskih, pet rumunskih in štiri nemške poslance.

Danes utegne biti rešena še enajsta skupina, ki obsega razdelitev okrajev na Gorenjem in Nižjem Avstrijskem, Solnograškem, Tirolskem in Predarljskem. Jutri pride na vrsto predzadnja skupina: Kranjsko, Štajersko in Koroško. Zadnja skupina je Primorsko z Dalmacijo.

XI. skupina. Malik govori do pol 11. ponoči. Usodna pomota gospoda Franko Steina.

Pri razpravi o XI. skupini (Nižje in Gorenje Avstrijsko, Solnograško, Tirolsko in Predarljsko) je imel Malik svoj »veliki dan«. Že preje je s čudovito energijo po vsakem predlogu dosledno predlagal konec seje in zahteval, naj se preštejejo glasovi. S tem se je seveda vsako glasovanje strašno zavlačevalo. Nemški poslanci iz ljudske stranke so Maliku vsakokrat, ko je prišel s svojim predlogom, marsikatero lepo privoščili. »Ali ni Marka tukaj, da bi mu pripeljal eno za uho?« Einspinner: »Ta Malik je za Štajersko največja sramota.« Albrecht: »Prosim, da se konstatira umsko stanje gospoda Malika.« Sedaj ta usižev že zopet predlaga konec seje, i. t. d. Končno je pri XI. skupini dobil tudi Malik besedo, da utemeljuje neki manjšinski predlog glede na razdelitev tirolskih okrajev. Predloga niti tirolski poslanci niso mogli razumeti, tako zagoveden je bil in poln neslanih froclarij. Najprej je prebiral vse tirolske volivne okraje in povrh še za vsako besedo napravil odmor. Ko so mu ugovarjali poslanci, je to priliko uporabil, da se je z vsakim posebej skregal, tako da so morali odnehati. Ob pol 10. je prešel k utemeljevanju svojega predloga. Med tem činom je Schönerer začel zmerjati celo zbornico s pijanimi psi, podlimi ščeneti in drugimi podobnimi izrazi. Ob pol 11. ponoči pa se je Maliku približal Schraifl in mu predlagal kompromis, ako neha. Zbornica bo sprejela nekaj postavk iz manjšinskega predloga. Malik nato zakriči Juhé! in konča svoj govor. Medtem pa ljubi Franko Stein zapazi, da na obsebnikih visi le malo zimskih sukenj. Poslanci so namreč svoje zimske suknje odnesli v sobe različnih klubov, da premotijo Malika, da bi preje nehal klobasati. Stein je prešel zimske suknje in po tem izračunal, da zbornica ni sklepčna. Takoj stavi predlog za konec seje. Seveda je predlog padel. Vse je pritrdjevalo in se smejala. Govorili so še nekateri poslanci, nakar sta bila izvoljena generalna govornika. Od teh je samo eden govoril, tako da je lahko kmalu potem poročevalec govoril k sklepu. Seja traja dalje.

Kancelarparagraf pred svojim drugim pogrebom. Ferjančiča voliti ni greh.

Kakor znano, je posebni odsek Ferjančičev kancelarparagraf odklonil. Sedaj so ga v nadaljnjo eksekucijo izročili seveda odseku. Tu se je 30. t. m. vnela vsled duhovitih izvajanj kancelarparagrafcv dalša, v obče pa neškodljiva debata. Ferjančič je, utemeljujoč svoj predlog, opozoril odsek na neko pastirsko pismo knezoškofa ljubljanskega, kjer škof pozivlja vernike, naj volijo kandidate Slovenske ljudske Stranke. Kdor odda svoj glas kandidatu narodno-napredne stranke, se pregreši. G. nadsvetnik pa je mnenja, da voliti njega ni noben greh. Zato naj se odpravi duhovniška predpraviča, govoriti o politiki in volivnem načinu v cerkvi. Erler, Choc, Löcker in dični Wastian iz Štajerske so zagovarjali eklatantnega nadsvetnika predlog, povdarjajoč, da nikakor nočejo izpodkoptati svete vere in njenih služabnikov, ampak njih ugled celo utrditi. Adler je pojasnil, da socialni demokrati čisto v smislu svojih načel odklanjajo kancelarparagraf, ker odklanjajo sploh vsako izjemno postavko, ki omejuje svobodno zastopanje pričanja. Kancelarparagraf ni kranjska cvetica, kakor je dejal g. Ferjančič, ampak iznajdba Bismarkova, ki se je na ravnotako malo obnesla, kot postave proti socialnim demokratom. Če se sprejme izjemna postavka, se vpliv duhovščine še poveča. Prihodnja seja je danes.

Posameznosti iz viharne seje.

Nekateri poslanci so se bili s pestmi. Einspinner jo je pripeljal Holanskemu, Ressel je Holanskega prijel za ovratnik in ga potegnil z estrade. Albrecht je Klobaču pripeljal mogočno zausnico, Klobač pa je Albrechta opraskal po desni roki. Nekateri boječi poslanci so telefonirali po rešilno društvo, ki pa ni dobilo priliko za intervencijo. Nekemu uradniku zbornice so razbili zlate manšetne gumbe in mu povrhutega še tintnik v obraz zagnali. Druga dva so malce semtertja suvali. Prijazni napadalec je Fressl. Uradnika ga bosta zožila. Tintniki so vsi frčali po zraku. Ko je ministrski predsednik ta prizor vznemirljivo gledal, mu je dejal neki poslanec: »Ekselencija, nič se ne vznemirjajte, to je zadnji boj za volivno reformo!«

»Slovanska zveza« za Koroško.

»Slovanska zveza« se je podala 30. t. m. k ministrskemu predsedniku, da mu pojasni svoje stališče glede na izpremembo volivnih okrajev na Koroškem. »Slovanska zveza« bo stavila tozadevni predlog za drugi slovenski mandat na Koroškem in bo njeno stališče pri tretjem branju volivne reforme odvisno od tega, kakšno stališče bosta vlada in druge stranke zavzele proti predlogu »Slovanske zveze«. Ministrski predsednik je izjavil, da se bo vlada zavzela za odsekov predlog, ker drugače pride v nevarnost cela volivna reforma. Takoj po »Slovanski zvezi« se je pri ministru oglasil Dobernig, ki je izjavil, da bi Nemci novi slovenski mandat na Koroškem smatrali za casus belli.

PROGRAM PARLAMENTARNEGA DELA.

Klubovi načelniki se so z ministrskim predsednikom Beckom domenili glede na program, kako naj se izvrši in kedaj zaključijo dela v zbornici. Če se 31. t. m. volivna preosnova sprejme v tretjem branju, se snide v ponedeljek proračunski odsek, da do 17. t. m. sklene proračunski provizorij. Od 17. pa do Božiča reši proračunski provizorij in Lloydovo predlogo zbornica. Po Novem letu se snideta delegacija k plenarnim sejam.

PRORAČUNSKI ODSEK AVSTRIJSKE DELEGACIJE.

Proračunski odsek avstrijske delegacije zaradi sej v državnem zboru ne bo mogel zborovati pred 5. decembrom. Zato bo minister za zunanje zadeve baron Aerenthal svoje poročilo in program o zunanji politiki prečital najprej v ogrski delegaciji.

SOCIALNA POLITIKA NA OGRSKEM.

Socialni demokrat Mezöfi izjavi, da je proti štrajkarskemu zakonu. Državni tajnik — izjavja govornik — je govoril o tiranstvu delavcev, toda ni li odpuščanje delavcev od strani tovarnarjev še hujše tiranstvo ali pa, če veleposestniki v bešeškem komitatu hočejo najeti 20.000 kitajskih kulijev, ker ogrski kmečki posli zahtevajo par vinarjev več plače? Čudno je, da vlada tudi ne dovoli, da bi se rudniški delavci organizirali. Minister naj odobri pravila rudniških delavcev, da ne bo vsak otrok sklepal, da vlada daje oglednim baronom posebne privilegije. **Dividendna politika ni nacionalna** (Košut: Mi ne delamo politike dividend.) Nato govori minister Košut: »Jaz ne bom polemiziral z Mezöfiem. Vsakdo vidi, da je Mözefi zlorabljal govorniško svobodo. (!) Protestiram, da se delavce hujša proti narodnosti. Dokler sem jaz na tem mestu, tega nikoli ne bom dovolil. (Eljen-klici.) Posl. Földes je govoril precej zanimivo o strokovnih organizacijah, na koncu pa prideljal brezpomembno frazo, da je treba delavce pridobiti za ogrsko državno idejo. Nato se je oglasil državni tajnik Szterenyi. **Dasi je le 20 odstotkov ogrskih delavcev organiziranih**, ti zlorablajo svojo moč. Vlada se ozira na pravice organizacij, ne bo pa trpela zlorabe. Državni tajnik prosi zbornico, naj ne dopusti, da milijoni delavcev trpijo vsled samovlade voditeljev. — Ogrski poslanec Taly je v Neufeldu in Neudürfleru tovarnarjem dejal, da od vlade ne bodo dobili industrijske podpore, ako ne bodo odputili nemških delavcev in najeli same Ogre. — Govor ministra za notranje zadeve grofa Andrassyja bodo nabili po celi državi, pri Srbih, Rumunih, Nemcih in Slovaki, da se prepričajo o tem, da Ogrska ljubi tuje narodnosti in hoče le »agitatorije« z neizprosno strogostjo preganjati.

KOŠUT NA KOLENIH.

Mažarski poslanec Henz, ki je usmrtil v dvoboju grofa Kegleviča, se je pred svojimi somišljeniki pohvalil s svojim dejanjem in izrazil željo, da bi rad pobil še sto liberalnih pravikov. Nato je govoril o obtožbi Fejervaryevega ministrstva in rekel, da so ga Košut, Apponyi in Polonyi prosili na kolenuh, naj od svojega predloga odstopi.

HRVATSKA NI KRALJSTVO!!

»Hrvatsko Pravo« javlja iz Budimpešte o neki izjavi mažarskih oblasti, po kateri se ne smejo nazivati niti v skupini, niti v avtonomnih hrvaških zakonih Hrvatska, Slavonija in Dalmacija kraljevstva. Imenovati se morajo samo geografsko kot dežela Hrvatska, Slavonija in Dalmacija. Tudi ban se ne bo več imenoval »ban kraljestva Hrvatske, Slavonije in Dalmacije«. Vzrok vsemu navajajo v tem, da poleg ogrskega kraljestva ni v ogrski državi mesta še za drugo kraljestvo.

MAŽARSKO-HRVAŠKO PRIJATELJSTVO.

Ogrski minister za notranje zadeve grof Andrassy je izdal naredbo, da se imajo na Re-

ki pisati matice izključno v mažarskem in italijanskem jeziku ter je razveljavil sklep reškega magistrata, da morajo na Reki vsi napisi biti italijanski. Minister ukazuje, da morajo vsi napisi biti tudi mažarski. To je torej hrvaška Reka. Razun te avtentične vesti, pa neki dobro informirani hrvaški list poroča, da je ogrska vlada sklenila, hrvaškega bana nič več nazivati bana kraljestva Hrvatske, Slavoniskega in Dalmatinskega, ampak bana Hrvatske, Slavonije in Dalmacije, kajti le ena država, ena krona, eno kraljestvo in en kralj je, namreč ogrski. Treba počakati, kaj na to odgovorijo prizadeti krogi.

VOJAŠKE DOBAVE V KORIST OGROM.

Poslanci Licht in tovariši so interpelirali ministra za trgovino, naj objavi pogodbo, ki je bila sklenjena med avstrijsko in ogrsko vlado glede na vojaške dobave, pri kateri so, kakor je izjavil v ogrski zbornici minister Košut, na celi črti zmagali ogrski industriji.

JAPONSKA GROZI ZVEZNM DRŽAVAM Z VOJSKO.

Baje je ameriški generalni konzul v Jokohami, Miller, svoji vladi sporočil, da Japonska severnim ameriškim Zveznim državam napove vojso, ako bodo sanfranciške šolske oblasti še nadalje otroke japonskih priseljencev izključevale od elementarnega pouka.

FRANCOSKA AKCIJA V MAROKU. NEMSKI STRAH.

Francosko brodovje je že odplulo iz Toulona proti Tangeru. Nemce je že sama zelena jeza, posebno zato, ker proti temu ne morejo ničesar ukreniti. Algezijska pogodba daje Francoski pravico intervencije v slučaju nemirov. Angleški državni tajnik Grey je v spodnji zbornici izjavil, da se Angleška v to zadevo ne bo prav nič vtikala in ne bo poslala svojega brodovja proti Maroku. Nemce grozi no peče, da Angleška ravnodušno gleda francosko akcijo. Francoska eskadra je odplula iz Toulona 30. m. m. ob pol 9. uri zjutraj. »Times« poroča, da je maroški sultan odpotoval iz Fesa, ne v še, kam.

ZAROTE NA SRBSKEM.

Iz Zemuna poročajo dunajskim listom, da so na Srbskem odkrili že zopet zaroto. Častniki požarevaške garnizije so sklenili zaroto, do odstavijo kralja Petra. Vrše se preiskave.

Dnevne novice.

????????? Konstatujem, da svojega mišljenja nisem nikdar izpremenil. — Dr. Tavčar dne 22. novembra v državni zbornici. — Dne 25. novembra leta 1895 je dr. Tavčar govoril v kranjskem deželnem zboru:

»Strinjam se popolnoma z zahtevo, da bodi višja deklasi šola oprta na versko podlago, kajti tudi mi ne tirjamo, da bi se v tej šoli tradirale teorije o liberalstvu ali o brezverstvu. Ženska ni poklicana, da bi na tem polju kaj delovala, ženska vzgoja mora biti oprta na versko podlago, jaz vsaj sem tega prepričan.«

Dne 15. novembra l. l. je dr. Tavčar glasoval za to, da se šola loči od cerkve. Pred par leti je v liberalnem ženskem društvu razlagal, da se morajo ženske emancipirati od »farjev«.

+ C. kr. deželni zdravstveni svet na Kranjskem potrebuje temeljite preosnove. Imenovanje v ta zastop se ne vrši po sposobnostih dotičnega člana; merodajno za našo vlado je, da se ravnotežje med nemškim in slovenskim življenjem v tem zastopu ne moti. Vlada imenuje dosledno Nemce, med tem ko deželni odbor in občinski svet ljubljanski imenujeta Slovence. To je nesmisel, ker nikjer ne stoji zapisano, da se sposobnost deli po narodnosti. Največja nesmisel pa je ta, da je predsednik c. kr. zdravstveni referent, torej organ vlade, in odločuje vedno s svojim glasom. C. kr. zdravstveni svet na Kranjskem mora biti v svoji večini slovenski in predsednik izvoljen iz srede članov, c. kr. zdravstveni referent pa naj zastopa vlado, da ji poroča kakor povsod o razpravah. Razprave se morajo vršiti slovensko in nemško, in občevalni jezik vladnega zastopnika bi se moral ravnati tudi v tem smislu. Upamo, da izdajo te naše besede, in se tudi slovenski zdravniki v tem oziru ganejo. Našim državnim poslancem pa priporočamo to razmerje c. kr. zdravstvenega sveta na Kranjskem do naše vlade v resen prevdarek.

+ Izvrševalni odbor narodno napredne stranke je bil na shodu »zaupnih« mož izvoljen na posebno moder način. V izvrševalni odbor so bili predlagani taki »somišljeniki«, o katerih je vrhovna komanda že naprej vedela, da jih ne bo nikdar blizu in taki, katerih na zaupnem shodu niti bilo ni in kateri celo stranki nečeje pripadati. Iz predsedstva narodno naprednega izvrševalnega odbora smo zvedeli, da je župan Hribar dobil od dr. Šiferja iz Ribnice pismo, v katerem se dr. Šifer čudi, kako so ga mogli voliti v izvrševalni odbor, ko že šest let noče pripadati stranki, ter vsled tega odklanja izvolitev. Kakor je videti, vseh narodnih naprednjakov kmalu ne bo toliko, da bi spravili izvrševalni odbor skupaj. Res, prenovljena stranka!

+ Za župana v Ribnici je bil po smrti g. Kluna izvoljen g. dr. Šifer.

+ **Katekizem študira** Ferjančič. V odseku za varstvo voljne svobode je namreč, ko je prišel zopet na vrsto kancelparagraf, tožil škofa, ker ta nekje v nekem pastirskem pismu piše, da je liberalce voliti greh. Dobro, Ferjančič! Toda, odkar se Tavčarjev »Narod« zopet očito približuje duhovnikom in v večrajšnji številki celo na prvem, častnem mestu poroča, da je njegovo uradno štivo blagoslovil kaplan František Stary s Češkega, odtodaj liberalca voliti ni več greh, ampak samo neumnost. Opušča se pa in odveže od tega prestopka na sklep posebne psihiatriške komisije, če je soglasen, v pr. d. nenormalnemu stanju obtoženca, ki je volil liberalca, in če ta obljubi, ali se poboljšati, ali pa še nadalje dosledno vztrajati v svoji neumnosti.

+ **Kočevski državnozborski mandat** nameravajo nekateri ponuditi bivšemu kočevskemu okrajnemu glavarju g. Gistettenhoflju.

+ **Gradba železnice Trebnje-Št. Janž.** — Stavbeno vodstvo te gradbe z svojimi pisarnicami se je že ravnokar naselilo v Gradu Grič pri Mirni, ki je last imetelja rudokopov g. Pavlina v Ljubljani. Tedaj je vendar nada, da se z to gradbo prav kmalu prične.

+ **Skupno pastirsko pismo avstrijskih škofov** proti svobodni šoli in proti razporočil bodo čitali jutri po prižnicah cele države.

— **Shod avstrijskih obrtnikov proti kartelom in povišanju cen surovinam** se vrši na Dunaju dne 8. in 9. decembra. Vrše se velike priprave. Vabijo se na shod obrtniki iz cele Avstrije.

+ **»Narod« je res slep.** O aferi sleparja Strassnoffa v Zagrebu, ki precej spominja na kopniški slučaj, smo sporočili en dan prej predno je »Narod« sploh kak besedico zapisal o tej zadevi in smo povedali tudi glavne točke te afere. Včeraj pa pravi »Narod«, da »Slovenec« molči o tej aferi.

— **Hrvaški sabor** je pričel razpravljati o zakonskem načrtu za varstvo svobode pri volitvah.

— **Tržaški občinski svet** je sklenil principijelno vzdržati svoj sklep o ločitvi cerkve od občine, a ga ne izvesti.

— **Za Gregorčičev spomenik** je darovala »Slovenska zveza« državnih poslancev 220 K, in sicer so darovali: Dr. Šusteršič, dvorna svetnika dr. Ploj in Šuklje, dr. Korošec, dr. Vovšek in V. Spinčič po 20 kron, po 10 kron pa Borčić, dr. Ivčević, dr. Dulibič, Pfeifer, Pogacnik, Povše, Robič, Vuković, dr. Zaffron in dr. Žitnik.

— **Društvo »Kranj« v Kranju** napravi Miklavžev večer v sredo, dne 5. decembra, ob 6. uri zvečer v dvorani na »Novi pošti«. Otroke smejo pripeljati člani in prijatelji društva.

— **Razglednice »Družbe sv. Cirila in Metoda«.** Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani opozarja vse zavedne Slovence, da so v dveh raznih vrstah že izšle družbine razglednice, namenjene za Božič in za Novo leto. Posamezne razglednice se bodo prodajale pri trgovcih po 10 vin. komad. Trgovcem dovoljemo radi primeren popust; vendar opozarjamo, da oddajemo razglednice le proti gotovemu plačilu in ne pod 100 komadov skupaj. Naročila naj se naslavljajo na: »Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.« Sloveniji! Segajte po tem domačem in ob enem toliko domorodnem blagu. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

— **Iz Preske.** V nedeljo je napravilo naše delavsko in izobraževalno društvo predstavo »Sv. Roza Limanska«. Predstave udeležil se je tudi naš knezoškoč. Najprvo smo čuli lep pozdrav, ki ga je spisal Ivan Baloh. Potem se je vršila predstava. Igralke so bile prvič na odru in ne vemo, katero bi bolj pohvalili. Po igri je še zbor zapel Ferjančičev venček narodnih. Veseli smo se razšli iz dvorane, želeč, da društvo napreduje ter nam poda še kaj takih lepih predstav.

k **Slovenska zmaga.** Pri občinskih volitvah v Spodnjem Dravogradu so zmagali Slovenci. Slava zavednim slovenskim volivcem!

k **Samoumor.** Ustrelil se je 29. m. m. četovodja R. Hinar, od poljskega lovškega bataljona št. 5 v Trbižu. Samoumor je izvršil v blazonosti.

— **Iz justične službe.** Sodnijski adjunkt dr. Henrik Thoman je prestavljen iz Ajdovščine v Gorico. — Za sodnijske adjunkte so imenovani avskultanti dr. Leopold Jerovšek za Pazin, dr. Jožef Leoncelis za Ajdovščino in Franc Posega za Kanal. — Pisarniški predstojnik pri okrajnem sodišču v Novem mestu g. Jožef Loschak je imenovan za vodjo zemljiške knjige pri okrajnem sodišču v Ilirski Bistrici.

— **Zabodel** je v prepiru posestnikov sin Franc Golob iz Sela, okraj radovljiški, tesarskega pomočnika Antona Poljanca. Poljanec je v bolnici umrl.

— **Ogenj.** Iz Blagovice se nam poroča: Dne 27. novembra popoldan je zgorel s slamo napolnjen kozolec Antona Zupana, polzemljaka v Jelši. Zažgal je z žveplenkami štiriletni otrok. To je letos že drugi slučaj, da je otrok zažgal kozolec. 28. junija l. l. pa je zažgal sedemletni deček kozolec Ignacija Pavlič, polzemljaka v Blagovici. 27. novembra je bila nevarnost za celo vas Jelše, ker je stal kozolec tik gospodarskega poslopja, le mirnemu vremenu in hitri pomoči ljudi se je zahvaliti, da se je ogenj omejil le na ta predmet.

— **Trgatev v Avstriji** je končana. Poročila pravijo, da je letos mnogo manj vina, nego pretekla leta, vsled česar rastejo cene vinu.

— **Iz Kranja.** V tukajšnji »Čitalnici« so kazali včeraj na bioskop slike iz pariškega sveta, »dame« v kopašcih in druge delikatnosti »za moške«. Vabili so na to nečedno predstavo plakati, nabiti po vsem mestu. Imetelji bioskopov imajo sicer od deželne vlade

naročeno, da ne smejo predstavljati »Anstoss erregende Bilder«. Da se naročilo deželne vlade izvršuje, za to so dolžna skrbeti okrajna glavarstva. Pa kako se skrbi? Ali je bilo prepovedano nabiti plakate? Ali se je sploh kaj zgodilo? Kdo je bil gluhi, kdo slepi, kdo bolan?

— **Obesila** se je v Zagrebu dekla Katarina Juriš.

— **Med Ljubljano in Zalogom** ob južni železnici pri Devici Mariji v Polju se namerava zgraditi postajališče za vse osebne vlake pri kilometru 426.6 s tovarnim kolodvorom za tovarne Vevče in Fužine. Včeraj 30. novembra ob 2. uri popoldne je bila na licu mesta v ta namen komisija obstoječa iz 4 zastopnikov južne železnice z višjim nadzornikom iz Trsta na čelu, zastopnikov tovarne Vevče in Fužine ter občine D. M. Polje.

— **V Postojni** se prične šolski pouk, kateri je bil vsled legarja ustavljen dne 28. oktobra, zopet v torek, dne 4. decembra.

— **Veliki koncert na čast odstopivšemu** pevovodji g. S. Bartelu priredi »Slovensko pevsko društvo« v Trstu v nedeljo, dne 13. januarja 1907 v konc. dvorani tržaškega »Narodnega doma« se sledečim sporedom: 1. A. Nedved: »Nazaj v planinski raj,« polni zbor. 2. a) Ant. Dvofak: »Golub na javorju,« b) F. Mendelsohn: »Zvončič i ostalo cviječe,« damski zbor s spremljevanjem orkestra. 3. a) P. Vorotnik: »Večernji zvon,« b) H. O. Vogrič: »Lahko noč,« moški zbor. 4. E. Adamič: »Francica,« romanca, moški zbor. 5. Iv. pl. Zajc: »Molitva,« kantata za moški zbor s spremljevanjem orkestra. 6. V. Novák: »Nesrečna vojna,« balada, polni zbor s spremljevanjem orkestra. 7. H. O. Vogrič: »Pri kolovratu,« romanca, polni zbor, s spremljevanjem orkestra.

Pri koncertu bo sviral popolni orkester c. in kr. pešpolka štev. 97.

— **In vendar je bila kuga — alkohol!** Iz železnikov se nam piše: »Začuden smo brali Železnikarji vest razširjajočo se po Ljubljani o slučajni kuge v našem trgu, ki je pri tem popolnoma nedolžen. Dotični bolnik, ki je imel le bolezen v glavi, je prišel samo do Sele. (Okr. glavarstvo je brzojavno zahtevalo bolnikovo prepeljanje v deželno bolnico.) Umrl je v ljubljanski bolnici. Vzrok je menda alkohol, tista kuga, ki jih je že več pomorila, kakor prava indijska. Te se pri nas manj bojimo, ker imamo zrak čist kot ribje oko in vodo, ki dela volčji glad. »Lačni studenec« zunaj trga ne nosi zastoj tega imena. Njegova voda prisili vsakemu — kdor jo pije — žolodec, da krepko deluje ter tako daje moč telesu, ne pa alkohol, ki napravila želo, tek mori in telo slabi. Prijatelji planinarstva, ko pride pomlad, pridite najest se našega zraka in pit iz lačnega studenca, zaradi kuge pa ste brez skrbi!

— **Podjetništvo lokalne železnice Kranj-Tržič** se je nastanilo v Kranju ter je pisarna podjetništva v hiši g. Rossa že otvorena.

Prepovedan je sejem v Postojni dne 3. decembra t. l. zaradi legarja.

— **Železniške nezgode.** Železniške nezgode v manjšem obsegu se semintja primerijo, dasi o njih časopisi ne pišejo, ker se navadno od strani uprave zamože. Dne 13. t. m. sta trčila na postaji Videm-Krško južnoželeznične proge Zidani most-Zagreb dva tovarna vlaka skupaj. Kaj je bilo nezgode vzrok, nam ni znano. Očividci nam le v povedati, da je bilo mnogo vagonov poškodovanih, da je bil tir kar nasut s premogom, in je vino iz nekaterih vagonov kar lilo. Pri tej priliki je bil prizadet med drugimi tudi neki vinotržec iz Brdskega okraja, ki je lastnik vinogradov v Sromljah. Radovedni smo, kako se bo izkazala južna železnica sedaj, ko bode treba plačati razlito vino in razbite sode. Pa tudi na državni progi se semintja kaj primeri, dasi o tem jako radi molče. Preteklo soboto sta trčila pred državnim kolodvorom v Šiški dva vagona skupaj, v enem je bilo vino in zopet je prav pošteno teklo iz voza. Poslali so hitro po sodarja, ki je sode za silo skrpal in popravil. A najlepše pride sedaj: Ko so sode stehali, pokazalo se je, da je kljub temu, da je vino na vseh koncih in krajih lilo iz vagona, še vedno več skupne teže imelo, nego je je označeno na tovarnem listu, izgotovljenem na postaji Videm-Krško, kjer je bilo vino oddano železnici. Vino so poslali nato v Kamnik, kamor je bilo namenjeno, za znano vinsko trgovino v okolici. Ko so na to sode z vinom na kolodvoru v Kamniku še enkrat stehali, pokazalo se je, da je bilo sploh tehtanje na postaji Videm-Krško nezanesljivo, ter da je bil eden sod 657 l vsebine in je v resnici na postaji Videm tehtal 750 kg, kar je bilo kakor običajno, na dnu sode s kredo označeno, v tovarnem listu označen s težo 325 kg, tedaj 425 kg premalo. Na ta način je potem prihajalo, da je kljub temu, da je mnogo vina izteklo in je bilo osem velikih sodov, manj ali več poškodovanih, še vedno več skupne teže, nego je je označeval tovarni list. Reklo se bode sicer, to je pomota in kaj takega je povsodi mogoče, mi pa pravimo, koder primanjkuje moči za delo, tam so pomote pogoste, tam ni zanesljivosti, zgled za to so nam naše železnice, in osobito še južna železnica! Le nekaj več delavnih moči, pa raje morda nekoliko manj dobro plačanih nadzornikov in kmalu bode bolje!

— **Blagajnik pobegnil.** Na Reki je pobegnil blagajnik tovarne za čokolado Geza Winkler. Iz početka so mislili, da ni nič poveril. A zdaj so zasledili, da manjka v blagajni 900 K denarja. Stvir so prijavili redarstvu.

— **Kopniški slučaj v Zagrebu.** Poročali smo o najnovejšem »kopniškem slučaju« v Zagrebu, kjer se je navadni slepar Strassnoff izdal za ministerialnega svetnika in oslepil nadškofa, več kanonikov ter politikov. »Presvetlemu ministrskemu svetniku« se napravili tudi koncert v semenišču, kjer so semeniščniki tamburali in peli. — Dr. Frank se je obrnil na drž. pravduka v Budimpešti, naj

ondi aretiranemu sleparju odvzame neke spise, katere mu je bil dal v mnenju, da je res ministrski svetnik.

Včeraj je policija Strassnoffa pripeljala nazaj v Zagreb. Na kolodvoru ga je pričakovala velika množica, ki je elegantno opravljenemu sleparju upila »Živio«. Slepar s cilindrom na glavi je bil uklenjen.

— **Polc st — defraudant.** Iz Reke je pobegnil pred kratkim 25letni policijski stražnik Evgen Mathias, rodом iz Bolcana na Tirolskem in odnesel 33 K 33 vin. uradnega denarja in službeni plašč.

— **Beneški trgovci** na slovenskem odru. — Popravek. — V večeršnjem poročilu, priobčenem v listku, čitaj v tretji koloni: »ritmično pisana vloga provzoča igralcu mnogo več preglastic, kot proza (mesto »fraz«).

— **Jesenske redkosti.** Nedavno je bil v naše uredništvo doposlan tolst zajec. Dasi zajec v tem času ni nič posebno redkega, nas je vendar presenetil, ker za naše uredništvo je bila taka pošiljatev redkost. Danes nas je presenetila gđ. Reziška Vokova, ki nam je poslala med rožicami ležečega živega metuljčka, ki ga je vjela letečega po gozdu. Na vrtu gospoda duhovnega svetnika Brenceta v Preski je bila te dni vtrgana vijolica in nam doposlana. Gospa Slavka dr. Zajčeva je natrgala blizu Domžal šopek vijolic in nam jih ljubeznjivo doposlala. Tako imamo pravo pomlad v uredništvu. Ako dostavimo, da se dobe na Rožniku celo zrele jagode, tedaj imamo pred seboj celo zbirko jesenskih redkosti.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Svoje sestro okradel. Ana di Leonardo, kupčevalka z lasmi, je stanovala skupno s svojo teto Veroniko in sestro Marijo v edini pritlični sobi Lukančičeve hiše v Rovtarskih Ziberskih na Trati. Svoje obloke in vrednostne stvari je imela spravljene v velikem kramarskem zaboji na podstrešju. Ključ je nosila vedno seboj. Ko se je vrnila dne 2. julija t. l. na večer iz semnja domov, je izvedela od svoje tete, da je zaboj odklenjen in v neredu. Ana di Leonardo je našla, da ji je vzeta hranilna knjižica z vlogo 2400 kron, 350 kron v gotovini, nekaj zlatnine, zlata žepna ura z zlato verižico in še več drugih reči. Najprej se je sum obrnil na nekega v tem podstrešju stanujočega krojača, ki je bil po nedolžnem štirinajst dni v preiskovalnem zaporu. Dne 6. oktobra je prišel Stefan Madotto, brusar iz Regije na Laškem, v Gorico, kjer je pri nekem urarju prodal več dragocenosti za 16 kron. Ko je pa hotel drugi dan prodati zlato uro in zlat prstan, je bil zaradi sumljivosti tatvine aretovan. Prvotno je Madotto trdovratno tajil, končno pa priznal prej omenjeno tatvino. Obdolženec je pravi brat Ane di Leonardo, oba sta nezakonska otroka, od katerih je pa nezakonski oče le obdolženca legitimiral. Madotto je znal igratec za denar in zelo lahkomišeln. O storjenem činu pripoveduje, da ko sta z očetom dne 1. julija iz Planine domov se vrnila v Logatec ter je šel oče spat, mahnil jo je on proti Lukančičevi hiši ter zlezal v odprto podstrešje. Ker so mu bile hišne razmere znane in je vedel, kje hrani sestra denar in dragocenosti, je s kosom železnega držajja odprl zaboj in si prisvojil prej navedene reči, le v mehurju shranjeni drobiž v znesku 360 kron je pustil. Hranilno knjižico je shranil pod strešne deske Osboltovega kozolca v Zgornjem Logatcu, kar je šel preiskovalnemu sodniku sam pokazal. Denarja ni dvignil. Vzeti denar je zapravil v Regiji, kjer ima malo posestvo v družbi svojih prijateljev, za 30 kron si je pa kupil kolo, katero se je pri nem našlo.

Obtoženec je bil za pokoro obsojen v 14-mesečno težko ječo.

Domžalski nemški učitelj obsojen. Porotniki so v obravnavi proti domžalskemu nemškemu učitelju Witzaniju potrdili vprašanje o zapeljevanju k nečistosti in Witzani je bil obsojen v 14-densko težko ječo.

— **Tiskovne pravde proti odgovornemu uredniku »Gorenjca«** danes ni bilo, ker je tožnik g. Pongratz umaknil tožbo.

Ljubljanske novice.

Ij Regulacija uradniških plač, magistratni diurnisti in delavci. Piše se nam: Regulacija uradniških plač na mestnem magistratu, katere se je izvršila v zadnji občinski seji, je bila prepotrebna, kajti uradniki mestnega magistrata bili so v vseh kategorijah daleč za svojimi državnimi kolegi, dasiravaj imajo skoro toliko dela in iste dolžnosti. Nič nimamo proti temu povišanju in privoščimo ga jim vzlic temu, da so tega povišanja deležni tudi nekateri, katerih plača je bila za njihova opravila že sedaj knežja. (Aškerc, Bleiweis i. dr.) Pri tej regulaciji pa ni smel oditi praznih rok tudi g. župan. — Niemu so se prejemki kar za celih 2000 kron na leto povišali, tako da dobiva sedaj 10.000 K in vsaka ura, katero presedi na magistratu, plačana mu je z 20 kronami! Radovedni smo, kje se bo za povišanje županove plače dobil potreben denar, ko je župan ob vsaki priliki, kadar so magistratni diurnisti, kojih dnevnična znaša 2 K 25 vin., oziroma 3 K, zaprosili povišanja dnevnine, iste kratkomalo zavrnili, češ, da za tako povišanje ni moč dobiti potrebnega denarja. Še bolj pa, če so delavci, ki ne dobivajo niti po dve kroni na dan, kaj prosili. Pred dvema letoma so hoteli ubožci diurnisti vložiti neko prošnjo na občinski svet za povišanje plače in stalno nastavitve, kakoršno imajo državni pomožni uradniki. Prošnjo vložili so v vložišču, a predno je bila ekshibirana, jo je dobil župan v roke in jo vrnil po magistratnem tajniku brez vsakega pis-

menega obvestila, takšno, kakoršna je bila, z ustno pripomnjo, da preko njegove glave se ne bo nič naredilo! — In reveži se danes ječe pod neznosnim jarmom! Res lepa karjera, če človek v 26 letih svojega službovanja doseže knežjo plačo 3 K na dan! Se lepša je, ko star delavec gara za 80 soldov. Ivane, ali se še veš spominjati, ko je bila tudi tvoja usoda, biti diurnist? Ali še veš, kako si po zimi zmrzoval v tankih hlačah in tanki suknji? Ali ti je tvoje bogastvo popolnoma iztrebilo čut usmiljenja do onih, kojih kolega si bil nekdanj? — Pomisli, da ni sojeno vsakemu diurnistu, postati župan ljubljanski, kajti, bilo bi jih potem preveč in tvoje mesto bi že zdavnej drug zasedel! — Čudno pa je tudi postopanje proti nekaterim starejšim uradnikom in to seveda izvira iz tega, ker ne trobijo slepo v županov rog. Tako na primer je na vse načine pritiskal na bivšega magistratnega koncipista Mihaliča, da je moral iti pred regulacijo v pokoj. Dalje odreka baje tudi dvema starima uradnikoma, ki služita že preko 40 let, pravico do pokojnine po novem statusu, češ, da bosta upokojena po starem statusu, ker s časom, ko je prišel novi status v veljavo, bila sta že dossegla svoja službena leta in več; morala bi že davno iti v pokoj. — Na mestnem magistratu spi pravica, sicer bi ne bilo mogoče, da se ne izvrše niti sklepi občinskega sveta o povzajanju plač mestnim delavcem. Kar se je doslej proti sklepu občinskega sveta pritrvalo mestnim delavcem na plači, se jim mora izplačati prej, predno dobi župan izplačano povišano plačo. Najprej pravica revežu!

Ij Kamovi dovtipi — »liter socialisti«. — Slab dovtip si je zopet dovolil g. »dohtar« Kam. Napravil je »prvi shod« svojega ljublj. društva. Pri tem ni bilo potegnjeno delavstvo, katerega ni bilo na shod, ampak »Narodovo« čitateljstvo, ki mora v »Narodu« čitati skoro cel »Narod« obsegajoče poročilo o shodu, katerega se je udeležilo 32 oseb. Kam si ni upal svojega shoda po Ljubljani niti razglasiti, tako se boji ljubljanskega delavstva, o katerem vé, da ne gre na liberalen lim. Kako pa se je napravil »shod?« V petek zvečer je naznanil nadzornik mestnih delavcev Maks mestnim delavcem, naj se zbero v Hribarjevi oštariji pri Vodmatu ter izrečno milostno pristavil, da je to »od g. župana dovoljeno.« Tudi Magister je nastopil v istem smislu, zato so delavci mislili, da milost županova ne bo obsevala samo uradnih ur g. Magistrata, ampak da so gotovo povabljeni skupaj, da se jim izplača oni denar, kateri jim je bil doslej pritrzan. Tako je prišlo v Hribarjevo »gostilno« 24 mestnih delavcev. Tu se je pričelo prvo delo Kamovega »podpornega« društva. Mestnim delavcem sicer ni Kam pridobil pritrzane jim plače, ampak na mizo je prišlo par litrov. To so Kamovi »slagerji«. Kam je baje, kadar je treba, tudi klerikalec, in menda samo radi tega delavci niso dobili v petek klobas, ampak samo nekaj suhega kruha, katerega so potrpežljivo prigrizovali k vinu ter čakali, »kaj pride.« Ob 7. uri so jim povedali, da bo shod na Starem trgu, dvignili so jih in zanašajoč se na izpite literčke, peljali na Stari trg. Magister je šel kot komandant spredaj. Ko se je na Starem trgu ozrl okoli, je, kakor pripoveduje ljudska govorica, zaklel. Par delavcev se je namreč med potoma zavedlo, da Kama ne potrebujejo zato sosa za hrbtno poveljnikov zmuzali spat. Tako je Kam še pred shodom videl, kako slab dovtip je prirejati delavske shode z litri. V »društvenih prostorih« so čakali primerno nafahtani Predovičevi hlapi in tako je bilo skupno z mestnimi delavci, kar se jih ni med potjo iz Vodmata do Starega trga izgubilo, na shodu 32 oseb. Med zborovalci je največjo pozornost vzbujala oseba, ki je že 12 let presedela na Gradu in ki je sedel menda določena, da vstopi namestu dr. Šiferja v izvrševalni odbor narodno-napredne stranke. Kam je nato nekaj časa klobasal. Ker zborovalci v Vodmatu niso dobili klobas, so morali požirati te postne klobase. Kam je povedal, da ima s Tavčarjem skupaj eno bolezen — volilno reformo, in da mora vladni volilni načrt pasti. Za njim se je oglasil bivši socialni demokrat krojač Zadnik, katerega je samo razvita njegova poštenost pognala iz socialno-demokratskega tabora. Ta je bral poziv na izvrševalni odbor narodno-napredne stranke, naj uredi kar najhitreje vse predpriprave za ustanovitev šolskega društva »Svobodna šola«. Zadnik si menda »Svobodno šolo« misli tako, da se bodo v njej učenci naučili, naj od mojstrov, kadar bodo pomočniki, ne zahtevajo nobenega plačila. Tako si namreč Zadnik kot krojaški mojster predstavlja svojo »svobodo«. Bilo bi boljše, ako bi Zadnik »priskočil na pomoč« delavstvu v drugi točki — da namreč plača pomočniku, ki mu dela cel teden in da mu namestu plačila ne dá samo psovč, kakor se je zadnjič dogodilo. Ako Kamovo društvo hoče delavce tako »podpirati« kot Zadnik, ki je nekaka glava društva, potem bomo o teh »podporah« — večkrat še imeli priliko pisati. Ob četrt na 10. je bila Kam-Zadnikova najnovejša burka končana, ker so se med zborovalci čule izjave, da nidejo, ako ne končajo. Želimo v kratkem kak javnejši nastop »liter socialistov«.

Ij Vabilo na Miklavžev večer. ki ga priredi »Krščanska ženska zveza« v veliki dvorani hotela »Union« v sredo, 5. decembra 1906. — Vsopred: 1. Nagovor otrokom. 2. Nastop sv. Nikolaja s spremstvom. 3. Razdelitev darov. Med točkami svira c. in kr. vojaška godba. Začetek točno ob polu 8. uri zvečer. Vstopnina za odrasle osebe 60 v, otroci pod 10 let prosti.

Ij Iz gledališke pisarne. Nocoj se poje novovprizorjena Bizjeva romantična opera »Biseri.« — Za torek se pripravlja komedija »Marietta«, italijanskega pisatelja Giulia Galline. V naslovni vlogi nastopi naivka, gospa Bar-

jaktarovičeva, ostale glavne vloge so v rokah gospe Danilove, gospoda Danila, gospoda Verovška in gospoda Dragutinoviča.

lj Predavanje v »Slovenski krščansko-socialni zvezi«. V torek je predaval v »Slovenski krščansko-socialni zvezi« gospod profesor Jarc iz Kranja »O razmerju poezije, pesni, petja do dela, o kulturno-zgodovinski važnosti petja«. Ako dela človek, se hitro naveliča in utruja. Delo v družbi je veliko lažje, vrši se v taktu in čas mine hitreje. Grki so si olajševali delo s tem, da je kdo zraven pisal na piščal, to še takrat, kadar so pretepali, sužnje. Največ narodnih pesni je nastalo pri nas, ko so deklice lan trle. Veliko se poje pri preji, pri tkanju le bolj redko. Tudi pri obrtih se poje. Gospod predavatelj je navel srbsko narodno pesem, ki jo poje Srbkinja pri pletenju slamnatih kitic za slamnke. Kako si slovenski vojaki lažje zapomnijo vojaške signale, navaja gospod predavatelj par zgledov. Tako so nastale lovske pesni, popotne, dijaške, romarske, pesni pijancev in poštenih pivcev. Ples je pri nekulturnih narodih tudi kos dela. Zamorci začno in kočajo vsako delo s plesom. Znano je belokranjsko kolo, ki ga plešejo o kresu. Domača pesem gine z domačimi nošami in navadnimi. Polagoma se je vez med delom in petjem pretrgala vsled vedno novih iznajdb orodij. Fizično delo opravljajo sedaj stroji. Kapitalizem ima v rokah tvornice. Socialna razlika je dala delu drug pomen. Prej smo imeli samo pesni, ki so spremljale delo, a sedaj imamo pesni o delu. Poezija v težkem delu! Ta socialistična poezija, poezija dela, je nastala v 19. stoletju. Pridobila si je tal v vseh slovstvih. Znan je italijanska pesnica Ada Negri, saj »Naša moč« prinaša prevedene njene pesni. Znan je nemški pesatelj Gerhard Hauptman, ki je ustvaril dramo »Tkavci«. Moderno slikarstvo in kiparstvo kaže trud in trpljenje sedanjega delavca. Gospod predavatelj je končal z vzklikom: »Delo ni sramota!« Predavanje je bilo zelo poljudno in zanimivo. — Prihodnji torek bo priredila »Zveza« — »Gregorčičev večer«. Predaval bo gospod dr. Krek »O Simonu Gregorčiču« in gospod Orehek bo deklamiral nekoliko pesnikovih proizvodov.

lj Društvo zdravnikov na Kranjskem je na včerajšnjem izvanrednem občnem zboru volilo predsednika in sedem odbornikov. Ker je g. dr. Gregorič kategorično odklonil kandidaturu za predsednika, je bil na predlog dr. Mahra (Nemec) izvoljen z 19 glasovi od 28 navzočih članov g. dr. Stergher. G. dr. Gregorič ki bi bil brezdvomno izvoljen, da ni odklonil kandidature; kljub temu je dobil devet glasov. Za odbornike so bili izvoljeni ofi-cielni kandidati z 17—27 glasovi. V glasovanju so bili solidarni vsi Nemci in starejši slovenski zdravniki, vsled česar so »mladi« propadli s svojo listo. Do veljave je torej prišel staroslovenski-nemški blok. Izvolitev dr. Stergherja predsednikom so Nemci pozdravili z živahnimi bravo- in »heil«-klici.

lj Prodaja piva v steklenicah. Na prošnjo gostilniške zadruge v Ljubljani se s sledeče pivovarne z pismi zavezale z 1. novembrom t. l. opustiti v Ljubljani prodajo piva v steklenicah na privatnike in nekoncesionirane branjeve, in sicer: »Delniška pivovarna v Laškem trgu, Mengeska pivovarna in pivovarna Auerjevih dedičev po lastnih spisih. Pivovarna Reininghaus in Puntigam v Gradcu, Göss v Ljubnu, J. Kosler & Co. v Šiški, A. Dreher v Trstu in Th. Fröhlich na Vrhniki pa potom predstevstva »Alpenländischer Brauherren Verein-a« v Gradcu, dne 26. oktobra t. l. Bodi torej s tem slavnemu občinstvu javljeno, da se odsej pivo dobiva v vseh množinah le pri gostilničarjih.

lj Slovenska pesem se zopet razlega v nedeljah pri vojaških mašah. Zasluge za to ima g. J. Lavrič.

lj »Glasbena Matica«. Danes je »Glasbeno Matico« nadzoroval ministerjalni svetnik. — »Glasbena Matica« namerava prirediti Gregorčičev koncert.

lj Božičnica ognjegascv. Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo priredi na Štefanov dan, t. j. 26. t. m., običajno božičnico v korist bolniški blagajni tega društva. Da bode uspeh te božičnice tem ugodnejši, dovolili si bodo nekateri člani prihodnje dni znane p. n. dobrotnike obiskati ter se že danes priporočajo njihovi blagonaklonjenosti.

lj »Ljubljanska društvena godba« priredi danes zvečer v hotelu »Južni kolodvor« (Seidl), Kolodvorske ulice, koncert. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstop prost. — Jutri zvečer vrši se koncert v hotelu »Ilirija«, Kolodvorske ulice, in sicer v korist spomenika Simonu Gregorčiču. — Na razna vprašanja se naznanja, da se vrši v četrtek, dne 6. t. m., po vinski pokušnji koncert v kavarni »Evropa« ob pol 9. uri zvečer.

lj Posestniki rakev na pokopališču pri sv. Krištofu so sklicali vsled razglašene mestnega magistrata št. 31.828, z dne 7. novembra t. l., da se posvetujejo o primerni prehodni dobi onih rakev in grobnic, katere še niso prenapolnjene, in sicer na dan 5. decembra t. l., dopol. ob 10. uri v veliko dvorano »Mestnega doma«. — Posestniki rakev in grobnic, kateri so svoje pravice že od julija 1904 sem z vlogami in protesti izražali, opozarjajo se, da se snidejo opominjani dan k temu posveto-vanju, da se na istem zavzamejo glede nadaljne porabe še ne napolnjenih rakev in grobnic, katere so si napravili s tolikimi stroški. Akoravno je bilo pokopališče pri sv. Krištofu tako nenadoma zaprto, z motivacijo, da je zemlja že prenapolnjena z organičnimi snovmi, vendar se pa ta ukrep ne more raztezati na rakeve, posebno na tiste ne, katere še niso polne. Posestniki rakev imeli so premalo časa napraviti si novih rakev na pokopališču pri

Sv. Križu. V vseh drugih mestih se jemlje v takih slučajih ozir posebno na one grobnice, katere odgovarjajo predpisom v zdravstvenem in stavbeno,tehničnem oziru ter se dovoli za premostitev večletni rok. Zato bi bilo na mestu, da bi se premostitev rakev polagoma izvrševala, da bi mogli med tem s časom napraviti nove rakeve na novem pokopališču. — Pokopavanje mrtvecev se je protestantovski občini na njenem starem pokopališču še za nedogleden čas dalje dovolilo z motivacijo, da se v tistem kraju v doglednem času še ne bo zidalo, oziroma mesto razširjalo. Pri sv. Krištofu se ne bo in se še tudi ne sme določeno dobo zazidavati, zato ta ukrep o splošni prepovedi rakev nikakor ni na mestu ter se vsled tega vabijo vsi posestniki rakev, da se tega posvetovanja mnogobrojno udeležijo, ter na istem mestu izrazijo in zahtevajo, da se jim dovoli primerno dobo pokopavati svoje mrtvece v stare, še ne napolnjene rakeve pri sv. Krištofu ter da se jim odmeri primeren rok za napravno novih grobnic na novem pokopališču.

lj Umrla je v Jožefinišču Jožefa Medic. — Umrl je umirovljeni gozdar kneza Windischgrätza, g. Anton H a w l i n a, star 56 let.

lj Pevskega društva »Ljubljana« izvanredni občni zbor, kateri se je vršil v sredo, dne 28. novembra t. l., v restavracijskih prostorih »Narodnega doma«, bil je jako številno obiskan. Vsled nenavzočnosti predsednika je vodil občni zbor podpredsednik gospod Rado Šturm, kateri je v svojem pozdravnem govoru orisal namen zborovanja ter konstatu-joč sklepčnost prešel na dnevni red. Kot prva točka dnevnega reda je bila volitev predsednika in podpredsednika. Na predlog gospoda Juvana, katerega so podpirali tudi gg. Kobal, Pavšek in Vovko, izvoljena sta bila ob živahnem odobravanju soglasno predsednikom g. Rado Šturm, podpredsednikom pa gospod Slavoj Polašek. Tretja točka dnevnega reda obsegala je premembo pravil, katero je utemeljeval g. Rado Šturm. Predlog je bil sprejet. Pri četrti točki raznoterosti razmotrivalo se je največ glede dne 6. januarja 1907 vršče se društvene petnajstletnice. Na predlog gospoda Juvana izrekla se je prejšnjemu predsedniku gospodu Dachsu za njega vztrajno delovanje zahvala. Ker se ni na to oglašil nikdo več k besedi, zaključil je predsednik pozivljajoč pevce do vztrajnega dela, izvanredni občni zbor.

lj Popravek. Društvu davčnih iztirjevalcev nista kot redna člana pristopila g. dr. Tavčar in Miroslav Malovrh, ampak bojeta izvoljena za društvena častna člana v pripoznanje posebnih zaslug za iztirjevanje davkov.

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

DRŽAVNI ŽELEZNIŠKI SVET.

Jesensko sejo državnega železniškega sveta je otvoril dr. Derschatta. Statut železniškega sveta so izpomenili zato, da ne bo mogoče majorizirati skupin industrije, trgovine in poljedelstva. Naznanil je nadalje železniški minister, da namerava preosnovati upravo državnih železnic. Ljubljanski župan Hribar je prosil ministra, naj vpliva, da se prej ko mogoče prenaredi ljubljanski kolodvor. Minister je pojasnil, da je v vladnem investicijskem načrtu tudi preuredba ljubljanskega kolodvora. Železniški svet je nato priporočal, naj povspešujejo podržavljenje. Izvolili so tudi odsek sedemnajstih članov, ki naj poroča žel. svetu o predlogih glede na podržavljenje zasebnih železnic.

Telefonska in brzojavna poročila

KAK BODI GREGORČIČEV SPOMENIK.

Tolmin, 1. dec. Spomenik umrlemu pesniku bodi Simon Gregorčičev dom za izobrazbo mladine v Gorici.

Tolminski rodoljubi.

LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE, V TRŽAŠKEM MESTNEM SVETU.

Trst, 1. dec. Mestni svetovalec Mrak je svoj predlog glede na ločitev verskih zadev iz proračuna umaknil.

PRIZORČKI IZ VIHARNE DRŽAVNOZBOR-SKE SEJE.

Dunaj, 1. dec. V včerajšnji državno-zbornski seji je Vsenemec Mahal dejal, da mu je izmed socialdemokratske družile najbolj simpatičen Schuhmeier, na kar mu je ta, smejoč se, podal roko. Franko Stein je nazval socialdemokrata Resla »sv'njsko neumnega«. Vsenemec so psovali posebno Italijane, ker so glasovali za predlog Zazvorke. Seja je bila končana še-le 5 minut pred polnočjo. Trajala je 13 ur. Najbolj se je odlikoval poslanec Prohazka, ki je silno močan in je, kjer je prišel zraven, razpodil med seboj bojujoče se poslance. Nasilne češke radikalce je kar za po vrstjo pometal iz predsedniške tribune. Ko se mu je predsednik zato zahvalil in izrazil svoje začudenje nad močjo Prohazke, je ta potegnil iz žepa goldinar ter ga je z roko spognil skupaj.

SLOVENSKE DEŽELE IN VOLIVNA REFORMA.

Dunaj, 1. dec. Danes je državna zbornica odobrila volivna okrožja nižjeavstrijska, tirolska, predarliska in solnograška, tako kot jih je sklenil odsek. Le pri Tirolski je zbornica sprejela dva nebičstvena minoritetna predloga Tollinger'a in Malika. Nato je zbornica pričela razpravo o volivnih okro-

žjih na Štajerskem. Koroškem in Kranjskem. Poročevalec manjšine dvorní svetnik dr. Ploj je povdarjal, da Slovenci s sedmimi mandati na Štajerskem ne morejo bit zadovoljni. Po številu, po davčni moči, po kulturnem in gospodarskem razmerju imamo Slovenci pravico do devetih mandatov. Ako te zahteve tu izrečno ne zastopamo, storimo to le radi tega, da sploh vse volivne reforme ne onemogočimo, odločno pa moramo protestirati, kako so se napravila volivna okrožja na Spodnjem Štajerskem. Ločila se je dežela od mesta in to samo na Štajerskem, dočim se v sosednji Koroški to ni zgodilo. To se je napravilo radi tega, da Nemci ohranijo dva spodnještajerska nemška mandata. Nemcev je po ljudskem številu z l. 1900, k' se je vršilo po občevalnem in ne po materinem jeziku, v spodnještajerskih mestih in trgih 36.830 in Slovencev 23.374. To štetje, k' se ni vršilo v smislu Slovencev, že dokazuje, kolika krivica se Slovencev godi tudi s tem, kako so v teh dveh spodnještajerskih mestnih okrožjih razdeljeni oosamezni kraji. Nato je govoril Wastian, ki je nekvalifikano napadel slovensko duhovščino in zahteval kancelaragraf.

Dunaj, 1. dec. Za Wastianom je govoril Plantan, ki govori že skoro dve uri. Glasovanje bo pozno zvečer.

TRETJE BRANJE VOLIVNE REFORME.

Dunaj, 1. dec. Tretje branje volivne reforme se v državni zbornici izvrši prihodnji torek.

VSEENEMŠKI PROTEST.

Dunaj, 1. dec. Vsenemci so protestirali proti temu, da bi se proračunski provizorij brez prvega branja izročil odseku.

ITALIJANSKI POSLANCI OPRAVIČUJEJO SVOJE GLASOVANJE S ČEHI.

Dunaj, 1. dec. Italijanski poslanci izjavljajo, da so glasovali za manjšinski predlog Zazvorke zato, ker so jim Cehi pomagali v zadevi primorskih volivnih okrajev do kompromisa. Izjavljajo tudi, da je odsek za volivno reformo sprejel za Italijane neugodno razdelitev južnotirolskih volivnih okrajev, ker Italijani v naglici, želeči oditi domov (!), n'so mogli uspešno braniti svoje stališče.

INTRIGE PROTI DR. KRAMARU.

Praga, 1. dec. Dnevnik čeških agrarcev »Venkov« pravi, da bo dr. Herold povabil vse mladočeške poslance, ki so s n'ot'iko dr. Kramarjevo nezadovoljni, k seji. Ta frakcija Mladočehov se nogaia tudi z drugimi češkimi strankami radi skupnega nastopa pri prihodnjih volitvah.

NEMIRI NA KITAJSKEM.

Sangaj, 1. dec. Poročila iz notranjosti dežele poročajo o resnih nemirih.

VELIKA EKSPLOZIJA PRI DORTMUNDU.

Dortmund, 1. dec. Doslej pogrešajo še 67 oseb. Na razvalinah so b'li ustreljeni trije lopovi, ki so ropali.

RUSKI ROPARJI.

Tula, 1. dec. Osem oboroženih roparjev je udrlo v disarno transportne družbe. Roparji so zvezali uslužbence, grozili jim z revolverji, pobrali več sto rubljev in pobegnili.

BRODOVJE — ZRAKOPLOVOV.

Newyork, 1. dec. Tu hočejo sestaviti brodovje zrakoplovov, katero sestavi po naj-novejših iznajdbah neka tovarna.

LAKOTA V RUSIJI.

Kazan, 1. dec. Lačni kmetje v Seme-novu so uropali žito v državnih skladnicah. Orožniki so kmete prepodili in jih nekaj ustrelili.

USTAVA NA TURŠKEM.

Carigrad, 1. dec. Vlada je v veliki zadregi, ker so Mladoturki pričeli živahno gibanje za ustavo na Turškem.

KAPITELJSKI VIKAR POZNANJSKI.

Poznanj, 1. dec. Na današnji seji stolnega kapitelja je bil izvoljen kapiteljskim vikarjem poznanjske nadškofije posvečeni škof Likowski.

PORAZ KADETOV.

Peterburg, 1. dec. Pri občinskih volitvah so zmagali konservativci, kadeti pa propadli.

REFORME V MAKEDONIJI.

Carigrad, 1. dec. Avstrija in Rusija nameravata izpeljati reformo pravosodstva v Makedoniji. Turčija protestira.

ŠPANSKA MINISTRSKA KRIZA.

Madrid, 1. dec. Iz novega ministrstva Moretovega je izstopil Romanones, ki je hud framasen. Na njegovo mesto pride Barroso.

STRAJK ITALIJANSKIH CARINSKIH URADNIKOV.

Rim, 1. dec. Ministrstvo je uvedlo strogo preiskavo proti carinskim uradnikom, ki so štrajkali ter več od njih odstranilo od službe. Dva uradnika sta že odstavljena.

FRANC JOZEFOVA grenka voda.

Poskusite
in priporočite
izdelke
Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 2062 m, srednji zračni tlak 760 mm

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje bove-metere v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Podatki v 24 urah v mm
30	9. zveč	1220	50	sl. jz.ah.	del. jasno	
1	7. zjut.	7230	28	sr. svz.ah.	obl.	00
	2. pop.	7263	49	sl. svz.ah.		

Srednja včerašnja temo. 2-10, norm. 0-10

Tužnim srcem naznanjamo žalostno vest, da je naš ljubeznivi, nepozabni oče, ožir. stari oče

Janez Snoj

posestnik

danes, 30. novembra, po kratki, zelo mu ni bolezn, providen s s etimi zakramenti za umirajoce, mirno v Gospodu zaspali.

Pogreb drugega očeta bode v nedeljo, 2. decembra, iz hiše žalosti na farno pokopališče v Zagorju

Priporočamo ga znancem in prijateljem v molitev in blag spomin.

Zagorje ob Savi, 30. nov. 1906.

Terezija Snoj, soproga. — **P. Benigen**, frančiscan v Aleksandriji, Anton, sinova. — **Jožefa, Marija, Ana, Terezija**, hčere, vnuki in vnukinje 2715

Zahvala.

2719

Za obilne dokaze srčnega sočutja med dolgo bole njo kakor tudi ob smrti naše ljublj e hč erke in sestre

Mici

izrekamo tem potom vsem najsrčnejšo zahvalo. Osebito se najt p lejše zahvaljujemo blagorodnemu gospodu dr. A. Lavičniku za požrtov-valni neumorni trud ob vsakem času dolge bolezn drage pokoj ice, na-delje visokorodnemu gospodu c. kr. dvornemu svetniku marku L. pl. Gozanju ter gosp dem uradnikom agrarskih operacij, gospodom pevcm za ganljivo petje, darovalcem krasnih vencev in šopkov, kakor tudi vsem spremljevalcem k zadnjemu počitku.

Žalujoča rodbina Petrič.

Zahvala.

Globoko potrti vsled prebridke izgube naše iskreno ljublj ene soproge, odnosno matere, sestre in tete, gospe

Marije Simon roj. Polanšek

izrekamo najsrčnejšo zahvalo za pre-obilne dokaze iskrenega sočutja ob bolezn i smrti, posebno še g kap-lanu Sušniku za premožno tolažilne obiske. Zahvaljujemo se dalje veleč. duhovščini, kakor vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za tako mnogoš evilno udeležbo pri pogrebu in za prekraste darovane vence.

Vrhnika, 29. novembra 1906.

2704 **Žalujoči ostali.**

Kolodvorska restavracija.

Jutri, v nedeljo, 2. decembra

KONCERT

vojaške godbe.

Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina 60 vin.

Poskrbljeno bo za najboljša vina in piva, kakor tudi za gorka in mrlja jedila.

K obilnemu obisku vabi

J. Schrey, restavrater.

Vsa prodajalniška oprava

kakor tudi steklena vrata, vse v dobrem stanju ohranjeno, se takoj proda po nizki ceni na Vodovodni cesti 28, Ljubljana.

2714 1 1

Izredno znižane cene
pri
Veliki tovarni
v Ljubljani,
Resljeva cesta 3 — Sv. Petra cesta 37.

Priporoča svojo veliko in svežo zalogo **konfekcije za dame in dečke.**
Velikanska izbira konfekcije za dame in dečke.
Velika zaloga **kožuhovine za gospode.** 2621 20-6
A. LUKIČ, poslovodkinja.

Sprejme se 2693 3-1

učenec

poštenih staršev sin, za **pekovsko obrt** takoj ali pozneje.
MIHAEL ČRNE, pekovski mojster na Savi pri Jesenicah, Gorenjsko.

Panorama Kosmorama
v Ljubljani
Dvorni trg št. 3,
pod „Narodno kavarne“.
Električna razsvetljava.

Od 2. do ošteviš 8. dec. 1906:
Mehiko
(I. vrsta).

Tržne cene v Ljubljani
dne 1. decembra.

	K	h		K	h
(Goveje meso I. v. kg	1.6	100 kg	pšen. m. št. 6	28	80
" II. v.	1.36	"	"	12	00
" III. v.	1.20	"	"	2	70
Telečje meso	1.60	"	"	3	20
Praščje » sveže	1.90	"	"	4	20
" prek.	1.90	"	"	5	20
Kostrunovo meso	1.40	"	"	6	20
Kozljč	1.40	"	"	7	18
Jagnje	1.40	"	"	8	14
Maslo	2.30	"	koruzne moke	18	—
" surovo	2.10	"	ajdove	35	50
Mas praščje	1.60	"	"	"	"
Slanina sveža	1.70	"	"	"	"
" prekajena	1.60	"	"	"	"
Salo	1.60	"	"	"	"
Jajca, tri	—	28	"	"	"
Mleko, liter	—	16	"	"	"
" posneto	—	08	"	"	"
Smetana sladka, lit.	2.20	"	"	"	"
" kisl.	9	"	"	"	"
Med, kg	1.20	"	"	"	"
Krompir, 100 kg	4	"	"	"	"
Piščanec	1	"	"	"	"
Golob	—	30	"	"	"
Raca	16	"	"	"	"
Gos	6	"	"	"	"

Kupujte narodni kolek!

Izdelane postelje
iz rdečega posteljnega lesta! Prav dobro napojeno. Pernica ali blazina. 180 cm dolga, 116 cm široka K 10—, K 12—, K 15— in K 18—; 2 metra dolga, 140 cm široka K 14—, K 16—, K 18—, K 21—, K 24—, K 27—, K 30—, K 33—, K 36—, K 39—, K 42—, K 45—, K 48—, K 51—, K 54—, K 57—, K 60—, K 63—, K 66—, K 69—, K 72—, K 75—, K 78—, K 81—, K 84—, K 87—, K 90—, K 93—, K 96—, K 99—, K 102—, K 105—, K 108—, K 111—, K 114—, K 117—, K 120—, K 123—, K 126—, K 129—, K 132—, K 135—, K 138—, K 141—, K 144—, K 147—, K 150—, K 153—, K 156—, K 159—, K 162—, K 165—, K 168—, K 171—, K 174—, K 177—, K 180—, K 183—, K 186—, K 189—, K 192—, K 195—, K 198—, K 201—, K 204—, K 207—, K 210—, K 213—, K 216—, K 219—, K 222—, K 225—, K 228—, K 231—, K 234—, K 237—, K 240—, K 243—, K 246—, K 249—, K 252—, K 255—, K 258—, K 261—, K 264—, K 267—, K 270—, K 273—, K 276—, K 279—, K 282—, K 285—, K 288—, K 291—, K 294—, K 297—, K 300—, K 303—, K 306—, K 309—, K 312—, K 315—, K 318—, K 321—, K 324—, K 327—, K 330—, K 333—, K 336—, K 339—, K 342—, K 345—, K 348—, K 351—, K 354—, K 357—, K 360—, K 363—, K 366—, K 369—, K 372—, K 375—, K 378—, K 381—, K 384—, K 387—, K 390—, K 393—, K 396—, K 399—, K 402—, K 405—, K 408—, K 411—, K 414—, K 417—, K 420—, K 423—, K 426—, K 429—, K 432—, K 435—, K 438—, K 441—, K 444—, K 447—, K 450—, K 453—, K 456—, K 459—, K 462—, K 465—, K 468—, K 471—, K 474—, K 477—, K 480—, K 483—, K 486—, K 489—, K 492—, K 495—, K 498—, K 501—, K 504—, K 507—, K 510—, K 513—, K 516—, K 519—, K 522—, K 525—, K 528—, K 531—, K 534—, K 537—, K 540—, K 543—, K 546—, K 549—, K 552—, K 555—, K 558—, K 561—, K 564—, K 567—, K 570—, K 573—, K 576—, K 579—, K 582—, K 585—, K 588—, K 591—, K 594—, K 597—, K 600—, K 603—, K 606—, K 609—, K 612—, K 615—, K 618—, K 621—, K 624—, K 627—, K 630—, K 633—, K 636—, K 639—, K 642—, K 645—, K 648—, K 651—, K 654—, K 657—, K 660—, K 663—, K 666—, K 669—, K 672—, K 675—, K 678—, K 681—, K 684—, K 687—, K 690—, K 693—, K 696—, K 699—, K 702—, K 705—, K 708—, K 711—, K 714—, K 717—, K 720—, K 723—, K 726—, K 729—, K 732—, K 735—, K 738—, K 741—, K 744—, K 747—, K 750—, K 753—, K 756—, K 759—, K 762—, K 765—, K 768—, K 771—, K 774—, K 777—, K 780—, K 783—, K 786—, K 789—, K 792—, K 795—, K 798—, K 801—, K 804—, K 807—, K 810—, K 813—, K 816—, K 819—, K 822—, K 825—, K 828—, K 831—, K 834—, K 837—, K 840—, K 843—, K 846—, K 849—, K 852—, K 855—, K 858—, K 861—, K 864—, K 867—, K 870—, K 873—, K 876—, K 879—, K 882—, K 885—, K 888—, K 891—, K 894—, K 897—, K 900—, K 903—, K 906—, K 909—, K 912—, K 915—, K 918—, K 921—, K 924—, K 927—, K 930—, K 933—, K 936—, K 939—, K 942—, K 945—, K 948—, K 951—, K 954—, K 957—, K 960—, K 963—, K 966—, K 969—, K 972—, K 975—, K 978—, K 981—, K 984—, K 987—, K 990—, K 993—, K 996—, K 999—, K 1002—, K 1005—, K 1008—, K 1011—, K 1014—, K 1017—, K 1020—, K 1023—, K 1026—, K 1029—, K 1032—, K 1035—, K 1038—, K 1041—, K 1044—, K 1047—, K 1050—, K 1053—, K 1056—, K 1059—, K 1062—, K 1065—, K 1068—, K 1071—, K 1074—, K 1077—, K 1080—, K 1083—, K 1086—, K 1089—, K 1092—, K 1095—, K 1098—, K 1101—, K 1104—, K 1107—, K 1110—, K 1113—, K 1116—, K 1119—, K 1122—, K 1125—, K 1128—, K 1131—, K 1134—, K 1137—, K 1140—, K 1143—, K 1146—, K 1149—, K 1152—, K 1155—, K 1158—, K 1161—, K 1164—, K 1167—, K 1170—, K 1173—, K 1176—, K 1179—, K 1182—, K 1185—, K 1188—, K 1191—, K 1194—, K 1197—, K 1200—, K 1203—, K 1206—, K 1209—, K 1212—, K 1215—, K 1218—, K 1221—, K 1224—, K 1227—, K 1230—, K 1233—, K 1236—, K 1239—, K 1242—, K 1245—, K 1248—, K 1251—, K 1254—, K 1257—, K 1260—, K 1263—, K 1266—, K 1269—, K 1272—, K 1275—, K 1278—, K 1281—, K 1284—, K 1287—, K 1290—, K 1293—, K 1296—, K 1299—, K 1302—, K 1305—, K 1308—, K 1311—, K 1314—, K 1317—, K 1320—, K 1323—, K 1326—, K 1329—, K 1332—, K 1335—, K 1338—, K 1341—, K 1344—, K 1347—, K 1350—, K 1353—, K 1356—, K 1359—, K 1362—, K 1365—, K 1368—, K 1371—, K 1374—, K 1377—, K 1380—, K 1383—, K 1386—, K 1389—, K 1392—, K 1395—, K 1398—, K 1401—, K 1404—, K 1407—, K 1410—, K 1413—, K 1416—, K 1419—, K 1422—, K 1425—, K 1428—, K 1431—, K 1434—, K 1437—, K 1440—, K 1443—, K 1446—, K 1449—, K 1452—, K 1455—, K 1458—, K 1461—, K 1464—, K 1467—, K 1470—, K 1473—, K 1476—, K 1479—, K 1482—, K 1485—, K 1488—, K 1491—, K 1494—, K 1497—, K 1500—, K 1503—, K 1506—, K 1509—, K 1512—, K 1515—, K 1518—, K 1521—, K 1524—, K 1527—, K 1530—, K 1533—, K 1536—, K 1539—, K 1542—, K 1545—, K 1548—, K 1551—, K 1554—, K 1557—, K 1560—, K 1563—, K 1566—, K 1569—, K 1572—, K 1575—, K 1578—, K 1581—, K 1584—, K 1587—, K 1590—, K 1593—, K 1596—, K 1599—, K 1602—, K 1605—, K 1608—, K 1611—, K 1614—, K 1617—, K 1620—, K 1623—, K 1626—, K 1629—, K 1632—, K 1635—, K 1638—, K 1641—, K 1644—, K 1647—, K 1650—, K 1653—, K 1656—, K 1659—, K 1662—, K 1665—, K 1668—, K 1671—, K 1674—, K 1677—, K 1680—, K 1683—, K 1686—, K 1689—, K 1692—, K 1695—, K 1698—, K 1701—, K 1704—, K 1707—, K 1710—, K 1713—, K 1716—, K 1719—, K 1722—, K 1725—, K 1728—, K 1731—, K 1734—, K 1737—, K 1740—, K 1743—, K 1746—, K 1749—, K 1752—, K 1755—, K 1758—, K 1761—, K 1764—, K 1767—, K 1770—, K 1773—, K 1776—, K 1779—, K 1782—, K 1785—, K 1788—, K 1791—, K 1794—, K 1797—, K 1800—, K 1803—, K 1806—, K 1809—, K 1812—, K 1815—, K 1818—, K 1821—, K 1824—, K 1827—, K 1830—, K 1833—, K 1836—, K 1839—, K 1842—, K 1845—, K 1848—, K 1851—, K 1854—, K 1857—, K 1860—, K 1863—, K 1866—, K 1869—, K 1872—, K 1875—, K 1878—, K 1881—, K 1884—, K 1887—, K 1890—, K 1893—, K 1896—, K 1899—, K 1902—, K 1905—, K 1908—, K 1911—, K 1914—, K 1917—, K 1920—, K 1923—, K 1926—, K 1929—, K 1932—, K 1935—, K 1938—, K 1941—, K 1944—, K 1947—, K 1950—, K 1953—, K 1956—, K 1959—, K 1962—, K 1965—, K 1968—, K 1971—, K 1974—, K 1977—, K 1980—, K 1983—, K 1986—, K 1989—, K 1992—, K 1995—, K 1998—, K 2001—, K 2004—, K 2007—, K 2010—, K 2013—, K 2016—, K 2019—, K 2022—, K 2025—, K 2028—, K 2031—, K 2034—, K 2037—, K 2040—, K 2043—, K 2046—, K 2049—, K 2052—, K 2055—, K 2058—, K 2061—, K 2064—, K 2067—, K 2070—, K 2073—, K 2076—, K 2079—, K 2082—, K 2085—, K 2088—, K 2091—, K 2094—, K 2097—, K 2100—, K 2103—, K 2106—, K 2109—, K 2112—, K 2115—, K 2118—, K 2121—, K 2124—, K 2127—, K 2130—, K 2133—, K 2136—, K 2139—, K 2142—, K 2145—, K 2148—, K 2151—, K 2154—, K 2157—, K 2160—, K 2163—, K 2166—, K 2169—, K 2172—, K 2175—, K 2178—, K 2181—, K 2184—, K 2187—, K 2190—, K 2193—, K 2196—, K 2199—, K 2202—, K 2205—, K 2208—, K 2211—, K 2214—, K 2217—, K 2220—, K 2223—, K 2226—, K 2229—, K 2232—, K 2235—, K 2238—, K 2241—, K 2244—, K 2247—, K 2250—, K 2253—, K 2256—, K 2259—, K 2262—, K 2265—, K 2268—, K 2271—, K 2274—, K 2277—, K 2280—, K 2283—, K 2286—, K 2289—, K 2292—, K 2295—, K 2298—, K 2301—, K 2304—, K 2307—, K 2310—, K 2313—, K 2316—, K 2319—, K 2322—, K 2325—, K 2328—, K 2331—, K 2334—, K 2337—, K 2340—, K 2343—, K 2346—, K 2349—, K 2352—, K 2355—, K 2358—, K 2361—, K 2364—, K 2367—, K 2370—, K 2373—, K 2376—, K 2379—, K 2382—, K 2385—, K 2388—, K 2391—, K 2394—, K 2397—, K 2400—, K 2403—, K 2406—, K 2409—, K 2412—, K 2415—, K 2418—, K 2421—, K 2424—, K 2427—, K 2430—, K 2433—, K 2436—, K 2439—, K 2442—, K 2445—, K 2448—, K 2451—, K 2454—, K 2457—, K 2460—, K 2463—, K 2466—, K 2469—, K 2472—, K 2475—, K 2478—, K 2481—, K 2484—, K 2487—, K 2490—, K 2493—, K 2496—, K 2499—, K 2502—, K 2505—, K 2508—, K 2511—, K 2514—, K 2517—, K 2520—, K 2523—, K 2526—, K 2529—, K 2532—, K 2535—, K 2538—, K 2541—, K 2544—, K 2547—, K 2550—, K 2553—, K 2556—, K 2559—, K 2562—, K 2565—, K 2568—, K 2571—, K 2574—, K 2577—, K 2580—, K 2583—, K 2586—, K 2589—, K 2592—, K 2595—, K 2598—, K 2601—, K 2604—, K 2607—, K 2610—, K 2613—, K 2616—, K 2619—, K 2622—, K 2625—, K 2628—, K 2631—, K 2634—, K 2637—, K 2640—, K 2643—, K 2646—, K 2649—, K 2652—, K 2655—, K 2658—, K 2661—, K 2664—, K 2667—, K 2670—, K 2673—, K 2676—, K 2679—, K 2682—, K 2685—, K 2688—, K 2691—, K 2694—, K 2697—, K 2700—, K 2703—, K 2706—, K 2709—, K 2712—, K 2715—, K 2718—, K 2721—, K 2724—, K 2727—, K 2730—, K 2733—, K 2736—, K 2739—, K 2742—, K 2745—, K 2748—, K 2751—, K 2754—, K 2757—, K 2760—, K 2763—, K 2766—, K 2769—, K 2772—, K 2775—, K 2778—, K 2781—, K 2784—, K 2787—, K 2790—, K 2793—, K 2796—, K 2799—, K 2802—, K 2805—, K 2808—, K 2811—, K 2814—, K 2817—, K 2820—, K 2823—, K 2826—, K 2829—, K 2832—, K 2835—, K 2838—, K 2841—, K 2844—, K 2847—, K 2850—, K 2853—, K 2856—, K 2859—, K 2862—, K 2865—, K 2868—, K 2871—, K 2874—, K 2877—, K 2880—, K 2883—, K 2886—, K 2889—, K 2892—, K 2895—, K 2898—, K 2901—, K 2904—, K 2907—, K 2910—, K 2913—, K 2916—, K 2919—, K 2922—, K 2925—, K 2928—, K 2931—, K 2934—, K 2937—, K 2940—, K 2943—, K 2946—, K 2949—, K 2952—, K 2955—, K 2958—, K 2961—, K 2964—, K 2967—, K 2970—, K 2973—, K 2976—, K 2979—, K 2982—, K 2985—, K 2988—, K 2991—, K 2994—, K 2997—, K 3000—, K 3003—, K 3006—, K 3009—, K 3012—, K 3015—, K 3018—, K 3021—, K 3024—, K 3027—, K 3030—, K 3033—, K 3036—, K 3039—, K 3042—, K 3045—, K 3048—, K 3051—, K 3054—, K 3057—, K 3060—, K 3063—, K 3066—, K 3069—, K 3072—, K 3075—, K 3078—, K 3081—, K 3084—, K 3087—, K 3090—, K 3093—, K 3096—, K 3099—, K 3102—, K 3105—, K 3108—, K 3111—, K 3114—, K 3117—, K 3120—, K 3123—, K 3126—, K 3129—, K 3132—, K 3135—, K 3138—, K 3141—, K 3144—, K 3147—, K 3150—, K 3153—, K 3156—, K 3159—, K 3162—, K 3165—, K 3168—, K 3171—, K 3174—, K 3177—, K 3180—, K 3183—, K 3186—, K 3189—, K 3192—, K 3195—, K 3198—, K 3201—, K 3204—, K 3207—, K 3210—, K 3213—, K 3216—, K 3219—, K 3222—, K 3225—, K 3228—, K 3231—, K 3234—, K 3237—, K 3240—, K 3243—, K 3246—, K 3249—, K 3252—, K 3255—, K 3258—, K 3261—, K 3264—, K 3267—, K 3270—, K 3273—, K 3276—, K 3279—, K 3282—, K 3285—, K 3288—, K 3291—, K 3294—, K 3297—, K 3300—, K 3303—, K 3306—, K 3309—, K 3312—, K 3315—, K 3318—, K 3321—, K 3324—, K 3327—, K 3330—, K 3333—, K 3336—, K 3339—, K 3342—, K 3345—, K 3348—, K 3351—, K 3354—, K 3357—, K 3360—, K 3363—, K 3366—, K 3369—, K 3372—, K 3375—, K 3378—, K 3381—, K 3384—, K 3387—, K 3390—, K 3393—, K 3396—, K 3399—, K 3402—, K 3405—, K 3408—, K 3411—, K 3414—, K 3417—, K 3420—, K 3423—, K 3426—, K 3429—, K 3432—, K 3435—, K 3438—, K 3441—, K 3444—, K 3447—, K 3450—, K 3453—, K 3456—, K 3459—, K 3462—, K 3465—, K 3468—, K 3471—, K 3474—, K 3477—, K 3480—, K 3483—, K 3486—, K 3489—, K 3492—, K 3495—, K 3498—, K 3501—, K 3504—, K 3507—, K 3510—, K 3513—, K 3516—, K 3519—, K 3522—, K 3525—, K 3528—, K 3531—, K 3534—, K 3537—, K 3540—, K 3543—, K 3546—, K 3549—, K 3552—, K 3555—, K 3558—, K 3561—, K 3564—, K 3567—, K 3570—, K 3573—, K 3576—, K 3579—, K 3582—, K 3585—, K 3588—, K 3591—, K 3594—, K 3597—, K 3600—, K 3603—, K 3606—, K 3609—, K 3612—, K 3615—, K 3618—, K 3621—, K 3624—, K 3627—, K 3630—, K 3633—, K 3636—, K 3639—, K 3642—, K 3645—, K 3648—, K 3651—, K 3654—, K 3657—, K 3660—, K 3663—, K 3666—, K 3669—, K 3672—, K 3675—, K 3678—, K 3681—, K 3684—, K 3687—, K 3690—, K 3693—, K 3696—, K 3699—, K 3702—, K 3705—, K 3708—, K 3711—, K 3714—, K 3717—, K 3720—, K 3723—, K 3726—, K 3729—, K 3732—, K 3735—, K 3738—, K 3741—, K 3744—, K 3747—, K 3750—, K 3753—, K 3756—, K 3759—, K 3762—, K 3765—, K 3768—, K 3771—, K 3774—, K 3777—, K 3780—, K 3783—, K 3786—, K 3789—, K 3792—, K 3795—, K 3798—, K 3801—, K 3804—, K 3807—, K 3810—, K 3813—, K 3816—, K 3819—, K 3822—, K 3825—, K 3828—, K 3831—, K 3834—, K 3837—, K 3840—, K 3843—, K 3846—, K 3849—, K 3852—, K 3855—, K 3858—, K 3861—, K 3864—, K 3867—, K 3870—, K 3873—, K 3876—, K 3879—, K 3882—, K 3885—, K 3888—, K 3891—, K 3894—, K 3897—, K 3900—, K 3903—, K 3906—, K 3909—, K 3912—, K 3915—, K 3918—, K 3921—, K 3924—, K 3927—, K 3930—, K 3933—, K 3936—, K 3939—, K 3942—, K 3945—, K 3948—, K 3951—, K 3954—, K 3957—, K 3960—, K 3963—, K 3966—, K 3969—, K 3972—, K 3975—, K 3978—, K 3981—, K 3984—, K 3987—, K 3990—, K 3993—, K 3996—, K 3999—, K 4002—, K 4005—, K 4008—, K 4011—, K 4014—, K 4017—, K 4020—, K 4023—, K 4026—, K 4029—, K 4032—, K 4035—, K

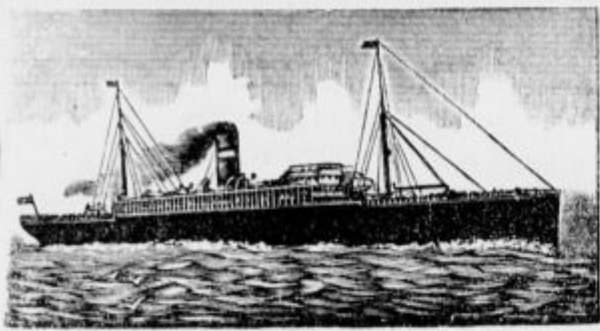
DELNIŠKA DRUŽBA

ZDRUŽENIH PIVOVAREN ZALEC in LAŠKI
TRG v Ljubljani, telef. št. 163. — priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona šte. 187.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan
blastveno koncesijoni-
ana potovalna pisarna
za
Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

118 52-62

Najcenejša vožnja v Ameriko.

PFAFF-ovi šivalni stroji

so najboljši za rodbinsko porabo.

Šivajo, gotijo in pletó

neprekosno za obrtne namene
šivajoč sem in tje (Kugellager).

Glavno zastopstvo: **FRAN TSCHINKEL**
Ljubljana, Mestni trg 9. Kočevje, v gradu.

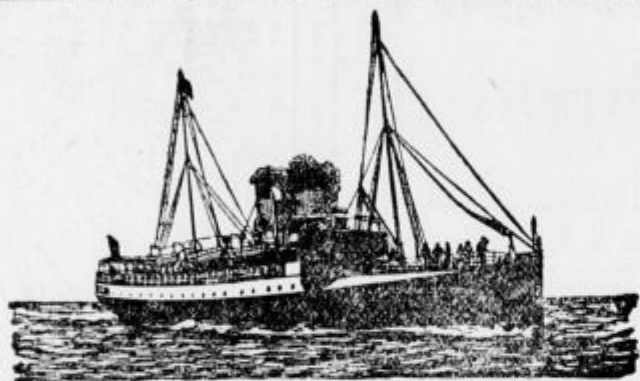
Zaloga
narejene obleke

kakor:
hlače, telovniki, suk-
nje, predpasniki itd.
Vsakovrstno perilo.

IVAN ŽARGI, KAMNIK
TRGOV NA Z MEŠANIM BLAGOM

Najceneje zanesljivo dobro in navadno blago za
zimo in leto.

Velika izbira
manufakturnega in
kramarskega blaga.
Potrebščine za
krojače in šivilje.
Zaloga
špecerijskega blaga.

„Kunard Line“ Trst-New-York

Je najpripravnější, najcenejša in najboljša pot
iz Ljubljane v severno Ameriko,

ker tod ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnicah, nobenega presedanja, ne
prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov med potjo. Parniki so prostorni,
varni, zračni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje
in karte, prodaja glavni zastopnik **ANDREJ ODLASEK**, Ljubljana, Slo-
mškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Oklic,

A. 117/6
31

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

K c. kr. okrajnemu sodišču v Višnji Gori, oddelek I., naj vsi tisti,
katerim gre kot upnikom kaka terjatev do zapuščine dne **4. oktobra 1906** brez opo-
roke zamrlega g. župnika **Jurija Sorc iz Krke**, pridejo zaradi napovedi in dokaza
svojih zahtev

dne 7. grudna 1906 dopoldne ob 9. uri,

ali pa naj do tega časa vložijo pismeno svojo prošnjo, ker ne bi sicer imeli upniki do te
zapuščine, če bi vsled plačila napovedanih terjatev pošla, nikake nadaljnj pravice, razen
v kolikor jim pristojna kaka zastavna pravica.

C. kr. okrajno sodišče Višnjagora, oddelek I.,

dne 21. novembra 1906

2634 (3-2)

„Ljubljanska kreditna banka“

Podružnica v SPLJETU.

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 2

Podružnica v CELOVCU.

Delniška glavica **K 2.000.000 —.**

Rezervni zaklad **K 200.000 —.**

sprejema od 1. novembra tekočega leta vloge na
vložne knjižice in **4 1/2 0** ter jih obrestuje od dne vloge do
na tekoči račun po **4 1/2 0** dne vzdiga;

ob enem zvišuje obrestno mero starš vlog na knjižice od sedanjih **4 1/2 0** na
začetni s 1. novembrom t. l. **4 1/2 0** Rentni davek plača banka sama.

2291 208

Za Miklavža!

Velika izbira
daril za Miklavža

kakor tudi raznih
predmetov za okrašenje božičnih drevesc
lastnega in tovarniškega izdelka

Nadalje se priporočam slav. p. n. občinstvu za naročila raznih **najfinejših**
tort in **vsakovrstnega okusnega peciva**. V zalogi imam raznih
desertnih in čokoladnih bombonov ter postrežam tudi s **finimi desert-**
nimi vini in raznimi likerji. 2688 4 1

Fini turinski pelinkovec.

Vsak dan sveže **medene, orehove in rozinove potice, šarkelj,**
pince in drugo pecivo, v pekarni pa še domač ržen kruh.

Slaščičarna, kavarna in pekarija

Jak. Zalaznik

Stari trg šte. 21.

Mestni trg 6. — Sv. Petra cesta 26.

Za Božič!

Novost

na polju industrije
za šivalne stroje!

JAX-ovi
šivalni
stroji

z okroglim
čolničkom
(Rundschiiffchenmaschine)
šte. 12 D.

Pri **umetni konstrukciji** kolesja tega **novega šivalnega**
stroja z uporabo **prijemalca z obročkom z okroglim čolnič-**
kom se pojavlja **najmanjše drgnjenje** vseh gibajočih se delov in se
stroj **najmanj obrabi** radi zelo **natančne montaže** in uporabe
najboljše materiala. Radi tega ima ta stroj **največjo trpežnost**,
obenem pa dela brez vsakega šuma in vedno enakomeren, izredno **lep vzor-**
en šiv. Specijalno za ta stroj z zamašnjakom z veliko izmenjavo hitrosti pri-
rejeno **železno stojalo** je primerno za **najhitrejše šivanje**; velika cevka
slovito-znanega „Zentralbobbin“-šivalnega stroja je še širša in kakor pri prvem,
vsa zobčasta kolesa, ki bi se drgnila, nadomeščena z vrtečimi valčki in ročicami.
— Posebno pripraven je

JAX-ov šivalni stroj z okroglim čolničkom št. 12 D

za **krojače, jermenarje, čevljarje, izdelovanje golenic**. —
Kdor si hoče nabaviti najnovejšo, izrabiti svojo obrt in delavno dobo na naj-
racionalnejši način, naj si naroči ta stroj v naši trgovini brezplačno na po-
izkušnjo, ne da bi bil s tem prisiljen za nakup.

Ivan Jax & sin, Ljubljana, Dunajska c. 17

To-arna v Lincu, ustanovljena 1867. Šivalni stroji enostavne in
luxus opreme za vse panogo šivanja. **Kolesa, pisalni stroji**. Zahtevajte
cenike zastoj in franko. 2.92 3-1

OGLAS!

NEW-YORK in LONDON

nista prizanašala niti evropski ce-
lini ter je velika tovarna srebrnih
priljena, oddati svojo zalogo zgolj
proti majhnemu plačilu delavnih moč
Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Po-
šiljam torej vsakomur sledeče predme-
le proti temu, da se mi povrne
gld. 6'90 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih re-
zev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic k
anega komada,
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih
žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavič-
nih žlic;
- 1 kom. amar. pat. srebrna zajema-
nica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajema-
nica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čajlič za pe-
klado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. sipalnice za sladkor;
- 42 komadov skupaj samo gld. 6'90.

Vseh teh 42 predmetov je popre-
stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti
po tej minimalni ceni gld. 6'90. Ame-
ričansko pat. srebro je znano, je skozi
in skozi bela kovina, ki obdrži boji-
srebra 24 let, za kar se garantuje.
Najboljši dokaz, da leta inšerati ne te-
melji na nikakršni slepariji, zavestno

em se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo
blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdo
ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno
garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno
božično darilo za 1. 1906.

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v 2182 14
A. HIRSCHBERG-a
ekspozitni hiši američanskega pat. srebrnega blaga
na Dunaji II., Rembrandtstr.
19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju,
ali če se znesek naprej vpošlje.
Čistilni prašek za njo 10 kr.
Pristno le z zraven natisnjeno varst-
veno znamko (zdrava kovina).
Izveček iz pohvalnih pism.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako
zadovoljen. Ljubljana.
Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku
S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen
Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako
koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.
St. Pavel pri Preboldu.

Kamil Böhm, okrožni in tovarniški sodavnik.
S poslaam namiznim orožjem sem zelo zado-
voljen. — Mihael Kovačević, ravnatelj, pomočnik uradov
dež. pri viadi v Sarajevu. — Sarajevo 22. okt 1904

Pobniki v Ameriko
Huteri želijo dobro, po ceni in
za neslavo potovati naj se obrnejo
na **Simona Lineteta**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Vsakevrstna Pojasnila dajo se brezplačno.

Gostilna se prodaja

radi družinskih razmer na Brezjah na
Gorenjskem, prav zraven cerkve. Več se
izve pri lastniku **IVANU KLEINDINST-U**
v Predtrgu pri Radoljici. 2631 3-3

POZOR AMERIKANCI

in sploh vsi, ki prihajajo v Ljubljano
na največjo zalogo **moških** in ženskih
izgotovljenih oblek

domačega izdelka, dalje **obuval,**
srajo, klobukov, kovčegov,
solčnikov, slamnikov robcev in šerp
itd. po izredno nizki ceni.

762 39-33

MATEJ OREHEK
trgovina v Kolodvorskih ulicah št. 26
v lastni hiši v Ljubljani

DOMAČA TISKARNA.

Vsak svoj tiskar!

Z mojim kavčuk. tisk. aparatom more
vsak takoj tiskati poselne, naslove,
okrožnice, uradna vabila itd. Enkratni
stavek omogoči tisoče natisov. —
Cena z vsemi potrebnimi:

65 črk K 1"	90 črk K 1 1/2"
120 " " 2"	140 " " 2 1/2"
211 " " 4"	255 " " 4 1/2"
334 " " 6"	468 " " 6 1/2"
650 " " 10"	809 " " 12"

Za 2 K „Selbstfärber“

dobite avtom. počat
poljubnim napisom, napisni prostor
38x10 mm. Veli ost 4 (50x15 mm)
K 3—, s 50x10 mm K 4—
Cena za popoln aparat z barvo.
J. LEWINSON
izdelovanje pečatov in livarna kavčuk-črk.
DUNAJ, I 146, Adlergasse 12, podružnica
Odesa (Rusko).
Neugajajoče se vzame nazaj.

Za K 4.—

okusno izdelan kavč
pečat, do 4 vrst be-
sedila, neporušljiv,
zelo elegant, javor-
jeva kaset, z n-po-
rbljivo barveno ka-
seto, kras za vsak
pisilnik; s kaseto
iz papirja in trdnim
barvilom le K 3—
Ceniki zavtonj. — Zastopniki se iščejo.

XXV. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zaka-
nito dopuščena vsebuje
v skupnem znesku 512.880 kron 2494 10-6

Glavni dobiček znaša 200 000 kron v gotovini.

Srečkanje nepreklicno 20. decembra 1905. — Ena srečka stane 4 K:

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7.
v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštah, brojavnih in železn. uradih, v menjalnicah
itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije).

Amerika

Novi York, Montreal, Washington, Boston.

Razstavljeno od 2. do 8. dec.

Ljubljana, Pogačarjev trg. 2713 1-1

Franc Keber

urar in trgovec z zlatino in
srebrino
Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

Zahtevajte veliki najnovejši cenik,
ki ga vsak dan razpošiljam brez-
plačno in poštne prosto.

Fran Zeman, Ljubljana,

Poljanska cesta 24 in v tovarni pri živinskem sejmu

Skladišče hvalno znanih **gepeljnov, slamo-
reznic, klinj, mlatilnic, motorjev** za žage
in mline, **tromb** in **cevij** za vodovode ter vseh
potrebščin za kmetijstvo. 2323 7-7

Nizke cene! — Zajamčeno blago!

Denar nazaj

ako brezuspešno, torej noben
riziko. Doslej znano edino res
zanesljivo sredstvo za pospe-
ševanje močne in nagle rasti
brade, las in obrvi je
moj **eleksir za lase** in
pomada za lase

„Piliosin“.

Izreden učinek in prav kratkem
času. Cena steklenici ali lončku
gld. 1.—, gld. 1'50.

Razpošilja le proti povzetju

H. AUER
Dunaj, IX/2, Nußdorferstrasse
št. 3 4b.

Dva krojaška pomočnika

sprejme 2429 3-2

**B. Škof, krojač, Javornik,
Gorenjsko.**

Novost! Zelo efektno!

Briljantni angel. zvonci za božično drevo

s 6 pozlačenimi angeli, 30 cm visoki. Ne-
dro lživ vrh za drevesce. — Jamstvo za iz-
2473 7— borno funkcijo.

Najlepši in najnov okras božič. drevesa
ki naj ga ne pogreša nobena kršč. rodbina

Topli zrak 3
svečene ko-
lo, pritrjene
kroglice bi-
jejo ob zvonce,
kar povzroči
lepo zvončie
ki prija mla-
dim in starim.

Komadi na-
prejplacani s
kartoni na-
vedlom fran.

K 1'50
3 kom. K 4—
6 " " 50
12 " " 13'50
24 " " 26'50
Po povzetju
20 vin. več
Če ne ugaia,
denar nazaj.

Naroča naj se
pravočasno

Hanns Konrad prva tvornica ur Most
(Brüx) št. 2076 (Česko)

Moj 200 strani broječi, 3000 slik vsebuje celik
se p šlje na zahtevo zastoj in franke.

Brez konkurence

Najnižje cene. Dobra kakovost.

so naši izdelki ob resnično najnižjih cenah in v najpriležnejši obliki naši za
sezono novi

Moški štifletni, posebno močni gl. 7—

- čevlji na trakove, spo-
sobni za naporno hojo . . . 7'80
- čevlji na trakove, iz iz-
bornega box-usnja . . . 4'75
- polčevlji iz chrom-usnja . . . 3'—
- iz barv. platna,
lahna poletna nočnja . . . 1'05
- čevlji na trakove iz la.
chevreau Goodyear, šivani . . . 6'25
- čevlji na trakove iz la.
boxcalf Goodyear, šivani . . . 6'25

Največja izbira vseh vrst otroških čev-
ljev najboljše kakovosti.

čevlji,

od enostavne do najelegantnejše izvršitve,
ki so dosegli zбоk svoje izborne kakovosti
in nedosežne cene splošno priznanje.

Priporočamo naslednje označene vrste:

specialiteta:
„Goodyear svetovno blago“,
priznana najboljše v sedanosti.

Damski štifletni za vsakd. rabo gl. 3'50

- čevlji na trakove,
posebno trpežni . . . 3'—
- čevlji na trakove iz
rijava usnja, prav lahki . . . 3'50
- čevlji na trakove iz
izbornega box-usnja . . . 4'50
- čevlji na gumbe, pre-
izku-ena kakovost . . . 3'40
- polčevlji na trakove,
močni . . . 2'40
- salonski čevlji iz naj-
belše irhovine . . . 1'50
- polčevlji iz barv. platna . . . 0'95
- čevlji na trakove iz
la chevreau Goodyear šiv-
vani, zelo fini . . . 6'95

Alfred Fränkel,

Ljubljana, komanditna družba,
Stritarjeve ulice 9, Ljubljana,
Stritarjeve ulice 9.

Zelo primerne. Največja izbira.

Herbabny-jev podfosfornokisli apneno-železni sirup.

Ta je že 37 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izorno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje sluz, pomirja kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 2.50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“, DUNAJ, VII. 1, Kaiserstrasse 73-75.**

V zalogi je nadalje pri gospodih lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Reki, Novem mestu, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovu in Volšperku.

Zaloga skoro vseh lekarnah.

Prislo: samo z zavitek. Navedeno znamko.

Herbabny-jev okrepljeni

Sarsaparilla - sirup.

Je že 32 let uveden in najboljši preizkušen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. — Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.

Cena steklenici K 1.70, po pošti 40 vin. več za zavitek.

2622 20-2

Prva domača slovenska pivovarna **G. Auerjevih dedičev**

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

Štev. telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje **izborno**

2169 15-13

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Na novo založena trgovina,
:: blago najnovejše vrste ::

:: Cene brez konkurence, ::
mali dobiček, veliki promet!

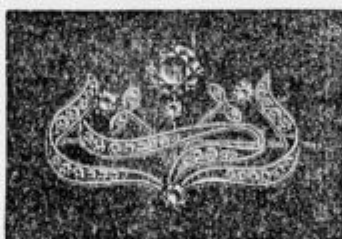
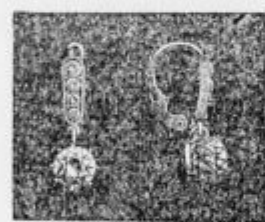
Božična in novoletna darila!

priporoča

H. SUTTNER urar in trgovec z zlatnino in srebrnino Ljubljana

Mestni trg, nasproti rotovžu.

2278 15

Krasna izbira briljantnega blaga, kakor: prstani uhani, igle, zapestnice, broške itd., najmodernejše vrste, po konkurenčnih cenah.

Zlatnina in srebrnina, kakor: verižice, uhani, prstani, zapestnice, broške itd., in krasno blago iz kina srebra, vedno najnovejše vrste v zalogi.

Razpošiljanje ur zlatnine in srebrnine na vse kraje sveta!

Zavoljo poštene postrežbe in dobrega blaga je moja trgovina znana po celem svetu!

14kar. zlata ura gld. 12:—
prav močna . . . 16:50
srebrna . . . 4:75

14karat. zlata ura z dvoletnim pokrovom . . . gld. 19:50
prav močna . . . 25:—
in višje.

Velika izbira najnovejših precizijskih švicarskih ur, kakor znamke: „Glashütte“, „Schaffhausen“, „Omega“, „Intakt“, „Bilodes“, „Schild“, „Urania“, „Roskopf“ itd.

Veliki cenik zastoj in poštne prosto!

OSREDNJA BANKA

Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22.

(Ustredni banka českých spořitelén)

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %.

Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.

Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4 1/2 % in 5 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 % bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Del. kap. 7,000,000.—
Telegram: „Sporobanka“.
Depoziranje kavcij in vadij raznih vrst. Eskonti menjic samo denarnih zavodov. Bankovne informacije in svete brezplačno.

Lepa božična in novoletna poceni darila!

2708 1

Fr. Čuden, urar in trgovec z zlatnino in srebrnino v Ljubljani nasproti frančiškanske cerkve.

Štev. 1001. Srebrna cil. remon. gld. 3.50
boljša na kamne tekoča . . . 5.70
prav fina . . . 8.—
14 kar. zlata . . . 23.—
prav fina zlata . . . 44.—

Štev. 1002. Črna jeklena cil. rem. urica . . . gld. 3.50
srebrna cil. rem. . . 4.50
zlata cil. rem. . . 12.—
s 3 pokrovi zlata . . . 19.—

Največja in najbogatejša na novo založena tovarniška zaloga vsakovstnega blaga ki je deloma razvidno iz novih cenikov iz koledarjev, kateri izidejo z 1. decembrom za leto 1907.

Posebno priporočam fine precizijske, zlate in srebrne ure, katere sem sam v Švici osebno izbral v najiminennejših tovarnih. Cene so najnižje, ker le mal dobiček iščem. Poleg teh ur imam tudi v zalogi tu navedene po najnižjih cenah.

Prosim zahtevajte novi veliki cenik z koledarjem za leto 1907, tudi po pošti zastoj in katero blago se pošilja po celem svetu zlasti za razne spomine.

Št. 1003. Srebrna cil. rem. ura z trojnatim pokrovom . . . gld. 6.50
enaka anker . . . 7.50
iz tula srebra . . . 9.50
14 kar. zlata . . . 38.—
prav močna zlata . . . 54.—

Pogreb Simona Gregorčiča.

Kobarid. — Globoka žalost je napolnila nas vse, ko smo brzovajnim potom zvedeli, da je umrl naš rojak, prvak pesnikov — Simon Gregorčič. Trg Kobarid se je takoj odel v žalno obleko — skoraj iz vseh hiš so plapolale črne ali narodne zastave s črnim zastorom. V ponedeljek že zgodaj popoldne je vse hitelo nasproti pokojnemu na Idrsko; kajti sporočeno je bilo, da pripelje truplo že ob 5. uri popoldne v Kobarid. Osem duhovnikov z prečast. g. dekanom kobarškim J. Peternelom na čelu peljalo se je pokojniku nasproti. Na državni cesti, ravno nasproti sv. Lovrenca, so sprejeli truplo, katero sta do tje spremljevala preč. g. župnik J. Fabijan iz Sv. Lucije in preč. g. J. Fon, kaplan iz Volč, ob pol 7. uri zvečer. G. dekan je truplo blagoslovil in sprejeto se je pričel pomikati proti Idrskemu. Tu so čakali kobarški ognjegasci in nebrojna množica ljudstva. Sprejeto se je vredilo. Naprej ognjegasci, potem 10 duhovnikov v roketih s prižganimi svečami v rokah, potem voz s pokojnim ves obložen z venci — ob straneh ognjegasci kot častna straža, potem spremljevalci iz Gorice in drugih krajev v sedmih vozovih in nazadnje nešteto ljudstva. Tako je prišel počasi okrog 8. ure sprejeto v Kobarid, ki je bil ves razsvetljen in kjer je zopet čakalo na stotine ljudstva. Truplo so deli v župno cerkev in postavili krog krste sveče — častno stražo pri trupu so preskrbeli ognjegasci — ljudstvo pa je pozno v noč hodilo kropiti in moliti za dušo svojega nekdanjega kaplana. Oba brata pokojnikova Anton in Blaž ostala sta pozno v noč pri rakvi v cerkvi. — V torek pričeli so duhovniki maševati že ob pol 6. uri in potem so bile neprenehoma sv. maše do 7. ure. Ob 7. uri je preč. g. dekan imel cerkvene molitve za rajnika ob asistenci 8 duhovnikov. Po molitvah bila je črna peta sv. maša z asistenco pri velikem oltarju — obenem pa tudi tri tihe črne sv. maše pri stranskih oltarjih. Po končanih sv. mašah ob pol 9. uri je gosp. dekan z asistenco odpel »libera« in nato so vzdignili rakev ter jo položili na voz. Sedaj je preč. g. dekan radi bolehnosti odstopil in oddal vodstvo pogreba č. g. kuratu iz Libušnjega, Ivanu Leben. Sprejeto se je uredilo. Naprej križ — šolski otroci pod vodstvom učiteljev, ognjegasci kobarški in tolminski, 8 duhovnikov, voz s truplom pokojnega, ob strani častna straža ognjegasci; — za vozom: sorodniki rajnika; zastopniki iz Gorice gg.: svetnik Vodopivec, Klavžar in Premru; g. poslanec J. Lapanje; zastopnika »Zarje« iz Gradca in »Slovenske dijaške zveze« iz Ljubljane g. jurist Franc Logar in filozof Davorin Gorjanec; zastopnik »Novega Života« z Moravskega duhovnik Fran Starý; c. kr. uradniki sodnije in davkarije; c. kr. notar S. Premrou; zastopstva županstev Kobarid, Libušnje, Drežnica in Idrsko; Sv. Lucija je bila zastopana po preč. g. župniku J. Fabijan; Tolmin po preč. g. kaplanu A. Leban in advokatu Gruntar; Gradišče po preč. g. župniku J. Primožič; čitalnica kobarška, katero je pokojni ustanovil, in corpore z zastavo in »Slovensko katoliško izobraževalno društvo« z zastavo; mnogo drugih zastopnikov in nebrojna množica ljudstva. Ulice, kjer se je pomikal sprejeto, bile so vse razsvetljene. Šolska mladina in zastave so spremljevali truplo do mostu, ki pelje čez Sočo — potem pa so se vrnile v Kobarid, vsi drugi pa so spremljali rajnika na pokopališče. Pred vasjo Ladra je čakala šolska mladina iz šol Smast, Vrsno in Krn pod vodstvom g. učitelje Marice Perin ter mnogo ljudstva iz libušenske duhovnije, ki se je pridružilo pogrebu. Pod sv. Lovrencem čakali so Kamenci z gosp. vikarjem na čelu; tu so vzeli rakev z voza in 6 krepkih mož iz rojstne vasi rajnika, namreč iz Vrsna, jo je neslo v cerkev sv. Lovrenca — vence pa so nosili ognjegasci. Nastopil je sorojak pokojnega, Simon Gregorčič, kurat iz Sedla, in v ginljivih besedah razložil ljudstvu življenje pokojnega. Glavne misli: bil je svečenik, ki je do zadnjega stal pri oltarju, sedel pri sv. pismu; bil je mož, ki se ni nikdar vstražil pokazati svojega prepričanja; — bil je pesnik; pesnik poln domovinske ljubezni, pesnik prerok, pesnik socialist, pesnik prevzet sv. vere in krščanske ljubezni; vse to je pojasnil iz njegovih pesmi. Pokazal je, kako pobožno je živel, kako pobožno je umrl — stopil je s postelje in na smrt bolan na tleh kleče sprejel zadnjikrat svojega Stvarnika. Prosil je, da mu ohranimo zvest spomin, kakor je sam želel, in sicer s tem, da ga posnemamo v sv. veri in ljubezni do domovine, ljubezni krščanski. Ljudstva je bila natlačena cerkev in polno krog in krog po pokopališču. Potem je daroval č. g. kurat libušenski še eno črno sv. mašo in ob 12. uri položili so truplo rajnika v kraj miru, na pokopališče sv. Lovrenca, kraj preč. g. Janeza Cerv.

Saj ena se Tebi je želja spolnila, v zemlji domači da truplo leži.

Na Libušnje so došla brzovajno izražena sožalja županstva Sovodnje, društva »Zvezda« Sovodnje, županstva Opatje selo in županstva Doberdob.

To ni bil pogreb — to je bil triumf!

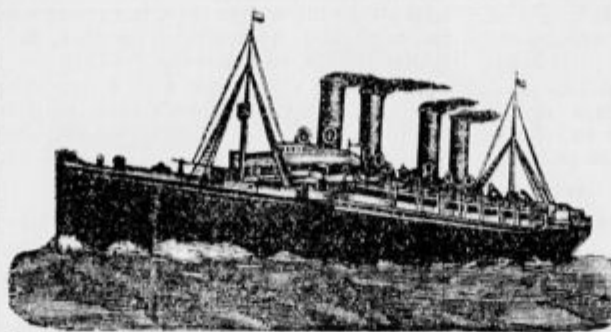
Proda se

strojarna

opremljena z vso opravo, prav po nizki ceni. Ponudbe pod „V.“ na npravnštvo „Slovenca“.

2400 5

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz **Bremena** **New-York** s cesarskimi brzoparniki **Kaiser Wilhelm II.** **Kronprinz Wilhelm,** **Kaiser Wilhelm d. Grosse.**

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni. Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v **Ljubljani edino-le** pri 2518 52-4

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Odlikovan z veliko zlato kolajno na splošni spomladni razstavi na Dunaju.

Izborno svojo zalogo

raznovrstnih vóz

— kritih in nekritih, lično in trpežno izdelanih —

priporoča prečast. duhovščini in slav. p. n. občinstvu 1300 23

J. Demšar, Marije Terezije cesta št. 6, Ljubljana.

Sprejem tudi izurjene **kovaške pomočnike** in **krepke vajence** poštenih starišev.

Naročila izvršujejo se točno in po **nizki ceni.**

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Hidralične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: **žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovođe, železna okna, železne stole** itd.

Specijaliteta valjčoni zastori in solnčne plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi operami brez vijakov.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz **Ljubljane čez Antwerpen v New York**

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vpludna postrežba in spalnice, po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec **vožnjo čez Kanado**, katera pa je izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“.

104-81

Leopold Tratnik

Ljubljana, Sv. Petra cesta 27

priporoča

visokočastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svojo najstarejšo trdko za izdelavo **cerkvenih posod in orodja.**

Vedno velika zaloga.

Prečastiti gospod!

Ako kaj potrebujete ali nameravate napraviti prosim Vas, blagovolite mi pisati in takoj pošljem vzorce. Stare reči popravim, pošlatim itd.

Velika zaloga elektr. svetil in kiparskih del.

Cementna zarezna stresna opeka

iz portland-cementa in peska

Streha prihodnosti. Patentirana v 30 državah.

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani.

IVAN PERDAN,

Ljubljana, Cesarja Jožefa trg, priporoča:

Ciril-Metodovo cikorijo

najboljše kakovosti v izvornih zabojskih in

1 orig. zabojski 50 zavojev 54 K, 2% popusta. 2450 10-8

VŽIGALICE

družbe sv. Cirila in Metoda

Zaloga pri Iv. Perdanu v Ljubljani.

MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR!

Te vžigalice

so vprid družbi sv. Cirila in Metoda v LJUBLJANI.

Trgovina z oblačilnim blagom!

Marija Rovšek,

Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti „Tišlerjeve gostilne“. Največja zaloga izgotovljenih oblek, zimskih sukenj in havelokov domačega izdelka. — Velika izber klobukov, kovčegov, dežnikov, čevljev, perila in raznega drugega blaga. — Ker dobivam blago naravnost iz tovarn, mi je mogoče postreči z najboljšim in svežim blagom po najnižjih cenah. Priporočam se prav tople preč. duhovščini, p. n. občinstvu iz mesta in z dežele, posebno vsem potnikom, ki odhajate v Ameriko ali prihajate nazaj. — Predno si nakupite obleko, ogledajte si moje zalogo in prepričali se bode, da prodajam najboljše blago po zelo nizkih cenah brez konkurence. Z veseloštevom 2519 52-4

Marija Rovšek, trgovka, Kolodvorske ul. 35, nasproti „Tišlerjeve gostilne“.

Priporočam

2451 6

perje in puh

najboljše kakovosti po nizki ceni

ANTON ŠARC,

zaloga belega blaga in izdelovanje perila

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8

Solidno delo! Nizke cene!
Josip Stariha
 692 F. S. Noll-jev naslednik 52-30
 Ljubljana, Vodnikov trg
 se priporoča preč. duhovščini
 in slavnemu občinstvu v Ljubljani
 in na deželi za vsa
kleparska in vodovodna
 dela kakor tudi za vsa v to
 stroko spadajoča popravila.

ANTON PRESKER
 krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
 Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odlikovan z zlato kolajno in križcem v Londonu 1905.

se priporoča preč. duhovščini **duhovniške obleke**
 v izdelovanje vsakovrstne
 iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.
 Opozarja na veliko **izgotovljene obleke.**
 svojo zalogo
 posebno na havelke v največji izbiri po najnižjih cenah.
 Dobavitelj uniform avstrijskega društva šeleznikskih uradnikov.

Perje za postelje in pub
 priporoča po najnižjih cenah
 900 24 **F. HITI**
 Pred škofijo št. 20.
 Zunanja naročila se točno izvršujejo

FILIP FAJDIGA,
 zaloga pohištva 962 52-25
 Ljubljana,
 Sv. Petra cesta 9
 priporoča svojo veliko
 zalogo raznovrstnega
pohištva
 po najnižjih cenah.

Pri nakupovanju
 — suknenega —
 in manufakturnega
 blaga —
 se opozarja na trdiko
HUGO IHL
 v Ljubljani
 Špitalske ulice št. 4.
 811 52-25
 Velika zaloga
 suknenih ostankov.

„Andropogon“
 (Iznajditelj P. Herrmann, Zg. Poljskava.)
 je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast
 las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi
 uspehi izkušena in zagamčeno neškodljiva tekočina, ki za-
 brani izpadanje las in odstrani prahaje.
 Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi
 močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje
 pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogošte-
 vilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih
 in večjih krajih dežele.
 Preprodajalci popusti!
 Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gosp. **VASO PETRIČIC-u.**
 V zalogi imajo tudi gg. U. pl. Trakoczy in Anton Kenc v Ljubljani, M. Rant v Kranju, in lekarna „Pri
 angelju“ v Novem mestu. 873 52-25

Štev. 173. 2612 3-3

Razpis.

„Slovenska Matica“ v Ljubljani razpisuje službeno mesto
društvenega tajnika

ker se je dozdani gospod tajnik svoji službi odpovedal. — S to službo je združena
 letna plača **1800 K.**

Razpisana služba se odda **začasno** za dobo **enega** leta, t. j. od dne 16. fe-
 bruarja 1907 do dne 15. februarja 1908.

Ako bo službovanje novega tajnika ustrezalo, sklence društveni odbor ž njim po
 preteku enega leta na podstavi § 30. pravnega reda novo pogodbo za dobo treh let.

Tisti, ki mislijo prositi za to službo, naj vložijo svoje prošnje z dokazili, da so
književno izobraženi in v **pisarniških administrativnih poslih**
izvežbani,

do dne 20. decembra 1906

pri podpisnem odboru.

V Ljubljani, dne 23. novembra 1906.

Za odbor „Slovenske Matice“:

Fr. Levec,
 predsednik.

Ivan Šubic,
 odbornik.

Direkten nakup od tovarne!

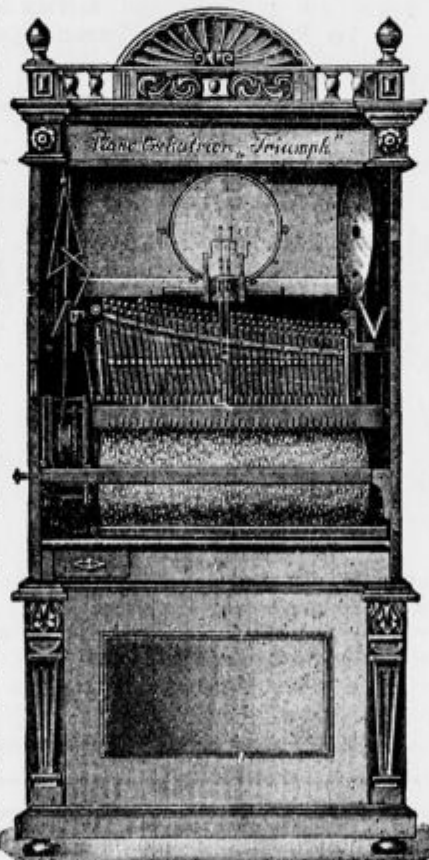
V prosep plesa, kakor tudi
 z godbo spremljevanega
 petja, kupi se dandanes
 edino le samoigrajoči

godbeni
avtomat

z glasovirjem, mandolinami,
 zvonkljanjem, kastanjetami,
 malim in velikim bobnom,
 činelami.

Vsako teh glasbil igra tudi
 lahko samo zase.

Vsakemu avtomatu se pridá
 16 igralnih komadov in sicer
 si jih kupec lahko sam iz-
 bere. Avtomat igra za po-
 ljuben denar ter se lahko
 tako vrvava, da igra hitro,
 počasi, tiho ali glasno, kratko
 ali dolgo.

Najboljši vir dohodkov za
 hotelirje, kavarnarje, go-
 stilničarje, zavode in za-
 sebnike. Ti avtomati se ne
 prekupljujejo, ampak se do-
 bivajo naravnost iz tovarne
 po: 92 52-22

Simonu Kmetetz
 Ljubljana
 Kolodvorske ulice
 št. 26.

Cene avtomatov so: 1800,
 1200, 900 in 800 K, to pa
 le, ako se plačuje v me-
 sečnih obrokih, pri takoj-
 šnjem plačilu pa se dovoljuje
 100% popusta.

Delo je prve vrste, solidno,
 trpežno, elegantno in mo-
 derno.

Postrežba je reelna in jedno
 leto se jamči.

Ker je to domača industrija,
 zato so tudi cene prav nizke

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti **duhovščini** in cerkvenim
predstojništvom kakor p. n. občinstvu za pre-
 vzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za **steklarstvo v figuralni in navadni orna-**
mentiki, stavbno ter portalno steklarstvo
 kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v
 najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porce-
 lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, po-
 dob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1731 52-11

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Prodaja na debelo in drobno.

Firnež
 le iz kranjskega lanenega olja
 1619 100-39 prodaja
Adolf Hauptmann
 v Ljubljani
 prva kranjska tovarna oljnatih barv
 firnežev, lakov in steklarskega kle-
 ja. Največja zaloga
 karbolineja in gipsa.

Pivovarna **J. PERLES**
 LJUBLJANA, Prešernove ulice 7
 priporoča
izvrstno marčno pivo
 v sodčkih in steklenicah.

Dojstarejša svečarska trdka, — Ustan. pred 100 let
Fr. Šupevc
 priporoča velečastiti duhovščini (ter slavnemu občinstvu)
 zagamčeno pristno čebelno - voščene sveče
 za cerkev, pogrebe in procesije,
 voščene zvčke, izborni med-pitanec
 koji se dobiva v steklenicah, škafih in škafih v poljubni veli-
 kosti ter poceni.
 Kupuje se tudi vsak čas med v prstih, sodčkih, kakor tudi vosek
 in suho snovje, po kateri-muže visoki cen.
 Za obila naročila se točno priporoča in zagotavlja točno in
 pošteno postrežbo.
 1556 52-9 LJUBLJANA,
 Prešernove (Slonove) ulice 7. Perlesova hiša.

Ivan Jax & sin
 v Ljubljani, Dunajska cesta 19
 priporočata
 svojo bogato zalogo
šivalnih strojev
voznih koles

in
 pisalnih
 strojev.
 Pouk v šivanju
 in v vezenju na
 stroje brez-
 plačen.

Gričar & Mejač
 Ljubljana, Prešernove ulice 9
 priporočata 2600 6
 svojo največjo zalogo zgotov-
 ljenih oblek za gospode,
 dečke in otroke in
novosti v
konfekciji za dame.